

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA NOVO MESTO

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto - Izhaja vsak četrtak - Posamezna številka 15 din - LETNA NAROCNINA 600 din, polletna 300 din, četrtletna 150 din; plačljiva je vnaprej - Za inozemstvo 1200 din oziroma 4 ameriške dolarje - TEKOČI RACUN pri Mestni hranilnici - Komunalni banki v Novem mestu št. 606/70-24

Stev. 47-48 (557-558) Leto XI.
NOVO MESTO, 24. NOVEMBRA 1960

UREJUFJ uredniški odbor - Glavni in odgovorni urednik Tone Gošnik - NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg št. 3 (vhod iz Dilančeve ulice) - Poštni predal Novo mesto 33 - TELEFON uredništva in uprave št. 127 - Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo - TISKA Časopisno podjetje "Delo" v Ljubljani

PRED LETOŠNJIM 29. NOVEMBROM - DNEVOM REPUBLIKE

Ponosni smo na naš delež za napredek socialistične skupnosti

Devetindvajseti november je dan republike, praznik vseh jugoslovanskih narodov, praznik njihove enotnosti v boju za lepšo, svobodno in mirno bodočnost, praznik velikih del, v katero so vtikana poglavja iz najusodnejših časov naše zgodovine.

Sedemnajst let je minilo, odkar je nova Jugoslavija dobila svojo pravno obliko kot demokratična država delovnega ljudstva. Predstavniki obojega ljudstva Jugoslavije so v Jajcu formalno uzakonili dejansko stanje, kakršno je nastalo po velikih zmagah obojega vojske naših narodov proti zavojevalcu in po nesporov političnem ugledu ljudskih odborov, kot novih organov demokratične oblasti delovnega ljudstva. Veljava in pomembnost sklepov II. zasedanja AVNOJ ni bila samo v njihovi politični vsebini; njihova največja moč je bila v tem, da so pravno zabeležili objektivna dejstva, za katerimi je stalo obojemo ljudstvo in da so bili sprejeti v času, ko sta mednarodni ugled in vpliv naše narodnoosvobodilne borbe dosegla višek.

Sklepi II. zasedanja AVNOJ so bili logična posledica izredno važnih zunanjih in notra-

njih političnih dogodkov ob koncu leta 1943, ki jih je sprožila kapitulacija Italije in napovedala s tem zaključno fazo druge svetovne vojne. Vprašanje povojne ureditve držav je stopilo v ospredje političnih razgovorov in treba je bilo začeti odločni boj za notranjo politično ureditev revolucionarnih demokratičnih pridobitev narodnoosvobodilne vojne in za mednarodno priznanje Jugoslovancov. Ta boj je omogočila vojska in politična zmaga narodnoosvobodilnega gibanja. Ob kapitulaciji Italije se je namreč močno povečala

in so bile izključno odvisne samo še od podpore okupatorja. Zato po pravici štejeemo II. zasedanje AVNOJ z gledišča revolucionarnega razvoja Jugoslavije in z mednarodnega pravnega stališča za rojstni

Dragocen sad naše revolucije: samoupravljanje delovnih ljudi

Če se vrnemo na obdobje sedemnajstih let, ki je minilo po zasedanju, tedaj je presenetljiv nagli revolucionarni razvoj ter bogastvo dogodkov in

dan nove socialistične skupnosti jugoslovanskih narodov ne glede na to, v kakšnem tempu so nastajale spremembe v notranji socialno gospodarski strukturi dežele v socialističnem smislu.

strani tudi negativne posledice. Znalno se je zožila osnova družbenega upravljanja, okrepile so se birokratične težnje, vendar pa škoda ni bila nepopravljiva. - Gospodarska rast je omogočila opuščanje metod centralističnega planiranja, ki so bile nujne v času največjih naporov in potreb po notranji disciplini.

Letos smo že deset let v novi fazi družbenega in državnega sistema, ki sloni na široki pobudi in na samoupravljanju delovnih množic, na sistemu demokratične zakonitosti in na močno razprednem organizacijskem mehanizmu sistema socialistične demokracije. V tej smeri vidimo in čujemo iz leta v leto vse lepše uspehe v delavskih svetih, vedno večje demokratične organizacijske oblike komunalnega

VLADO LAMUT: JAJCE

PIŠE LJUDSKI POSLANEC IN PREDSEDNIK OKRAJNEGA LJUDSKEGA ODBORA V NOVO MESTU
NIKO BELOPAVLOVIČ

udarna moč naše vojske, s tem pa tudi njena vojaška in politična vloga v boju proti fašističnim armadam. Vzoredno s tem smo z likvidacijo izdajalskih vojaških in političnih garnitur izbojevali notranjo politično zmago. Po teh zmagah so se morali začeti zavezniški spriznanjati z dejstvom, da je nova Jugoslavija dokončno postala činitelj, ki ga ni mogoče več uničiti.

sadov naše revolucije. Začelo se je sistematično delo za zgraditve ljudskih odborov, vseh drugih organov demokratične oblasti in obdobje neposrednih priprav za dokončen prevzem oblasti na vsem ozemlju Jugoslavije. V letih 1944 in 1945 so se vodilni politični organi in organi ljudske oblasti ukvarjali z vprašanji osnovnih načel sistema državne uprave, z ukrepi pravilne razdelitve vojnih posledic, z ustvaritvijo pogojev za povečanje proizvodnje in s podobnimi vprašanji. Hkrati je potekalo sistematično delo za mednarodno priznanje nove Jugoslavije, v kateri je imel najvažnejšo vlogo sporazum NKVOJ s spremljenjem londonsko vlado.

V prvi fazi razvoja nove Jugoslavije ne moremo govoriti o centraliziranem državnem sistemu. - To je bilo obdobje skrajne revolucionarne decentralizacije, v katerem se je enotnost izražala v volji delovnih ljudi in splošni smeri političnih in vojaških organov. Ljudski odbori so delali samostojno in v interesu delovnih ljudi. Zato smo že v tej dobi izvedli več ukrepov socialističnega značaja: likvidirali smo veposestva na osvobojenem ozemlju ter konfiscirali glavni del industrije in tako z metodo revolucije ter izrednim sodelovanjem množic dočakali konec vojne. To prvo fazo zaključujemo z volitvami in končno razglasitvijo Jugoslavije za federativno republiko z nacionalizacijo industrije, agrarno reformo in novo ustavo, ki je položila temelje enotnemu državnemu mehanizmu in sistematično organiziranemu delu za pripravljane gospodarskih osnov za razvoj socialističnih odnosov.

Stedila so leta velikih naporov za obnovo in prvi petletni plan, ki je zahteval tudi večjo centralizacijo državnega aparata in večjo vlogo upravnih

SAMOUPRAVLJANJE vzvod socialistične rasti

Z OKRAJNE KONFERENCE ZVEZE KOMUNISTOV NOVOMEŠKEGA OKRAJA

V domiselno in okusno okrajeni dvorani Doma ljudske prosvete v Novem mestu so v soboto zjutraj zasedeli zvoki Internacionalne sekretar okrajnega komiteja ZKS Novo mesto Franc Pirkovič-Cort je začel okrajno konferenco ZKS komunistov in pozdravil delegate, člana izvršnega komiteja CK ZKS Viktorja Avbelj-Budja, člana CK ZK Srbije Svetozarja Popovića, predstavnika Zveze komunistov iz JLA in druge goste. Po uvodnih slovesnostih je delegacija pionirskih in pionir obdarila delovno predsedstvo s cvetjem in zabeležila konferenci uspešno delo. Pričelo je plodno zasedanje. V dveh dneh, 19. in 20. novembra, je 21 delegatov skupaj s člani okrajnega komiteja in revizijske komisije, na plenarnih zasedanjih in na zasedanjih komisij kritično ocenilo delo komunistov novomeškega okraja v preteklih treh letih. Hkrati so sprejeli sklope za nadaljnje delo.

Prvi je poročal delegat o dosežkih in prihodnjih nalogah komunistov v okraju sekretar Franc Pirkovič. Za njim je poročal o delu revizijske komisije Avgust Jazbinšek-Iko, nato pa so se zvrstili štirje koreferati: o organizacijskih vprašanjih ZK v okraju je govoril inž. Jože Legan; o ideološko politični vzgoji je poročala prof. Ema Musar; o delu komunistov v SZDL in drugih družbenih organizacijah je referiral Viktor Zupančič, medtem ko je Ludvik Kebe razpravljal o delavskem in družbenem upravljanju. V soboto popoldne so delegati in gostje delali v dveh komisijah. Zvečer so si ogledali predstavbo ljubljanskega Mestnega gledališča "Včeraj popoldne", v nedeljo popoldne pa je konferenca nadaljevala delo na plenarni seji.

Po poročilih verifikacijske in kandidacijske komisije sta poročala predsednika sobotnih delovnih komisij: Silvo Gorenc je med drugim povedal, da je v komisiji za organizacijsko, politično in ideološko delo sodelovalo 21 razpravil 21 izmed 133 delegatov in gostov. Franc Setina je poročal, da je delalo v komisiji za razvoj komunalnega sistema in delavskega ter družbenega upravljanja 131 delegatov in gostov, izmed katerih jih je v razpravi sodelovalo 19. Oba sta v zgoščenih poročilih seznanila konferenco z zaključki dela obeh komisij. Po razpravi, v kateri je sodeloval tudi tov. Viktor Avbelj, so izvolili nov štirinastčlanski okrajni komitej in 7-člansko revizijsko komisijo. Komisija za zaključke, ki jo je vodil Roman Ogrin, je zatem predlagala sklope, ki so jih delegati v celoti sprejeli. Pozdravni resoluciji CK ZKJ in CK ZKS je prebral Viktor Zupančič; sprejete so bile z velikim odobravanjem.

Zaključno besedo na konferenci je imel Franc Pirkovič, ki se je zahvalil dosedanjim članom OK za delo, vsem delegatom za sodelovanje in hkrati zagotovil, da bo nove okrajni komitej delal po smericah uspele konference.

IZ POROČILA TOVARISA FRANCA PIRKOVIČA IZKUŠNJE ZADNJIH TREH LET

Sekretar okrajnega komiteja Franc Pirkovič-Cort je v uvodnem poročilu omenil najprej zunanje politični razvoj

v svetu. Nato je na kratko opisal objektivne težave, skozi katere si utira pot naš družbeni razvoj. Drobnotalstniška miselnost, ki jo prinašajo v našo vasi, je precejšnja ovira za razvoj delavskega samoupravljanja in družbenega upravljanja. Kljub temu se vse preprosto zatekamo k politični "trdnosti roke", vodstvo podjetij in občin pa večkrat z birokratskimi posegi dušijo še tisto zdravo miselnost, ki nastaja s pomočjo organov samoupravljanja. Komunist ne more in ne sme biti zagovornik birokratizma. Brez strahu pred zamero morajo komunisti z revolucionarno odločnostjo takšne napake odpravljati, saj z birokratizmom povečujemo nezdravo križko, ki se v takšnih pogojih najlaže širi. Vodilni ljudje v občinah in v podjetjih podcenjujejo vlogo ZK, ta jih pa premalokrat kliče na odgovornost, če so odgovorni za prepočasen razvoj socialistične družbe.

Cepprav se je industrija močno razvila, je naš okraj še vedno pretežno kmetijski. V kmetijstvu se srečujemo s težavami dveh vrst. Objektivne težave so v pomanjkanju kmetijskih kadrov in investicijskih sredstev, subjektivne pa v nevsklajenem delu vseh, ki bi lahko pomagali pri hitrejši so-

cializaciji vasi. Zveza komunistov mora odločneje poseči v ta razvoj. Vpliv drobnotalstniškega kmetijskega proizvajalca je še močan. Ochroniti ga bomo le z združevanjem zadrug, če bomo ustanavljali več zadrugnih ekonomij, povečevali vlogo družbenih posestev in kmetijsko proizvodnjo specializirali. Za izpolnitev teh na-

kj bo - upoštevaje razvoj - oskrbela dotok strokovnjakov v naš okraj. Več skrbi za stanovanje in vse druge ter pravilne odnose do strokovnjakov bosta ustavila njihov beg iz Dolenjske! Organi delavskega samoupravljanja in komunisti se morajo s silo prepričanja boriti za te naloge, saj pomembno investiranje v človeka.

Skupina gostov na konferenci - z desne proti levi: član IK CK ZKS Viktor Avbelj-Budja, član CK ZKS Jože Borštnar in predstavnik OK ZKS Ljubljana Humbert Gačnik

log je v našem kmetijstvu še dovolj notranjih rezerv. Kvalitetno kooperacijskih odnosov moramo povečati. Uspeh pri socializaciji vasi; pa je zajamčen le, če bo delovanje družbenih političnih organizacij in občin vsklajeno. Komunisti na vasi morajo s svojim zgledom pridobivati kmeta za sodobnejšo blagovno proizvodnjo.

Razvoj družbenih služb smo zanemarili in se skrivali za izgovorom, da imamo pač slabo dediščino preteklosti. Vsa družba je odgovorna za razvoj zdravstva in šolstva, komunisti v podjetjih naj se zato bore za pravilno vrednotenje kulturnih dobrin. Kadrovske političke smo večkrat zanemarili, preveč je prepuščena slabo razviti kadrovske službi in komisijam za štipendiranje. Rešitev je le v dolgoročni perspektivni kadrovske politiki.

Le tako bomo podli plotove okoli naših tovarov in zgradili šole, zdravstvene ustanove, stanovanja in vse tisto, kar delovni človek potrebuje. (Nadaljevanje na 2. strani)

PRIHODNJA ŠTEVILKA

Dolenjskega lista bo zaradi tehničnih vzrokov in dela v tiskarni izšla v četrtek, 8. decembra 1960.

VREME

ZA ČAS OD 24. XI. DO 4. XII. Se dalje nestalno vreme s pogostimi padavinami. V času med 29. novembrom in 6. decembrom bo nastopil mrz in bo snežilo. Dr. V. M.

Vsem naročnikom, bralcem in sodelavcem Dolenjskega lista čestitamo za 29. november dan republike!

UREDNIŠTVO IN UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

Od narodnoosvobodilnih odborov do rojstnega dne Republike

Zaradi tega je politbiro CK KPJ v nadaljnjem razvoju naše revolucije sklenil tudi formalno prekiniti stike nove Jugoslavije z londonsko vlado in dinastijo ter vzpostaviti demokratično oblast političnih sil, mobiliziranih in združenih v narodnoosvobodilni vojni. Ob narodnoosvobodilnih odborih, ki so predstavljali organe ljudske oblasti, se je bilo potrebno organizirati takšnih organov tudi v jugoslovanskem obsegu. To se je začelo uredničevati s formiranjem nacionalnih organov oblasti, končalo pa se je z II. zasedanjem AVNOJ.

AVNOJ, ki je predstavljaj temelj novega sistema ljudske oblasti, je imel med svojim prvimi zasedanjem v Bihaču v glavnem še značaj političnega organa narodnoosvobodilnega gibanja. V Jajcu je postal prva ljudska skupščina, ki je prevzela na osvobojenem ozemlju vso oblast in pravice zakonitega predstavnika Jugoslavije pred tujino, vsa izvršna oblast pa je bila izročena Nacionalnemu komiteju osvoboditve Jugoslavije. Z drugim sklepom AVNOJ se je ugotovilo in potrjeno, da je narodnoosvobodilna borba že uničila stari centralistični in hegemonistični si-

stem Jugoslavije, hkrati pa je ta sklep razglasil, da je Jugoslavija postala federacija. Ti ukrepi torej niso pomenili samo spremembe vlade, marveč tudi spremembo oblasti. Značaj te oblasti pa je bil določen z razrednim značajem sil narodnoosvobodilnega gibanja, katerega jedro so bili delavci, kmetje in delovna inteligenca s Komunistično partijo Jugoslavije na čelu. S sklepi II. zasedanja AVNOJ je bil hkrati z likvidiranjem buržoazne oblasti, dinastičnih in vojaških klik odpravljen tudi sistem nacionalne neenakopravnosti in zatiranja. Nadaljeval se je boj za notranjo krepitev in za mednarodno priznanje novega stanja, boj za afirmacijo nove Jugoslavije v svetu. V tem je tudi jedro deklaracije, ki je bila sprejeta in objavljena pred sedemnajstimi leti.

Kadar se oziramo na te pretekle dogodke, vidimo, da je bil za končno zmago čas zasedanja pravilno določen in da je bilo le-to za naše nadaljnje uspehe odločilnega pomena. - AVNOJ in NKVOJ sta bila za velikansko večino ljudi v Jugoslaviji edina prava oblast. Vse druge vojaške in politične formacije so izgubile v množicah steherno politično vlogo

BREGOVE MED VEČRAJŠNJIM IN JUTRIŠNJIM DNEM SPADAJO TRDNI MOSTOVI SEDANJOSTI. KAKOR HREPENENJE SE VIJE GLADKA CESTA BRATSTVA IN ENOTNOSTI MI-MO MEST IN TOVARN, ČEZ POLJA IN SKOZIGOZDOVE, MI-MO VASIC IN SKOZI GLAVNA MESTA NAŠIH REPUBLIK, JUG PODAJA ROKO SEVERU, VSO DOMOVINO SMO PREPREGLI Z NOVIMI POTMI IN CESTAMI, KAMORKOLI POGLEDAŠ, POVSOD PREPRICLJIVI DOKAZI NAŠIH NENEHNIH PRIZADEVANJ: URESNICITI VSE, KAR SMO ZACELI Z REVOLUCIJO IN KAR HOCEMO V SOCIALIZMU IMETI NIČ NI NEMOGOČE ZA DELOVNO LJUDSTVO, KI ŽIVI IN USTVARJA V SVOBODI

Komunisti - nosilci najnaprednejših teženj

Tovariš Viktor Avbelj, član IK CK ZKS, je ocenil okrajno konferenco kot zelo ploden in zelo konkreten obračun dela komunistov v novomeškem okraju

V neželjo dopolnje je, toplo pozdravljen od vseh delegatov in gostov, govoril na okrajni konferenci tudi tovariš Viktor Avbelj - Rudi, član Izvršnega komiteja CK ZKS Slovenije. Dejal je, da je po poteku konference, osnovnem referatu in poročilu obeh komisij mogoče napraviti zelo jasne zaključke za bodoče delo partijskih organizacij v okraju. Ena izmed odlik konference je, da je znala pravilno razpravljati o splošnih družbeno političnih vprašanjih, vendar ne na splošno, temveč skozi prizmo konkretnega položaja in potreb svojega področja. Druga odlika konference pa je v dejstvu, da je tako v referatu kot v razpravah prišlo do izredno odkritega neposrednega razpravljanja, čeprav so bili obravnavani tudi nekateri zelo delikatni problemi. V razpravah je bilo zelo mnogo ostrine; človek bi moral lahko dobiti vtis, da so bila nekatera vprašanja postavljena na način, ki nekoliko preveč akcentira nekatere probleme. Jasno pa je, da so bile postavljene vse ugotovitve konference le zato, da bi koristili nadaljnemu uveljavljanju Zveze komunistov in njenega dela.

Tovariš Avbelj je nato posebej opozoril na tri probleme, ki so se mu zdeli za konferenco najvažnejši. Razvrstil jih je takole:

ZA SKLADNOST NADALJNJEGA RAZVOJA

V celotni vsebini konference je zelo različno izstopalo vprašanje prihodnjega družbenega razvoja na področju okraja Novo mesto. Precej je bilo stališč in vprašanj, kako naj komunisti v bodoče gledajo na

gospodarski razvoj in na razvoj tistih dejavnosti, ki jih navadno imenujemo "negospodarski sektor", na razvoj družbenih služb. In res so to vprašanja, glede katerih morajo imeti vse organizacije ZK zelo jasna stališča. Osnova odnosov med gospodarskim in negospodarskim področjem se mora odražati v letnih in perspektivnih družbenih planih. Pri njihovem sestavljanju moramo mobilizirati vse naše organizacije. Prav v teh planih moramo zagotoviti tudi vse tiste cilje, ki jih zasledujemo na področju nadaljnega negospodarskega razvoja. S temi odnosi pa morajo organizacije seznaniti vse ljudi; kakšno je razmerje med razvojem gospodarskega in negospodarskega življenja v podjetju, občini, okraju. Problem razvoja negospodarskega sektorja je mnogo bolj pereč v Sloveniji kot drugje v državi.

Vprašanje nadaljnega na predka moramo gledati v luči gospodarskih investicij. Tam, kjer vemo, da bo občina ostala kot središče zaokrožene upravno teritorialne enote, je treba ustvariti tudi vse potrebno za njen nadaljnji gospodarski razvoj. Občina, ki ekonomsko podlaga nima, pa v bodoče ne bo mogla biti to, kar od nje pričakujemo. Zato ponekod strokovni in izvršni aparati morajo biti bližje državljanom, ki pa

hkrati ustvarja dovolj močno gospodarsko podlago za nadaljnji razvoj komune. Verjetno bo treba tudi na našem področju nekaj sklepov o združitvi nekaterih komun, okraj pa bo pri tem pomagal razvijati komunam potrebno gospodarsko podlago.

Tovariša Franca Pirkoviča-Corta so delegati znova izvolili za sekretarja okrajnega komiteja

Odločitev, ali se bomo kje lotili rekonstrukcije ali pa bomo vendarle potrebne kakšne nove gradnje, naj bo v celoti prepuščena družbenim planom. Vsa naša republika pa se mora hitro vključiti v velik napredek, ki se bo v državi skokovito povečal, kakor je napovedal to med drugim tudi tovariš Tito na V. kongresu SZDL. V okviru naše republike seveda ne gre pretiravati vprašanje nerazvitih področij kot je to v državnem merilu. Hkrati pa tudi v republiškem merilu smatramo, je dejal tovariš Avbelj, da manj razviti predeli nekoli hitreje napredujejo kot bolj razvita področja. Pri tem naj pomagata republika in okraj za hitrejši razvoj proizvodnih sredstev. Tako se tudi za novomeški okraj predvideva nekoliko hitrejši razvoj kot v republiških merah LRS. Nekaj važnejših objektov na področju industrije in kmetijstva je predvideno tudi tu. Gre pa za skladnost razvoja gospodarskega in negospodarskega področja zato, da bi lahko uresničili osnovne naloge, med katerimi je vsekar povečanje materialne osnove za izboljšanje življenja.

USTVARJATI NAPREDNO MNEJENJE MED MNOŽICAMI

Tovariš Viktor Avbelj je nato opozoril na drug problem:

Delovno predsedstvo okrajne konference Zveze komunistov

referat in razprava sta opozorila, da gre v praksi večkrat za zapostavljanje tistega dela družbenega razvoja, ki mu dajemo sicer glavni poudarek: za razvoj in utrjevanje delavskega upravljanja in afirmacije komunalnega sistema. Omenjeno je bila vrsta primerov samovoljnih, ki kažejo, da zaradi objektivnih razmer na tem področju prihaja do izpadov, ki niso v skladu z našimi stališči. Prav zaradi takega položaja prihaja tudi do primerov kriminala in poneverb. Kar zadeva kriminal, je naše stališče poznano: spoštovati zakonitost je osnovna dolžnost slehernega državljanca.

Tovariš Avbelj je nato opozoril, da moramo komunisti ustvarjati med množicami mnenje, boriti se za napredna stališča in za to, da bodo v ljudskih odborih, zborih proizvajalcev in drugih prihajala do izraza najnaprednejša stališča. Vsekomunist mora biti nosilec teh naprednih teženj, ki pa se morajo uveljaviti preko naštetih organov.

Seveda je treba tudi kritizirati zapostavljanje teh odnosov in načel. Pri ocenjevanju napak posameznikov pa je treba imeti tisto pravilno mero, da z njo ljudem še vedno pomagamo. Pri tem je docela točna pripomba enega izmed delegatov na konferenci, je dejal med drugim tov. Avbelj, da smo pred leti Pismo Izvršnega komiteja CK ZKJ čitali, a smo ga v novomeškem okraju slabo čitali. Pismo je bilo napisano za daljše obdobje in prav bo, da ga še čitamo in upoštevamo.

S konstruktivno kritiko je treba odpravljati slabosti, predvsem pa nuditi vsaj pomoč pozitivnega, kar se dogaja. Tega pozitivnega pa je pri nas ogromno.

MOČ PARTIJE JE V NJENEM ZAUPANJU KADROM

Kot tretji problem je tovariš Avbelj načel vprašanje odnosov ZK in organizacij do posameznega člana. Odnos do kadrov je bil doslej marsikje nepravilen, o tem govore različni pojavi: odhajanje iz okraja, številne napake in pod. Sestav organizacij v okraju je še dokaj šibak; število komunistov

— uslužbencev gre na škodo delavcev in kmetov in ne odgovarja dejanskemu stanju na terenu. Na kadre in njihovo vključevanje glejmo tako, kako opravljajo svoje politične funkcije, svoje delo med množicami. Organizacija naj tudi sproti pove svojemu članu, kdaj je naredil napako in da naj jo popravi. Popolnoma nepravilno pa je, da se stvari nabirajo in da pride do "lomljenja" odnosov do posameznikov (poslanke). O napakah je treba govoriti naravnost in sproti opozarjati nanje, če pa je treba ukrepati, pa opravimo tudi to-takoj. V tem je ena največjih pomoči, ki jih Partija lahko da svojemu članu.

Tovariš Viktor Avbelj je zaključil svoj prispevek konference z ugotovitvijo, da je v polnem zaupanju — ob pravočasnem odpravljanju napak in pomanjkljivosti — ključ za nadaljnji vsestranski napredek komunistov v novomeškem okraju.

Znova so ga delegati osnovnih organizacij in gostje nadvse prisrčno pozdravili in se mu toplo zahvalili za prispevek konferenci.

PRED LETOŠNJIM DNEVOM REPUBLIKE

(Nadaljevanje s 1. strani)
sistema, večjo vlogo zborov volivcev, politično in gospodarsko vlogo kmetijskih združenj in posestev, zborov proizvajalcev in razne oblike samoupravljanja na področju prosvete, kulture, socialne politike itd. Vloga upravnih organov se je s temeljev spremenila v politično strokovni izvršni aparat predstavniških organov ljudstva. Značilna je tudi sprememba vloge ZKJ in SZDL kot zavestnih političnih gibalnih sil v razvijanju socialističnih odnosov. Njuna glavna metoda dela ni več vodenje preko upravnega aparata, marveč politična, ideološka in vzgojna akcija v množicah.

Pomen tega razvoja v vseh njegovih notranjih in zunanjih političnih relacijah je že zdavnaj prestopil okvire naših meja in postal del vsesplošnih socialističnih prizadevanj v sodobnem svetu. S socialistično zunanjo politiko smo konkretno pokazali, na kakšnih principih lahko trajno ohranimo mir in sodelovanje z vsemi državami, ki spoštujejo občeveljavna načela. Predsednik Tito je na 15. zasedanju Generalne skupščine OZN ponovno še posebej potrdil, da je Jugoslavija most med narodi in tista država, ki načela o sožitju in miru tudi praktično uresničuje.

Ne bo odveč, če pogledamo štiriletno dosežke posameznih gospodarskih panog v dvigu družbenega bruto proizvoda: v industriji je dosežen 66,7%, v kmetijstvu 44,2%, v gozdarstvu 47,8%, v gradbeništvu 67,6%, v prometu 30,8%, v trgovini 64%, v gostinstvu 37,4% in v obrti 87,5%.

Iz podatkov je razviden visok porast predvsem v nekaterih panogah, kar je brez dvoma rezultat vloženih sredstev, na drugi strani pa lahko vidimo nizko razvitost posameznih gospodarskih panog v primerjavi s drugimi kraji in republiškim povprečjem. Razen obrti in gradbeništvu je dosežen največji vzpon industriji, ki smo ji posvečali največ skrbi in vanjo vložili največ sredstev. Po gospodarski moči so na prvem mestu industrija celuloze in papirja, tekstilna, kovinska in lesna industrija, proizvodnja premoaga in v zadnjem času tudi kemična in prehrambena industrija. V industrijski proizvodnji je najmočnejša proizvodnja artiklov

široke potrošnje in reprodukcijskega materiala.

Za to obdobje moramo poudariti pomembnost razvoja kmetijstva, čeprav znaša njegov letni porast le 11,5%, kar je manj kot v industriji. V kmetijstvu smo vložili v štirih letih 1829 milijonov dinarjev. Pozitivno je tudi to, da so se zneski vlaganj iz leta v leto večali.

Rast proizvodnje smo dosegli z izboljšanjem proizvodnje na družbenih kmetijskih posestvih, v večji meri pa tudi z organizacijo pogodbenih kooperacijskih proizvodnje med zadrugami in individualnimi proizvajalci. Glavni uspeh na področju kmetijstva pa je vsekakor v tem, da smo v obravnava obdobju prešli na sistematično in pospešeno urejanje kmetijske proizvodnje za boljši razvoj živinoreje.

V gozdarstvu smo dosegli rezultate predvsem pri eksploataciji gozdov, manj pa pri njihovi vzgoji in negi. Dosedanji letni etat gozdnega prirastka moramo v bodoče dvigniti na 7 do 8 kub. metrov na ha, ker imamo v tem surovinsko osrednino in rezervo za nadaljnji razvoj industrije, ki bazira na lesnih sortimentih, zlasti še, ker imamo kvalitativno gozdna zemljišča. Posebno skrb moramo posvetiti zasebnim gozdom, ker so bolj izčrpani in obsežnejši. Pristojno je tudi zmanjšati odstotek tako imenovanih gozdnih odpadkov in jih bolj racionalno izkoristiti. Mehaničacija v gozdarstvu nam bi pomenila ogromno pomoč pri znižanju materialnih stroškov. Prav tako bo treba tudi regulirati promet z lesom in posvetiti vso skrb nadaljnjemu pogozdovanju s hitro rastočim drevjem.

sebno v povečanju kapacitet ležišč in sedežev ter v prometu. Pri vsem tem pa je stanje v gostinstvu za uspešen razvoj turizma še močno pomanjkljivo, zlasti še za razvoj stacionarnega in tranzitnega turizma. Prav tako smo na področju družbene prehrane sicer napredovali, vendar še nezadovoljivo za rastoče število delavstva.

Močan vzpon smo dosegli v obrti. Povečanje je bilo nujno zaradi stanja v preteklosti, še vedno pa niso krite vse potrebe po uslugah, saj imamo v okraju komaj 64 vrst obrti, medtem ko jih je sicer 264. Nadaljevali je treba v prvi vrsti razvoj gradbenega in uslužbenega gradbeništvu, ki zaostaja za procesom menjanja strukture prebivalstva v okraju in za večanjem povprečja zaposlenih v družini. Razvijajoče se stanovanjske skupnosti še posebej zahtevajo pospešeno organiziranje uslužbenih servisov in močnejših obrtnih centrov. Komune so spoznale, da nudijo investicije v obrt največje rentabilnosti, zato se že aktivneje in z večjim interesom lotevajo urejanja in povečevanja obrtnega obsega.

Na ugoden razvoj gospodarstva so, kot že omenjeno, pozitivno vplivala investicijska vlaganja. K temu sta nesporno močno prispevala pomoč in pravilno razumevanje republiških organov. V letih 1957 do 1960 je bilo investiranih nad 21 milijard dinarjev, od tega okoli 17 milijard v gozdarstvu in 4 milijarde v splošno družbeno dejavnost. Pri investiranju je bilo več težav in motenj; raznih del ni bilo vedno mogoče izvršiti po postavljenem programu, temveč je bilo treba čakati na posojila po raznih natečajih in iz drugih virov. Sredstva so bila po programu večkrat pravočasno odobrena; zaradi zakasnitev glavnih projektov, pomanjkljive dokumentacije investicijskih elaboratov, pretrzkih postopkov, podražitev gradbenih stroškov in opreme pa smo morali povečati predracunске investicijske vsote in iskati dodatna sredstva. Zato investicijski objekti včasih niso bili pravočasno dograjeni ali pa so ostajali nedokončani.

Pri zaposlovanju delovne sile smo precej nad republiškim povprečjem, kar na prvi pogled daje vtis neracionalnosti. Podatki govorijo nasprotno: število zaposlenih se je povečalo za 23,7%, medtem ko se je narodni dohodek dvignil za 79,7%. Rezultat je še ugodnejši, ker se je število zaposlenih v industriji dvignilo za 28,2%, v splošno družbenih dejavnostih pa le za 6,3%. Primerjava povečanja narodnega dohodka v odnosu na število zaposlenih kaže ugoden uspeh razvoja delovne storilnosti, saj beležimo pri tem že 40,1% porasta. Uspeh temelji predvsem na močnejšem uveljavljanju plačevanja po učinku, ki se je dvignilo od 37,6% v letu 1957 na 60,9% v letu 1960. Skladno s povečano delovno storilnostjo se je v štirih letih povprečni dohodek dvignil za 58,4%. Zboljšuje se tudi fluktuacija delovne sile in zmanjševanje izostankov zaposlenih. Iz navedenih podatkov lahko presodimo, da je dejavnost, ki jo spremljajo še vedno težave in pomanjkljivosti, dobro usmerjena.

Z zaupanjem zremo v svetlo bodočnost

V bodočnosti moramo nadaljevati z intenzivnim razvojem proizvodnih sil in povečati dinamiko porasta proizvodnje ter storitev z namenom, da ob koncu prihodnjega petletnega plana dosežemo večjo materialno osnovo in večjo skladnost med gospodarskim in negospodarskim investicijami. Osnove za perspektivni plan so zbrane; zdaj jih obdelujejo občinski ljudski odbori. Na svoji prvi seji bo OLO načelno obravnaval material perspektivnih planov in ga posredoval političnim in gospodarskim organizacijam ter družbeno upravnim organom. Ta orientacija naj bi prispevala k nadaljevanju razprav in predlogov občinskim ljudskim odborom pa omogočila kar najbolj smotrno in jasna stališča pri sprejemanju načrtov, od katerih bo v veliki meri odvisen skladen napredek komun.

Naloge in napor, ki nas čakajo, niso majhni. Kljub temu smo vsi delovni ljudje, ki smo v dneh revolucije ali pozneje pričakovali lepšo bodočnost z

razvojem socializma v naši deželi, lahko ob tej obletnici nove Jugoslavije zadovoljni in srečni. — Doseženi uspehi so opravili zaupanje in nade postajajo stvarnost. Tudi prebivalci novomeškega okraja lahko ponosno gledajo na delež, ki so ga prispevali za napredek socialistične skupnosti. Vsi ti uspehi naj še naprej vplivajo v državljane mnogozvestni in odličnosti. Brez slehernega obotavljanja, zanašajoč se na lastna spoznanja in lastne sile, naj se s smelimi pridobivanjem tehničnega in kulturnega znanja lotevajo novih dolžnosti pri utrjevanju oblasti, gospodarskega ter kulturnega napredka.

Najskrepleje čestitam za praznik republike vsem delovnim ljudem v naših mestih in vaseh, vsej mladini in pionirjem ter vsem pripadnikom JLA na področju okraja z željo, da bi s skupnimi naporimi prihodnje leto ta dan praznovali z novimi zmagami.

NIKO BELOPAVLOVIČ

Izkušnje zadnjih 3 let

(Nadaljevanje s 1. strani)

Pri komunistih opažamo predvsem dve veliki napaki: željo po komandiranju in zaostajanje za družbenim razvojem. Prva napaka je posledica zaprtosti osnovnih organizacij. Premalo dihamo s terenom in preozki smo pri sprejemanju novih članov. Drugo napako delajo mnogi tovariši na vodilnih položajih. Prehiteli jih je razvoj delavskega in družbenega upravljanja. Se vedno mislijo, da so oni odgovorni za vse in da lahko delajo mimo vseh po svoji volji. Ta, ki ne razume bistva delavskega in družbenega upravljanja, nima prostora v naši družbi, tak naj bo odgovor komunistov.

Nesorazmeren razvoj posameznih panog in področij v komunah moramo zajeziti z boljšim planiranjem. Družbeni plan naj bo proizvod družbe, ne pa ozkega kroga strokovnjakov in planerjev. Preradi dopuščamo neplanske investicije v škodo družbenega standarda, ki že tako močno zaostaja. Dobro poznamo naloge, pa navzlic temu iščemo luknje v prędpisih, skozi katere bi ušli po stranskih poteh. Nato seveda ni jasnih in čistih računov, kar spet povzroča nepotrebne spopade z organi delavskega samoupravljanja in družbenega upravljanja in organe hromi. Deklarativne izjave komunistov so v takih primerih odveč; odločno in pošteno se morajo spopasti s takšnimi napakami in s težavami.

Občine najraje razpravljajo o gospodarskih nalogah le z direktorji in vodnimi uslužbenci podjetij. Zakaj se ne bi posvetovali tudi s predsedniki in člani delavskih svetov? Tesnejša povezava okraja in občini z delavskimi svetovi je pogoj za hitrejšo rast komunalne skupnosti, saj bodo le tako kolektivni v praksi spoznali, da je razvoj komune odvisen tudi od njih.

OBVESTILO

Nadaljnja poročila o okrajni konferenci Zveze komunistov bomo objavili v prihodnji številki. Uredništvo

Čestitke iz JLA

Vsi dolenski fantje, ki služijo vojaški rok v Virovitici, čestitajo domači mladini za 29. november, hkrati pa pozdravljajo domače in sorodnike. Miha Pečjak, Vinko Pečjak, Jože Košak, Jože Koren, Jože Terman, Franc Strejtni, Stanko Zore, Stanko Plavec, Tone Strajnar, Alojz Jevnikar, Anton Gore in Anton Papež.

Naši uspehi, napredek, težave in novi načrti

Ko v svobodni Jugoslaviji že petnajsto leto proslavljamo dan republike je prav, da spregovorimo o uspehih, ki smo jih v našem okraju v tem obdobju nedvomno dosegli na vseh področjih gospodarskih in splošnih družbenih dejavnosti ter se hkrati pomudimo tudi pri težavah in kritičnih vprašanjih.

Zadnje obdobje časovno sovpada s petletnim perspektivnim planom razvoja našega okraja. Zanj je pomemben intenziven gospodarski razvoj, pospešen razvoj delavskega in družbenega upravljanja ter utrjevanje vloge komun. Splošna razgibanost v gospodarskem in družbenem življenju se najstvarneje izraža v pospešenem napredku proizvodnih sil in industriji, kmetijstvu, trgovini, turizmu, gostinstvu in obrti ter v začetnih dosežkih na področju šolstva, kulture, zdravstva in socialnega skrbstva.

Gospodarski napredek okraja v zadnjih štirih letih se izraža v naslednjih podatkih: skupna vrednost proizvodnje in storitev oziroma družbeni bruto proizvod se je povečal od 31,1 milijard dinarjev v letu 1957 na 47,6 milijard v letu 1960 ali za 58,2%. Narodni do-

hodek se je v istem razdobju dvignil od 12,9 milijard dinarjev na 20,5 milijard dinarjev ali za 58,2%. — Tako lahko po podatkih o planski realizaciji predvidevamo, da bomo petletni plan globalno izpolnili v štirih letih. Velik del gospodarskih organizacij je plan že izpolnil ali pa ga bo do dneva republike.

Glavni činitelji, ki najbolj pomagajo pri premagovanju gospodarske nerazvitosti našega okraja in ki vplivajo na splošen gospodarski razvoj, so 50 odstotkov povečana denarna sredstva in s tem v zvezi za okoli 110% obsežnejša investicijska vlaganja, porast storilnosti delavcev in uslužbencev — predvsem v prometu, gozdarstvu, obrti, gradbeništvu in trgovini — dalje izboljšanje organizacije v delovnem procesu in komercialni službi (na kar je vplivalo v večji meri tudi tržišče) ter nov sistem nagrajevanja. Vpliven činitelj je intenzivna dejavnost delovnih kolektivov in njihovih samoupravnih organov ter večja vloga ostalih družbeno političnih sil državljanov in vse močnejše uveljavljanje komunalnega sistema. Prezreti ne smemo ugodnega vpliva nove avtomobilske ceste na splošno gospodarsko razgibanost okraja.

Usmerjevalna in vsklajevalna vloga okrajnega plana

Pri vsem tem ne smemo prezreti, da bi bilo lahko sadovi našega razvoja bogatejši: če bi v večji meri spoštovali načela planskega gospodarstva in planske postavke; če bi se denarna sredstva, zlasti glede investicijskih naložb, racionalneje uporabljala in vlagala tja, kjer dajejo čim ugodnejši učinek, hkrati pa bi se morala na različne načine močnejše izkoristiti obstoječa osnovna in obratna sredstva, že razpoložljive zmogljivosti z uvajanjem več delovnih izmen itd. Dosedanje in hitreje bi morali uveljavljati ustrezne načine plačevanja po učinku dela ter izboljšati delovno disciplino. —

Posamezne gospodarske organizacije bi morale imeti tudi več razumevanja za skupne družbene interese, na primer pri skupnih vlaganjih in podobnih oblikah. Plan je skušal vskladiti razvoj med posameznimi panogami, vendar pa ni zagotovil enotnih pogojev za realizacijo. Za to obstajajo delno objektivni vzroki, delno pa je vzrok v nedostopnosti in pogostem menjavanju stališč pri raznih investicijah ter prelijanje sredstev iz enega področja v drugega. V bodoče se bomo morali temu izogibati in planska načela v večji meri spoštovati. Zato je nezogibno, da prične-

Kovači smo

ZAPIS
O NOVIH
GOSPODARIH

Deset let delavskega samoupravljanja in družbenega upravljanja ni dolga doba. Taka razdobja so nekdanj prinašala človeštvu komaj kako majhno spremembo. Tokrat pa je deset let iz temeljev spremenilo svet okrog nas. Ljudje so postali upravljajci. Ne samo v podjetjih. Starši upravljajo šole, kjer se vzgajajo njihovi otroci. Socialni zavarovalci upravljajo sredstva skladov dolgoročnega in kratkoročnega zavarovanja. Pacienti upravljajo bolnišnice, v katerih se zdravijo. Otroci se uče upravljati v šolah, kjer se pripravljajo za življenje. Potrošniki sodelujejo pri upravljanju trgovin. Delovni ljudje upravljajo skupne zadeve v stanovanjski skupnosti. Kmetje v krajevnem odboru upravljajo svojo vas. Zadrugiški odločajo o gospodarjenju v zadrugi. Stanovanci gospodarijo s stanovanjskimi hišami. In še in še.

Notranja podoba človeka se spreminja

Ali si, dragi bralec, kdaj poskušal odkrivati spremembe v ljudeh? Jaz dan za dnem odkrivam novega človeka. Pravzaprav je to velika sreča. Ob srečanju z novo notranjo podobo ljudi se bogatim. Kadar mi je hudo, če me žuži kakšna težava, me navda s pogumom misel, da sem delček tega velikega življenja, ki me naposled človek postavlja tisto, za kar živimo. Ustvarjamo svet, v katerem postaja človek človeku zares človek - ne volk.

Včasih si mislim: Ali se je ta naš Dolenjec res kaj spremenil? Ali ni tak, kot je bil vedno?

Kadar me ogre melek dvoma, se brž zatečem v varen pristan. Razgovor z ljudmi mi povrne prejšnji optimizem. V tovarni celuloze in papirja v Vidmu-Krškem so mi delavci pripovedovali o načrtih za drugi papirni stroj.

»Varčevati bo treba,« so mi dejali. »Vsak dinar bo treba prej trikrat obrniti, preden se bomo odločili, za kaj ga bomo uporabili. Toda čez tri leta, ko bo stekel v proizvodnji drugi papirni stroj, bo perspektiva naše občine lepša, kot smo kdajkoli mogli slutiti...«

Zdaj pa bodimo odkriti sami do sebe. Ali so tudi delavci pri tovarnarju Bonacu tako razmišljali o nadaljnjem razvoju podjetja? Ne, takrat delavci sploh niso smeli razmišljati o tovarni. Trepetali so zase in svojo družino. Spodbuda za njihovo pridnost na delovnem mestu ni bila zavest, da je podjetje njihovo, temveč strah pred cesto. Bonavec prst je bil vsemogočen. Samo pokazal je proti vratom in že si bil na cesti.

Spominjam se pomenkov v očetovi delavnici. Kmetje, ki so nanosili očetu kup »švankorov« za krpanje, so godrnjali zaradi davkov. Ko pa so se na cesti pojavili orožniki z nasajenimi bajonetmi na puškah, je kritikom splohnel pogum. Se, ko se je oblast na bajonetih oddaljila, so kmetje spet jeli zmerjati oblast.

Stisnil sem njegovo žuljavo desnico

Nekdo sem obiskal senovški rudnik. Pri izhodu iz jaška sem počakal rudarja Franca. Ko sem mu ponudil roko, se je izmikal: »Nikar, umazani se boste! In mi je pomolil prst.

Dopolodne v službi, popoldne ali zvečer v šoli - vsakomur je odprta pot do izobraževanja in čedalje več je odraslih, ki sedajo za šolske mize. Upravljajci moramo čimveč vedeti, čimveč znati

Pomenek o rudniku je bil zanimiv. Presenečalo me je Francetovo poznavanje problemov. O pojenjajočih zalogah premoga mi je govoril, kot da je kak strokovnjak, rudarski inženir. Razpredel je načrte o novi tovarni cimenta v Brestanici, ki naj bi nadomestila upadanje proizvodnje v rudniku. Govoril mi je o turističnih perspektivah krajev pod Bohorjem. Celo takrat, ko je stekla beseda o kmetijstvu, ni bil v zadregi.

»Presenečate me,« nisem mogel skrivati svojega občudovanja. »Dobro poznate senovske probleme.«

»Kaj ne bi,« je zamahnil z roko. »Saj tu živim. Domače probleme pa je treba poznati.«

Ko sva se poslovila, sem stisnil njegovo umazano, hrupavo roko. »Moram pohiteti,« je dejal. »Čez eno uro bo seja delavskega sveta.«

Nisem bil na seji delavskega sveta, toda prepričan sem, da je France smelo posejal v razpravo.

Pravi občutek upravljalstva vzdušja v podjetju sem imel, ko se mi je nekdo direktor izmikal:

»Ne bi rad sam govoril o teh stvareh. Če bi kaj narobe povedal, bi delavski svet vzrožil. Bolje je, da pokličem še predsednika delavskega sveta...«

Direktor je dvignil slušalko. Telefonska ga je zvezala z obdelovalnico. K telefonu je prišel strugar Jože.

»Novinarji me spet nadlegujejo,« je dejal direktor. »Pridi še ti. Saj veš, to so

Krneljski rudarji tople pozdravljajo letošnji praznik republike z novimi delovnimi uspehi

važni problemi. Ne upam sam odgovorjati...«

Čez čas se je na pragu pokazal mlad človek v modri delovni halji, zamašeni od strojnega olja. Zleknil se je v naslanjaj. Obraz ga je izdajal, da mu moj obisk med delovnim časom ni po volji.

Ko je direktor razlagal problem nadaljnje izgradnje tovarne, se je večkrat obrnil k Jožetu, kakor bi od njega pričakoval potrdilo ali zanikanje tistega, kar je pripovedoval. In res: Jože je vsakokrat, kadar se mu je zdelo potrebno, dopolnjeval ali popravil direktorja. Okrog sebe sem začutil upravljalstvo vzdušje.

Tako vzdušje sem čutil na prenekatere seji kakega ljudskega odbora. Včasih je bil načelnik glavarstva oseba, ki je samo pokimala, pa je že bilo kakor pribito. Srešnjega načelnika so kmetje hlapčevsko pozdravljali, kadar se je v kočiji pripeljal v vas. Tudi danes je predsednik ljudskega odbora spoštovan vreden, toda ljudje ne upogibajo hrbta pred njim. Če se v čem ne strinjajo z njim, mu to povedo v obraz. Včasih na sejah so razprave burne, vsak pove svoje, kakor mu leži pri srcu, toda razidejo se kot tovariši. Pred seboj imajo resda en sam cilj - zgraditi čimprej nov, pravičnejši svet, toda o načinih vsakodnevnih praktičnih graditve lepšega življenja se izplača kdaj pa kdaj skersati različna mnenja. Oblike so lahko boljše ali slabše. Nekdo morda še vedno misli, da »trdne roke« ne more zamenjati nobeno samoupravljanje. Kdo drugi spet misli, da je samoupravljanje anarhija. Večina pa je mnenja, da je sodelovanje milijonov ljudi pri neposrednem odločanju o skupnih zadevah tisto najuspešnejše sredstvo, s pomočjo katerega bo mogoče zgraditi novo družbo, v kateri ne bo več nobene sile, kjer si bodo ljudje sami, ne da bi jih kdo k čemu prisiljeval, zavestno urejali svoje življenje.

Oblike za dosego praktičnih ciljev so lahko boljše in še boljše. Desetine samoupravnih družbenih organov vsak dan razpravljajo o tem. Tisoči upravljajcev v našem okraju s pomočjo mehanizma družbenega upravljanja vsak dan sproščajo svoje

pobude za hitrejši napredek. Vsak dan, vsepovsod se odvija borba mnenj, da bi se iz kopice pobud izluščili najnaprednejši sklepi. Kovaško tla je naše življenje. Kovači svoje usode smo mi sami. Le še posamezniki si v sivini dolgočasja in malomeščanskega kritikastva utaplajo praznino starih, obledelih fraz. Življenje pa z neznansko hitrostjo drsi mimo njih, v desetletju prevali stoletje. Ni čudno, da mu malomeščanski filistri ne morejo slediti.

Poldrugi tisoč delavcev v delavskih svetih

Letos je bilo izvoljeno v delavske svete poldrugi tisoč članov delovnih kolektivov. Torej: tisoč pet sto delavcev v življenjski šoli, v šoli, ki vzgaja gospodarje tovarn. Njihova diploma je zaupanje kolektiva.

Nobena univerza ne more nadomestiti te velike šole, skozi katero se vsako drugo leto zvrsti poldrugi tisoč delavcev in nameščencev. To je šola, v kateri se ljudje otrešajo stare, mezne miselnosti. Delavci vedno bolj spoznavajo, da ni samo delovno mesto tisto, kjer se izčrpajo vse njihove koristi. Njihovega interesa celo tovarna ne more izčrpati. Koristi segajo še mnogo dlje, v komunjo. Pa tudi občina ni utelešenje čisto vseh koristi prebivalcev, ki so gospodarsko, kulturno, socialno, zdravstveno in drugače vezani na njeno področje. Danes, ko tisoč kilometrov sploh ni več pojem za velike razdalje, je težko reči, kje se končajo koristi skupine ljudi, naroda in več narodov. Za nas bi dejali, da se interes ljudi v družini, podjetju, občini in republiki v merilu Jugoslavije zlivajo v bratsko skupnost, to pa internacionalna dolžnost povezuje še naprej z vsem ostalim svetom.

Uspehi delavskega samoupravljanja so vidni na vsakem koraku. Razdeljevanje osebnih dohodkov po učinku zajema že 60 odstotkov vseh delovnih mest v okraju. Zaradi tega so povprečni osebni prejemki porasli od 13.085 din v letu 1958 na 17.929 dinarjev v drugem tromesečju letošnjega leta. Razumljivo, da je hkrati narasla tudi delovna storilnost. Materialno bogastvo našega okraja je vsak dan večje. Skupni družbeni bruto proizvod se je povečal od 31,1 milijarde din v letu 1957 na 47,6 milijarde din v letu 1960 ali za 58,2 odstotka.

»Pha, te norme!« sem nekdo slišal zaničljivo pripombo na račun razdeljevanja osebnih dohodkov po delu. »Kaj pa je v tem posebnega pri nas? Saj tudi v kapitalizmu nagradujejo po normi!«

To je bila lepa priložnost zame, da sem lahko povedal, kaj o tem mislim.

»Res je,« sem dejal, »tudi v kapitalizmu nagradujejo po normi. Toda to je še vedno samo nagradjevanje. Kjer pa nekoga nagradujejo, imamo dve stranki: na eni strani delavci, ki so nagradjevani za svoje delo, na drugi strani delodajalec, ki nagradjuje delo drugih. Pri nas pa z ustvarja-

njem novih odnosov, s tem ko delavec postaja upravljavec, ravno odpravljamo nagradjevanje! Pri nas vse bolj nagradjevanje nadomešča razdeljevanje, pri katerem sodelujejo vsi, ki ustvarjajo. Zaradi tega pri delavcih nastaja občutek: ne deli nekdo drugi, kar so proizvedli, marveč si sami delijo ustvarjeni dohodek...«

»Kmečki mladinji je treba odpreti perspektivo. Povedati ji je treba, da je njeno mesto na vasi, toda ne v revni vasi z ostalimi kmetijstvom, marveč v logati vasi, kakršno lahko da samo socializem...«

To je bila ena izmed ugotovitev plenuma Okrajnega komiteja ZKS v Novem mestu, ko je razpravljal v problemih kmetijstva.

Nova, bogatejša vas se nastaja. V zadnjih dveh letih je kmetijstvo tako napre-

nilo ljudi. Skratka: ni področja, ki ga že ne bi zajelo demokratično samoupravljanje ljudi.

Nastajajo ali pa so že zaživele stanovanjske skupnosti v vseh delavskih središčih našega okraja. Nasede, kjer ljudje živijo, postaja razširjena družina. Tu si bodo ljudje s skupnimi močmi in s pomočjo družbe lažje urejali skupne zadeve. V stanovanjski skupnosti nastajajo novi odnosi med ljudmi. To je oblika družbenega samoupravljanja, ki je ljudem najbližja.

V okraju je 198 krajevnih odborov s 1476 člani. Preko njih državljanji rešujejo zadeve, ki neposredno zanimajo prebivalstvo določenega kraja.

Dve sto deset/območij zborov volivcev so oblika neposredne udeležbe državljanov v izvajanju oblasti in neposrednega reševanja zadev.

Tudi Socialistična zveza postaja najširša in najmočnejša oblika samoupravlja-

Vsi smo kovači. Kovači svoje usode. Gospodarji na svojem. Nihče ne vlada namesto nas. Sami si vladamo. Neutrudno se usposabljammo za dobre upravljavce, da bi znali uspešno upravljati svojo oblast, svoje tovarne, zadrugge, šole, vse življenje. Nobena, pa najsi bo še tako demokratična organizacija, ne sme imeti socialistične misli v zakupu. Pri nas je postala skupna last, last vseh delovnih ljudi. S svojim zgledom, z borbo za mir, za sodelovanje med narodi si prizadevamo, da bi socialistične sile osvojile ves svet. In ga v resnici tudi osvajajo.

dovalo, kakor mi prej v desetih letih. Promet kmetijskih zadrug od kmetijskih dejavnosti je porasel od 3,3 milijarde din v letu 1958 na 5 milijard din letos. Osnovna sredstva kmetijskih zadrug dosegajo že skoro 20 milijonov din na eno zadrugo. Lani in letos so kmetijske zadrug nabavile 21 kombajnov, 61 traktorjev s priklopučki, 52 motornih kosilnic in desetine drugih kmetijskih strojev. V treh letih je bilo na novo ustanovljenih 14 zadružnih ekonomij. Letos je proizvedeno sodelovanje med zadrugami in kmeti zajelo že 10,5 odstotka vse obdelovalne zemlje v okraju. Vsem ko je bilo okrajno povprečje 15 mte pšenice na hektar, je bil povprečni hektarski donos v kooperacijski proizvodnji od 25 do 50 mte, in to kljub letošnjim slabim vremenskim razmeram.

Tudi v kmetijstvu nastajajo novi odnosi. S pomočjo kmetijskih zadrug se prepletata družbeni interes in koristi individualnih proizvajalcev. V zadružnih svetih, ki upravljajo z zadrugami, sodeluje nad 2000 ljudi - individualnih proizvajalcev, delavcev na ekonomijah in nameščencev v zadrugah.

Tudi zadružni sveti so velika šola. Koristi kmetov, ki so jih še večeraj omejevale ograje, mejniki, postajajo zdaj širše. Zadružni sveti spremljajo rast zadrug, skrbje za njihovo ekonomsko krepitev. Spoznaje, da brez kmetijskih zadrug ne more biti bogate vasi, je danes že tako močno, da ga nič več ne more pokolebati.

Skoro ni področja družbenega življenja, kjer ne bi delovni ljudje upravljali s stvarmi. Zdravstvene ustanove upravljajo delavci, kmetje, inteligenca. Nad 694 milijonov din izdatkov za zdravstveno zavarovanje in preko milijarde dinarjev izdatkov za pokojnine, invalidnine ter otroške dodatke v letu 1959 je šlo skozi odločitve samoupravnih družbenih organov v socialistični državi. V 165 šolskih odborih dela 1300 članov. Kulturna množična dejavnost je postala stvar upravljanja delov-

nja, vseljidski parlament, ki stalno zaseda, kjer državljanji vsak čas lahko s pobudami, predlogi, pripombami in kritiko vplivajo na življenje okrog sebe.

Kdo bi mogel naštet vse oblike sodelovanja ljudi v političnem in družbenem živ-

Tudi globoko v nedrjih dolénske zemlje se iz dneva v noč, iz noči v dan razvija sridna borba človeka za zemljine zaklade...

ljenju. Ni moč opisati vseh nakoval, na katerih ljudstvo - kovač svoje usode - oblikuje današnje življenje in ustvarja temelje za jutrišnjega. Sicer pa smo sami, vsak dan in ob vsakem času, priča tega velikega življenja, sredi katerega se ravna- najo nekdanj ukrvljeni hrsti, kjer nastajajo novi ljudje - kovači svoje usode.

FRANCE MIHALOVČAN

Mednarodni kiparski simpozij v Kostanjevici?

Za poživitev našega kulturnega turizma

Prav te dni je bilo med nekaterimi člani Sveta za kulturo in znanost pri OLO Novo mesto, med nekaterimi predstavniki OLO in predstavniki Oblo Videm-Krško ter predsedavnik Kostanjevica precej aktivnosti. Šlo je za to, da bi se uresničil načrt, po katerem naj bi bil v letu 1961 v Kostanjevici na Krki mednarodni simpozij kiparjev.

Simpozij je eno najznamenitih Platonovih del in beseda sama pomeni gostilo. Mednarodni kiparski simpozij pa ima delovni program. Umetniki iz številnih držav se zberejo na delovnem mestu, največkrat kar pri viju materiala - v kamnolomu, kjer ustvarjajo vsak svoje umetnino. Te umetnine se potem razstavijo na mestu, kjer so bile ustvarjene. Simpozij pa nas Dolenjce zanima še posebej zato, ker bi se vršil baš ob mednarodni transverzali, to je ob avtomobilski cesti. Poleg kulturnega efekta, bi imel simpozij prav tako turistični pomen. O delu udeležencev simpozija piše svetovno časopisje, razne filmske družbe pa snemajo tudi dokumentarno gradivo. Simpozij izda poseben almanah, v katerem so poleg besedila tudi reprodukcije umetniških del, ki nastanejo v času takega mednarodnega umetniškega sožitja. Vsako leto ob koncu dela umetnikov v simpoziju se v kraju, kjer se simpozij vrši, organizirajo razstave vseh na simpoziju nastalih umetniških del. Z deli, ki bi jih na teh razstavah odkupili, bi v nekaj letih ustvarili mednarodno kiparsko galerijo na Dolenjskem, ki bi bila tako v umetniškem kot tudi v turističnem pogledu ogromnega pomena ne samo za Dolenjsko, temveč za Slovenijo in vse Jugoslavijo. Odkupljeni umetninski dela bi bila postavljena na različenih prostorih v Novem mestu, ob avto cesti, v Kostanjevici in drugje na Dolenjskem.

Doslej so bili tovrstni simpoziji na Gradiscanskem v Avstriji. Od naših kiparjev sta se jih udeležila kiparja LENAŠKI in SAVINSEKI. Ta dva sta se v glavnem ogreli za simpozij v naši državi ter si z vsemi močmi prizadevata, da bi se ideja uresničila.

Prav te dni je bilo med nekaterimi člani Sveta za kulturo in znanost pri OLO Novo mesto, med nekaterimi predstavniki OLO in predstavniki Oblo Videm-Krško ter predsedavnik Kostanjevica precej aktivnosti. Šlo je za to, da bi se uresničil načrt, po katerem naj bi bil v letu 1961 v Kostanjevici na Krki mednarodni simpozij kiparjev.

Simpozij je eno najznamenitih Platonovih del in beseda sama pomeni gostilo. Mednarodni kiparski simpozij pa ima delovni program. Umetniki iz številnih držav se zberejo na delovnem mestu, največkrat kar pri viju materiala - v kamnolomu, kjer ustvarjajo vsak svoje umetnino. Te umetnine se potem razstavijo na mestu, kjer so bile ustvarjene. Simpozij pa nas Dolenjce zanima še posebej zato, ker bi se vršil baš ob mednarodni transverzali, to je ob avtomobilski cesti. Poleg kulturnega efekta, bi imel simpozij prav tako turistični pomen. O delu udeležencev simpozija piše svetovno časopisje, razne filmske družbe pa snemajo tudi dokumentarno gradivo. Simpozij izda poseben almanah, v katerem so poleg besedila tudi reprodukcije umetniških del, ki nastanejo v času takega mednarodnega umetniškega sožitja. Vsako leto ob koncu dela umetnikov v simpoziju se v kraju, kjer se simpozij vrši, organizirajo razstave vseh na simpoziju nastalih umetniških del. Z deli, ki bi jih na teh razstavah odkupili, bi v nekaj letih ustvarili mednarodno kiparsko galerijo na Dolenjskem, ki bi bila tako v umetniškem kot tudi v turističnem pogledu ogromnega pomena ne samo za Dolenjsko, temveč za Slovenijo in vse Jugoslavijo. Odkupljeni umetninski dela bi bila postavljena na različenih prostorih v Novem mestu, ob avto cesti, v Kostanjevici in drugje na Dolenjskem.

Doslej so bili tovrstni simpoziji na Gradiscanskem v Avstriji. Od naših kiparjev sta se jih udeležila kiparja LENAŠKI in SAVINSEKI. Ta dva sta se v glavnem ogreli za simpozij v naši državi ter si z vsemi močmi prizadevata, da bi se ideja uresničila.

sto izredno prikupno lice, da je njegovo središče pravcati umotvor, ki turistje privlači že sedaj.

Ob avtomobilski cesti pa, ki veje za osrednje vrsteno, je prav tako bogastvo posebnosti, ki so že usposobljene za sprejem tujcev, ali pa jih bodo še usposobila naša nadaljnja prizadevanja. V Trebnjem bo ob cesti rimski lapidarij, ki bo opozarjal na preteklost teh krajev, v posebnih lokalnih zbirki pa bodo razstavljali predmete, ki so bili izkopani na tem področju. Turist bo sed dalje mimo Hmeljnika, bodočega gostišča na Otočcu, kjer bo osrednja turistična postojanka, kar je v svojem bistvu že sedaj. Toda načrti okoli Otočca so ravno v pogledu kulturnega turizma še zelo pestri, vendar o tem kdaj kasneje. Izredna okolica ima v neposredni bližini še Stari grad in Strugo. Pod Belo cerkvijo je že videti tih ob cesti rimski ostanek mostu. Dolina se potem razširi in vsaka stran ceste nudi obilo bogastva. Pri Sentjerneju so Pletenje ter gradova Tolsti vrh in Prežek. Tod mimo bo šla cesta v Gorjance, kjer bo turist lahko prebival v eni izmed planinskih postojank. Kostanjevica že zdaj privlači s svojimi znamenitostmi, ki so jih zgoraj našli, simpozij bi jih samo obogatil.

Na drugi strani ceste bo zelo pomemben in zanimiv kompleks v Drovnem, kjer bodo rekonstruirali nekaj ostankov Nevidunuma. Nedaleč stran je Leskovec s starim gradom, Gagerovo likovno ostalino, Stovičkovim kiparskim ateljejem in mavzolejem Prešernovega učenca Gruna. Krško samo ima spet vrsto posebnosti z Valvazorjevo hišo, Mencingerjevo spominsko sobo, spomini na naše protestante, kar vse bo povezovala lokalna muzejska zbirka. Brežice bodo prednjačile s svojima zbirkami o kmečkih uporih in tragediji druge svetovne vojne - izseljevanju. Oboje je že zdaj izredno skrbno urejeno. Naše področje se potem zaključuje na Gagerovem gradu v Mokricah, ki je prav tako kot Cateškje Toplice tik ob avtomobilski cesti. Pričenjamo obdobje kulturnega turizma, zato bomo storiili vse, da bo naša politika na področju kulture taka, da bo čimveč nudila tej važni panogi našega narodnega gospodarstva. Pri vsem tem je pomemben kamen tudi mednarodni kiparski simpozij v Kostanjevici, za katerega bomo storiili prav tako vse, da se bo uresničil.

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

IZDELUJEMO IN PRIPOROČAMO NAŠE PRVOVRSTNE IZDELKE:

DVIGALKE 1,5 t ZA AVTOMOBILE

STISKALNICE ZA DELAVNICE
SNEMALCE ZA GUME
KOMPRESORJE KAP. 80 l/min.

OPREMO ZA VOZILA
GRELCE 6 V, 12 V IN 24 V

Za socialistično skupnost proizvajamo:

IMV-1000 »TURIST« — ZA PREVOZ TURISTOV IN NJIHOVE PRTLJAGE

IMV-1000 »NOVI KOMBI« — ZA PREVOZ POTNIKOV (Z ENOSTAVNO ODSTRANITLJIVO ENE VRSTE ALI VEČ VRST SEDEŽEV DOBITE POTREBEN PROSTOR ZA PREVOZ RAZLIČNEGA BLAGA)

IMV-1000 »SANITET« — ZA HITER IN VAREN PREVOZ REŠEVALNE SLUŽBE

IMV-1000 »SERVIS« — ZA PREVOZ MESA, KRUAHA, ZELENJAVE, SADJA IN DRUGIH ŽIVIL (AVTOMOBIL ZAPRTEGA TIPA)

IMV-1000 »KURIR« — ZA PREVOZ ZAVOJEV, VREČ IN ZABOJEV V MESTNEM PROMETU (AVTOMOBIL ODPRTEGA TIPA)

- Za dan republike
- rojstni dan naše
- socialistične
- domovine, vsem
- delovnim ljudem
- in kolektivom
- prizrčne čestitke
- in najboljše
- želje za nove
- uspehe

Brigadirji pripovedujejo

VIDEL SEM ZELENO MORAVO

Prijavil sem se v mladinsko delovno brigado. Težko sem čakal na pismo, ki mi bo javilo dan odhoda. O brigadi sem slišal toliko lepega, da sem nestrpno čakal.

Kljub temu, da je bilo potovanje naporno, sem vztrajal pri oknu vagona in opazoval svet, ki je tako bliskovito bežal poleg mene. Nisem se mogel začuditi velikosti naše domovine. Prijetno so me presenečale nove tovarne, naselja, posebno pa ljudje, ki sem jih srečeval.

Ob zeleni Moravi je bilo naše naselje. Vem, da ga sedaj ni več, a v mojem spominu bo ostalo vedno, kajti tu sem doživel tako prijetne dneve življenja, da jih je težko opisati. Spominjam se vsakega dneva, ki mi je prinesel kaj novega.

Pričakanje je nad vse prijetno. Povedati moram, da so se pričakovanja uresničila in je bil vsak dan zame veliko doživetje.

Slovo od tega lepega dela naše zemlje in ljudi je bilo ganljivo. Še danes vidim brigadirje, kako s solzami v očeh pozdravljajo naš odhajajoči vlak, ki je za slovo žalostno zapiskal.

FRANC FIR
Metlika

VRNILI SMO JIM OBISK

Ko smo delali na trasi, so nas večkrat obiskovali mladinci iz sosednjih vasi. Oni takih priložnosti smo se pogovarjali o vsem, kar zanima mlade ljudi. Nekateri so nam celo pripovedovali, da so bili v Sloveniji leta 1968, ko so gradili avtomobilsko cesto Ljubljana — Zagreb. Občutek sem imel, da so presajali ponosni, da so oni bili prvi — da smo mi prvoji za njimi. Ko smo to opazili, smo jim povedali, da je to

Ista cesta in da je dotlej vsakega mladince enak. Kadar nam je bilo nekaj težko, so tudi oni prišli na pomoč in smo s temno lažje dosegali odstopke. Ker se je na

Spet nov dokaz napredka

Spet novih 82 kilometrov moderne avtomobilske ceste nam je dala mladina. Od Marlošišča do Grdelice v Srbiji in od Udova do Gevgelije v Makedoniji že drve avtomobili. Še dve leti in moderna jugoslovanska magistrala bo vodila od Ljubljane do Gevgelije. Skrajšala bo razdalje. Odprla bo možnosti za nov napredek, predstavljala bo vrata na bližnji Vzhod.

Most na Veternici je bil velika preizkušnja za mlade graditelje in gradbeno podjetja. Ko so kopali za temelje, jim je nagajal pesek. Bolj ko so rili v globino, rahlejša je bila podlaga za most. Bilo je ogromno truda, preden so začeli ob trdo. Most je začel dobivati pravo podobo. Kolos se je jel dvigati v nebo. Danes preko mosta že drve prvi avtomobili.

Se pred desetimi dnevi sem stal na mostu. Brigadirji so hiteli s samokolicami, polni mladi betona. Svetloba električnih luči jim je kazala pot. Kompressorji so brneli. Nekdo spodaj pod mostom je spodbujal. Poetično bi se temu reklo: poema o delu.

Inž. Rudi Koprivnik, član Glavnega štaba mladinskih delovnih brigad, se pridruži brigadirjem. Njihovi pogledi, polni unanja in pričakovanja, se zapišejo vanj. Celo tisti, ki cevi s komprimiranim zrakom potiskajo v beton med železnimi, še za trenutke vzvratno.

»Pravkar sem vaši brigadi izročil prehodno zastavo.« je naposled izdal skrivnost. Njegove besede so sprožile plaz veselja in radosti. Nekaj časa so se fantje objemali in poljubljali, nato pa je nekdo zaklical:

»Dajmo, pohitimo, prehodna zastava mora iti z nami domov!«

Pri izpolnjevanju naloge, ki jo je dobila Ljudska mladi-

na Jugoslavije letos, je sodelovalo 416 brigad z 48.205 brigadirji iz vseh krajev Jugoslavije. Zgradili so 400 manjših in 70 večjih objektov, nadvodov in mostov. Za nasipe so izkopali in vgradili nekaj manj kot dva milijona kubičnih zemlje. V podporne zidove skoz Grdeliško sotesko so vgradili nad 22.000 kubičnih materiala. Razprostirili so 82 kilometrov asfaltnega in betonskega traku. Opravili so za 30 odstotkov več normnih in efektnih ur, kar pomeni, da so za toliko povprečno presegali norme.

Dvajset mladinskih delovnih brigad z avtomobilske ceste je sodelovalo pri gradnji ceste Leskovac — Svodje — Crna Trava — Vlasina, ki je velikega pomena za te kraje. Ljudstvo je na vsakem koraku izkazovalo hvaležnost mladim graditeljem, ki so jim prisločili na pomoč. Organizirali so obiske v naselja. Večkrat so pogostili brigadirje z gradbenim, sadjem in drugimi dobrotami.

Radomir Blagojević je takole pripovedoval o enem izmed obiskov v bližnji vasi, nedaleč od Leskovca:

»To je bila pravcata veselica. Ljudje so nas sprejeli kot svate. Mize so se šibile pod dobrotami. Gostitelji so nam postregli z vsem, kar so premoogli. Ganjeni smo poslušali njihove zahvale zaradi pomoči pri graditvi ceste. Nato smo se z dekleti zavrteli na odru.«

Skoki vse leto so mladi graditelji obiskovali amaterske in strokovne tečaje, seminarje za športne kadre in podobne oblike izobraževanja. Pred pričetkom graditve so rekli: 45.000 mladih graditeljev bo šlo skoz razne tečaje. Ta številka je bila presežena. Amaterske tečaje je končalo nad 41.000 brigadirjev in brigadirke. Izmed teh jih je 22.000 obiskovalo avto-moto tečaje.

Sicer pa: kaj bi novinarji! Nadležni so kot muhe. Pridelajo, kadar je najmanj časa in največ dela. Vsaka minuta, ki jo ukradejo brigadirjem, lahko zmanjša rezultat na delu ali v naselju za kako točko. To pa niso mačkine solze!

Kulturne in športne prireditve so se vrstile druga za drugo. Festivali, nekake revije je vsestranskih sposobnosti brigadirjev, so spodbujali k vedno novim uspehom. Naj omenim samo to, da so letos organizirali na avtomobilski cesti okrog 78.900 raznih športnih prireditev. Nad 6.000 mladih brigadirjev si je zastuženo priborilo zlato, srebrno ali bronasto športno značko. Več kot 500 brigadirjev se je usposobil za nogometne sodnike, 1.024 za rokometne sodnike, 432 za fizikulture organizatorje itd.

»Ko se vrnem domov,« mi je pravil Radomir Blagojević iz bližine Knjaževca, »bom organiziral športno društvo v vasi. Ne bom več dovolil mrtvila. Zdam vem, kako je treba voditi take stvari.«

Katerikoli izmed fantov in deklet, ki so obiskovali tečaje za športne voditelje, sem vprašal, kaj bo počel, ko se vrne domov, mi je odgovoril: »Zbral bom mladino okrog sebe in jo navdušil za šport.«

»Bogme, pri nas ne bo več spanja pravičnega. Razmišljam bom mladino.«

Avtomobilska cesta je že končana. Čez tri dni bodo v Leskovcu in Gevgeliji slovesno prerezali vrvice.

Pred nami bo spet nov dokaz napredka. Cesta nas bo prevzela, kakor bi nam govorila mladina: POGLEJ, TAKA SEM! Da, brigadirji, ki sem jih srečal na cestah, so podoba sedanje mlade generacije. Če bi poklicali po imenu katerega izmed tistih plemenitih, velikih junakov, ki so padli za našo svobodo, bi se katerikoli izmed brigadirjev — Jakob, Karlo, Blažo, Dobro, Milenko, Pavle — lahko brez sramu odzvali: TUKAJ!

OČI SO JIM ŽARELE OD ZADOVOLJSTVA...

Stab naše brigade je skupaj z ostalimi brigadami naselja »Ivan Milutinović« iz Zalužnja pri Leskovcu organiziral nedeljski izlet v vas Zalužnje.

Za ta obisk smo pripravili pester kulturni program, ki smo ga naštvudrali v prostem času. Vas ni bila daleč od našega naselja, kmalu smo prišli do prvih hiš. Bili smo prijetno presenečeni. Vaščani male vasice so se zbrali ob cesti in

nas prisrčno pozdravljali. Seveda smo jim mi odzdravljali z našim znanim klicem »HOORUK« in pesmijo.

Prišli smo pred šolo kjer smo pričeli s programom. Ne morem reči, da je bil program kvaliteten, smo pa vanj vložili vse svoje sposobnosti. Vaščanom so oči kar žarele od veselja. Vseč so jim bile naše pesmi. Še bolj smo bili veseli mi, da so nas tako lepo sprejeli in nas s svojim obiskom počastili.

Postavili smo se od njih, polni lepih vtisov, in jim klicali: »Zdravo, prijatelji, hvala za prijazenost in za svidenje...«

HELENA SKRUBEJ,
Trebnje

NAŠE DARILO REPUBLIKI

Bogat obračun enoletnega dela pionirjev in mladine

Oktober lani se je pričela zvezna akcija pionirjev in mladine, ki je dala veliko možnosti za udeleževanje na številnih področjih. Podarek je bil na kmetijskem zadržanju in uvajanju dela v šolsko prakso.

Pionirski list, Mladina in številni drugi časniki, v katerih je bil objavljen razpis tekmovanja, so seznanili pionirje in mladino s programom, ki je bil napojilo za začetek uspešnega dela.

Po preteku roka za prijavo smo zbrali podatke o številu prijavljenih enot in o tem, kolikšen del mladine in pionirjev sodeluje. Z zadovoljstvom smo ugotovili, da se je v našem okraju odzvalo razpisu 156 tekmovalnih enot — 108 pionirskih odredov in 48 ALMS in sekcij mladih združnikov ali okrog 24.000 pionirjev in mladine.

Se bolj zadovoljni smo zdaj, pred dnevom republike, ko ugotavljamo uspehe enoletnega dela. Brez dvoma je k temu pripomogla pomoč odraslih — nad 1500 prosvetnih delavcev, kmetijskih in drugih strokovnjakov, staršev, mladine, podpora in razumevanje političnih, družbenih, gospodarskih — zlasti združnih organizacij.

Pionirske zadrage so ustanovljene pri 51. kmetijski krožki pa pri 51 šolah, poleg tega pa delajo pionirji še v okrog 600 krožkih raznih dejavnosti. Okrog 36 ha obdelovalne zem-

lje, ki jo upravljajo pionirji zadrugi, daje mladim glavicam dovolj skrbi in dela. Razen tega so uvedli še sodelovanje s kmetijskimi združbami, da bi nazorno spoznali namen takega sodelovanja. Visokorodne sorte pšenice, koruze in krompirja mladim združnikom niso več tuje. Praktično so preizkusili učinek umetnih gnojil na travnikih in poljedelskih kulturah. Od vsega so se najbolj navdušili nad traktorjem, priključki in kombainom. Najlepše je bilo takrat, ko so se mogočna kolosa traktorja premaknila z mesta pod vodstvom pionirja samega. To so nepozabni trenutki in marsikdo, ki se ni mogel odločiti vse dole, ali naj postane član zadrage, se je po tem dogodku kaj hitro odločil za ta korak. Pionirji in Dragatuš so sicer navdušeni traktoristi, a pravilo, da so poklicni strojniki preveč nezanimljivi in da je pot, odmerjena za vožnjo, vedno prekratka.

S sodobnimi kmetijskimi obrati so se pionirji seznanjali na ta način da so pričrjali poučne izlete na kmetijska posestva, zadrževalne ekološke plantaze nasade, hleve za živino in prutinarske farme. Pomagal so kmetijskim posestvom in kmetijskim združbam pri osušitvenem, zatiranju divje hmelja, obratnanu hmelja, pobiranju krompirja in koruze, urejali so lesne sadninske jagodičje in sadnega drevja,

parke okrog šolskih poslopij in s pomočjo padlih borcev, skrbeli so za številne grobove borcev, talcev itd. Za vsa ta dela so prispevali pionirji okrog 200.000 delovnih ur.

Za praznik žena, 8. marec, so se pionirji spomnili partizanskih in svojih mamic, tako da so jih obiskali in jih obdarili s cvetjem in darili, ki so jih izdelali sami. Družbeno upravljanje pionirjem ni več tuje. Pionirske zadrage vodijo sami preko pionirskih združnih svetov in upravnih odborov. Ko so člani združnih svetov in upravniki kmetijskih združg prisostvovali sejam združnih svetov pionirskih združg, je marsikdo pripomnil: »Ko bi bila pri nas tako dobra in kvalitetna razprava!« In res je; mnogim sejam svetov pionirskih združg smo prisostvovali in bili smo istega mnenja.

V zimskih mesecih so izdelali, namestili na drevje in oskrbovali okrog dva tisoč krmilnic in valilnic. Skupaj z lovci so uredili številna krmilna za divjad, obiskovali so gozdove in spoznavali gozdne prebivalce in rastline. Pogozdili so okrog 50 hektarov gozdnih površin itd. itd. Se bi lahko naštevali delo tekmovalcev, kako so delali v raznih krožkih, kakor so: lutkovni, prometni, priredilni, biološki, športni, taborniški, podmladkarji RK, gospodarski, a meramo pustiti še malo prostora ostalim.

Posebej bi omenili delo gospodinskih krožkov, ki so tudi med političnimi pridno delali in pripravljali dragocene zaloge vitaminov za zimo. O tem bodo kaj več povedali pionirji sami, saj se neštetokrat sladkajo z dobro marmelado in sadnim sokom. Tudi mladina iz vaških, delavskih in šolskih aktivov je bila zelo delavna. Če bi pisali o vsem, kar so naredili, bi bilo preveč. Delali so na vseh področjih: na kmetijskem, komunalnem, kulturno-prosvetnem in izobraževalnem. Priredili so okrog tri sto predavanj, ki so bila vsa dobro obiskana. Mnogi so se udeležili lokalnih delovnih akcij in opravili preko sedem tisoč delovnih ur. Priredili so več poučnih izletov na kmetijska posestva in ekonomije ter obiskali tovarne in razne turistične kraje. Sekcije mladih združnikov so poleg skupnega dela z mladinskimi aktivni pridno sodelovale s kmetijskimi združbami na površini okrog 10 ha.

Ob taki živahnosti je leto kaj hitro minilo, in lahko zaključimo, da so uspehi lepi. Lešoše tekmovalje je bilo le spodbuda za nadaljnje delo. Želimo, da bi s takimi uspehi počastili vsak prihodnji 20. november.

OKRAJNI ODBOR AKCIJE
PIONIRJEV IN MLADINE.
NOVO MESTO

Kaj da jemo mi naši družbi

Dolgi tovorni vlaki drve po železniških tirih. Po cestah hrope motorji kamionov orjakov. Tovarniške sirene se oglašajo vsakih 5 ur in vabijo na delo. Obilni pari in dima se dvigajo nad tovarniške stavbe. Mnogoča delovnih ljudi hiti vsak dan na delo. Za dan republike se bo vse to za dva, pomake morda za tri dni ustavilo. Oddahnili si bomo, obrnili bomo znoj, ki nam je dan za dnem rosi čela.

Naš okrag je majhen, pa vendar tudi on odtehta nekaj v naši družbi. Številke nam bodo povedale, kakšna je njegova teža. V njih so skrleti napori mnogih naših kolektivov in delovnih ljudi.

132 tisoč parov obutve so naredili v obratnih usnjarske industrije. Da ne pozabimo lesne industrije, ki izdeluje rezan les, pohištvo, strojila in predeluje les v papir, 1730 elter ton strojil, 23 tisoč m² rezanega lesa, 2 tisoč m³ vezanega plošč, 1.400 sobnih in kuhinjskih pohištiev in 7 tisoč 200 nepopolnih pohištiev. Na trg smo dali še 76.700 ton papirja raznih vrst, celuloze in lesovine.

163 ton kakaovih izdelkov je pripravila prehrambna industrija za sladkorna, usta in še 2 tisoč 375 hl umetnih alkoholnih pijač, 117 hl brezalkoholnih pijač in 846 ton mež in drugih sadnih izdelkov.

SLIKA BODOČNOSTI

JUGOSLAVIJA LETA 1966: PO OSTVARTVI NOVEGA PERSPEKTIVNEGA PLANA GOSPODARSKEGA RAZVOJA

- Z novim letom bomo stopili tudi v novo petletno razdobje. Načrt perspektivnega petletnega družbenega in gospodarskega razvoja bo v kratkem objavljen in dan v javno razpravo.
- Po nekaterih osnovnih podatkih, ki v končnem tekstu načrta verjetno ne bodo znatno spremenjeni, si lahko ustvarimo vsaj približno sliko naše dežele v letu 1965 in ugotovimo spremembe, ki se nam obetajo v naslednjih petih letih.

večala od sedanjih 24 kg na 45 kg v letu 1965, mleka od 144 litrov na 210 litrov, nagla pa bo narasla tudi potrošnja mesa, sladkoviča in drugih kaloričnih živil.

Ko govorimo o življenjski ravni, moramo omeniti tudi to, da bo v prihodnjih petih letih zgrajeno 500 tisoč stanovanj, dvakrat več kot v minulih petih letih. Leta 1965 bomo za ljudsko zdravje porabili 70 odstotkov več sredstev kakor letos, število šolskih učilnic pa se bo povečalo za 50 odstotkov.

Na kakšni osnovi predvidevamo tako velik porast narodnega dohodka? Po perspektivnem programu razvoja računamo, da bo industrijska proizvodnja iz leta v leto narasla za okrog 13 odstotkov. Prav industrijska proizvodnja pa predstavlja v bodočem razvoju temelj našega materialnega vzpona. To pa seveda ne pomeni, da tudi kmetijstvo ne bi prispevalo svojega deleža za povečanje narodnega dohodka. Kmetijska proizvodnja bo leta 1965 za kakih 50 odstotkov večja kakor letos.

208 tisoč ton premoga so nakopali rudarji v prvem triletnem letu letošnjega leta. Si tisoč 300 ton kremenčevih peskov so odgrnili iz zemljinih neder. 2 tisoč 977 ton odličkov raznih vrst so viliš li-vanju v Ižarnem. 162 ton zdravil je dal naša zdravila industrija. Tudi penicilin izdelujemo: 1 milijardo 500 milijonov industrijskih enot penicilina smo dali na trg. V oprekanju smo izdelali 7 milijonov 623 stropnih svetilnic, za 50 tisoč m² stropnih nosilnih in polničnih elementov, 30 milijonov 800 kilovatih ur električne energije je steklo po čelah daljnovidov iz naše termoelektrarne. Bilo bi jih mnogo več, pa so hidroelektrarne zaradi obilice vode zlatko ustrezile vsem potrebam. Elektro podjetja so posredovala industriji in drobnim potrošnikom 47 milijonov 707 tisoč kilovatih ur električne energije.

Vseh izdelkov, ki jih pripravljajo pridne roke naših delavcev, 286 milijonov dinarjev naših izdelkov smo izvozili v triletnem letu letošnjega leta. Teh izdelkov je manj, zato jih bomo laže našli: 50 šivalnih strojev, 4 tisoč 104 tise kremenčevih peskov, 300 ton hrustovega in kosančevega ekstrakta, 500 pohištiev, 2.650 kosov pohištva, 160 kg sterilnega olja in še vrsto kmetijskih proizvodov ter tisoče metrov drv.

Pojdimo od začetka! V razdobju od 1961 do 1965 se bo vidno spremenil sestav prebivalstva. Na koncu te dobe bo samo še 40 odstotkov kmetijskega prebivalstva, ostalih 60 odstotkov bo prebivalo v mestih. Kaj to pomeni, spoznamo, če se spomnimo, da je pred vojno kmetijsko prebivalstvo predstavljalo 75 odstotkov vseh prebivalcev naše dežele, zdaj pa se odstotek teh prebivalcev giblje okrog 50 odstotkov. Ta nagla sprememba sestava, prebivalstva bo posledica hitrega porasta industrije in drugih dejavnosti, v katerih se bo zaposlilo milijon novih oseb.

Še milijon ljudi, bo skupna moč prebivalstva za kakih 50 odstotkov večja kot je danes. V tem času si bo okrog 700 tisoč družin nabavilo hladilnike, okrog 650 tisoč družin bo imelo električne štedilnike, okrog 300 tisoč televizorje, nad 600 tisoč motocikle, preko 160 tisoč družin avtomobile itd.

Skoraj 200 tisoč dohodka na prebivalca

Ko človek prebere te podatke, se mu nehote vsili vprašanje: »Ali je mogoče v tako kratkem roku v taki meri izboljšati življenjske pogoje?«

Odgovor dajo dejstva in na podlagi teh dejstev lahko ugotovimo, da je tak skokovit napredek mogoč. Vzemimo le to, da bo narodni dohodek na prebivalca naše dežele znašal na koncu 5-letne dobe 196 tisoč dinarjev, medtem ko znaša letos 124 tisoč. V naslednjih petih letih bo narodni dohodek porasel za toliko, za kolikor je porasel v minulih 15 letih. To je resno, da tak porast narodnega dohodka omogoča tudi ustrezen porast standarda. Tako se bo, Jugoslavija leta 1965 uvrstila med razvite evropske dežele.

Vzpon kemične industrije in prometa

V prihodnjih petih letih bomo posvetili posebno pozornost povečanju virom električne energije, proizvodnji nafte, kemični industriji, prometu in še nekaterim panogam, ki se v minulnem razdobju niso razvijale dovolj hitro. Tako bomo leta 1965 proizvajali skoraj 18 milijard kilovatih ur električne energije — dvakrat več kot letos. Proizvodnja nafte od letošnjih 900 tisoč ton narasla na 2 milijona 200 tisoč ton, to bo povsem dovolj, da bomo krili vse naše potrebe po tej dragoceni surovini.

Doslej praktično nismo imeli kemične industrije razen nekaterih manjših tovarn. To da brez te industrije si ne moremo zamisliti hitrega razvoja gospodarstva. Zato je razumljivo, da ima v perspektivnem planu ta industrijska panoga zelo važno mesto. Predvidevamo, da bo proizvodnja umetnih vlaken narasla leta 1965 od sedanjih 22 tisoč ton na 38 tisoč ton, plastičnih mas od 14 na 60 tisoč ton, žveplene kisline od 146 tisoč na 700 tisoč ton, umetnih gnojil pa skoraj na

Kaj pa tekstilna in konfekcijska industrija? Obe sta naredili kar precej, 414 ton česane in 230 ton mikane volnene preje, 185 tisoč m² mikanih in 235 tisoč m² česanih volnenih tkanin ter 21 tisoč m² bombažnih tkanin po štetih pridne roke delavk. Konfekcijska industrija je predelala več kot 700 tisoč m² tkanin v obleke in perilo. Trikotarska industrija je izdelala 4 tisoč 200 kg volnenih jopic in drugih izdelkov

163 ton kakaovih izdelkov je pripravila prehrambna industrija za sladkorna, usta in še 2 tisoč 375 hl umetnih alkoholnih pijač, 117 hl brezalkoholnih pijač in 846 ton mež in drugih sadnih izdelkov.

Štavniki zaslužek v prihodnjih petih letih bo občutno porasel. Njegova vrednost, bo za kakih 40 odstotkov večja, kar pomeni, da bo zaposleni delavec in uslužbenec lahko za toliko odstotkov več nakupil. Če upoštevamo, da se bo zaposlilo

Štavniki zaslužek v prihodnjih petih letih bo občutno porasel. Njegova vrednost, bo za kakih 40 odstotkov večja, kar pomeni, da bo zaposleni delavec in uslužbenec lahko za toliko odstotkov več nakupil. Če upoštevamo, da se bo zaposlilo

'Made in Yugoslavia'

potuje v svet

Še pred leti jugoslovenskega ladjedelnitva ni bilo v mednarodnih registriranih, danes pa so naše ladje zažele po vsem svetu — Naši radijski sprejemniki v Južni Ameriki in Afriki — Letos bomo izvozili 800 tisoč parov čevljev — Na prvem mestu: lesna industrija

Na gradbiščih Indije, Etiopije in Pakistana

Ustaljen in močan porast industrijskega izvoza je najvažnejša značilnost jugoslovenske blagovne menjave s tujino. Na gradbiščih Indije opravljajo jugoslovenska podjetja mnoga dela: v prijateljski Etiopiji gradi splitsko podjetje »Pomgrad« pristanišče Asab; hidrocentrale za elektrifikacijo Pakistana dobavlja »Litostroj« iz Ljubljane, »Metalna« iz Maribora in »Rade Končar« iz Zagreba. Domala pol milijona elektromotorjev je tovarna »Sever« iz Subotice izvozila v ZDA; pri melioracijskih in geoloških raziskovalnih delih v Burmi sodelujejo strokovnjaki in delavci »Energoprojekt« iz Sarajeva.

Letos spomladi so bili prebivalci Osla in Ranguna presenečeni nad tem, kar so videli na prvi jugoslovanski razstavi industrijskih izdelkov, ki so jo odprli v njihovih mestih. Čeprav so vedeli, da Jugoslavija ni več agrarna dežela, so Norvežani in Burmanci še ob tej priložnosti dobili jasnejšo podobo o tem, kaj je Jugoslavija po vojni dosegla v gospodarstvu.

Nekoč izključno izvoznik kmetijskih izdelkov in surovin, je v zadnjih letih naša država postala tudi izvoznik industrijskih izdelkov. Nova struktura njenega izvoza je vsekakor eno od najbolj izrazitih potrdil tistih družbenih in gospodarskih sprememb, ki jih je bila v zadnjih 15 letih deležna naša država.

Tudi ladje 'MADE IN YUGOSLAVIA'

Se pred leti mednarodne pomorske statistike niso omenjale Jugoslavije kot graditeljice pomorskih in rečnih ladij. Danes je docela drugače. Naša dr-

Lesna industrija na prvem mestu

Z letnim izvozom v vrednosti 18 milijard dinarjev je lesna industrija na prvem mestu med industrijskimi izvozniki naše države. Izvažajo predvsem pohištvo, pri izdelavi katerega ima Jugoslavija že dolgoletne tradicije in katerega kakovost zagotavlja odlično prodajo na svetovnih tržiščih.

Največ pohištva izvažamo v garniturah in kosih, potem ležalne stole, stole iz upogibnega lesa in druge izdelke. Jugoslovansko pohištvo največ kupujejo v Veliki Britaniji in ZDA.

Sovjetska zveza, Velika Britanija, Zahodna Nemčija, Vzh.

in bralcem Dolenjskega lista čestita za dan republike, zlasti pa očetu, mami in ostalim domačim ter znancem vojak Ivan Kranjc, ki služi vojaški rok v Virovitici.

Iz Sarajeva

se oglašja vojak Jože Kovačič in čestita za dan republike, zlasti našim bralcem, topla pa pozdravlja mamo in ji kliče: na skorajšnje svidenje!

Pozdrav iz Pule

iz Pule pošiljajo prične pozdrave svojcem in znancem dolenjski fantje, ki so tam pri vojakih: Marjan Turk, Franc Levstik, Anton Cesar, Jože Marčič, Janež Zupančič. Za praznik republike čestitajo vsem kolektivom v domačih krajih!

Nakladanje tovora v enem izmed naših pristanišč

Nemčija jugoslovenske tekstilne izdelke; da vsa zahodna Evropa povprašuje po kožnih izdelkih jugoslovenske proizvodnje; da so mesne konzerve z etiketo »Made in Yugoslavia« navadno cenjene na britanskem tržišču.

Podobno je tudi z jugoslovenskim pohištvom in konfekcijo. Samo od 1957 do 1960 je vrednost izvoza industrijskih izdelkov prekoračila vsoto 42,6 milijarde dinarjev v primerja-

žava dosega v ladjedelnitvu čedalje večje uspehe. Lani so naše ladjedelnice izročile tujim družbam 14 tovornih ladij in en tanker. Izvozile so tudi večje število manjših plovilnih enot v Indonezijo in Burmo; v ZDA in Italijo pa večje število športnih čolnov in jaht. Ladje, izdelane v ladjedelnicah »3. maj« na Reki, »Split« v Splitu, »Uljanik« v Pulju in »Tito« v Beogradu, plovejo pod skoraj vsemi zastavami sveta, pod

TOVARNA STEKLA

Tovariš Niko Križanec, direktor podjetja »KREMEN«, rudniki nekovinskih rudnin v Novem mestu, je odgovoril za bralce Dolenjskega lista na pet vprašanj, ki smo mu jih postavili prejšnji teden. Prosil smo ga namreč, da bi malo širše obrazložil načrte in zamisle o zgraditvi tovarne stekla, za katero imamo v domačem okraju osnovne surovine — kremenčevega peska — res na pretek. Ob prazniku republike seznanjamo naše naročnike in bralce z veliko nalogo, ki stoji pred kolektivom podjetja »KREMEN« — s topljo željo, da bi jo prizadene delavci-rudarji kremenilo uresničili v naše skupno dobro!

1. Tovariš direktor, v zadnjem času se precej govori o zgraditvi tovarne stekla v Novem mestu; prosimo za pojasnilo: za kakšno zamisel gre pri tem, kakšno steklo naj bi nova tovarna izdelovala, koliko ljudi bi predvidoma zaposlili in kakšni so drugi pogoji za postavitve tega modernega obrata.

Znana je dejstvo, da se podjetje Kremen že od leta 1948 bavi s proizvodnjo kremenčevih peskov, ki so osnovna surovina za proizvodnjo stekla. Nova nahajališča kremenčevih peskov, ki so bila odkrita v zadnjih 3 letih na področju Mokro polje—Prepeče ter v kraju Ravno pri Smedniku, pa so ustvarila možnost, da se ne samo večja proizvodnja kremenčevih peskov, temveč da se ta rudnina tudi industrijsko predela. V dogovoru z OLO in republiko je Kremen izdelal investicijski program za zgraditve tovarne ravnega stekla v Novem mestu; ta je bil že odobren in je pravkar v teku akcija za finansiranje te tovarne.

pridele graditi tovarno verjetno spomladi. Dokončana pa bo predvidoma v 20 mesecih. Za zgraditve te tovarne in obratna sredstva je potrebno 1 milijardo 800 milijonov dinarjev.

2. Ali bo proizvodnja v novi tovarni bistveno vplivala na večletno stisko s steklom?

Problem okenskega stekla je znan in smo bili letos pristiljeni uvažati več sto tisoč kv. metrov, da bi krili naraščajoče potrebe sprito obsežne investicijske in sanovnijske izgradnje v naši državi. Tovarna ravnega stekla v Pančevem, edini proizvajalec tega stekla pri nas, kljub povečani proizvodnji ne more kriti naraščajočih potreb, zato je zgraditve ene ali dveh manjših tovarnih, s proizvodnjo treh milijonov kv. m. v tovarni v Novem mestu bomo lahko krili vse potrebe v LR Sloveniji in še izvažali steklo, kar bo brez dvoma pomembno za naše gospodarstvo. S tem, da bomo s proizvodnjo ravnega stekla v Novem mestu krili vse potrebe v LRS, bo znatno manjša pomanjkanje stekla v državi.

3. Verjetno bi steklo tudi izvažali. Kaj nam lahko poveste o tem?

Za izvoz se predvidena proizvodnja približno 1 milijon kv. metrov ravnega stekla v vrednosti 500.000 dolarjev letno. Ker je steklo zelo iskano blago na svetovnem tržišču, prodaja posebno kvalitetnega stekla ni problematična. V zadnjih letih je celo tovarna iz Pančeva izvažala ravnega stekla v ZDA, Italijo, Furlčo, Maroko, Etiopijo, Sudan, Libijo, Tunis, Ciper, Iran, Irak

ZGOVORNE ŠTEVILKE O SOCIALNEM ZAVAROVANJU

Po najnovejših podatkih je v Jugoslaviji socialno zavarovanih skoraj 9 milijonov državljanov — polovica prebivalcev Jugoslavije.

Zdravstveno zavarovanje kmetijskih proizvajalcev je doslej zajelo 10 milijonov kmetovalcev. Ko bo izdan zakon o zdravstvenem zavarovanju obrtnikov (ki ga sedaj pripravljajo), bo imelo zdravstveno zaščito nad 17 milijonov Jugoslovanov.

Za razne oblike socialne zaščite bo letos izplačanih 233 milijard — 113 milijard več kot leta 1955.

Vojaškim vojnim invalidom, bivšim borcem in invalidom bo letos izplačanih 19 milijard din.

Otroški dodatek se izplačuje za več kot dva milijona otrok. Zanj je bilo lani porabljenih 64 milijard din.

Socialistična ureditev naše družbe je velika stvar. Tudi teh pet podatkov zgovorno pričča, kaj vse smo že dosegli in kako skrbna naša družba za blaginjo državljanov.

Letos je podjetje zgradilo nov obrat za izdelavo ognjevarnih materialov, potrebnih našim železarnam in Ižarnam. Predvidevamo v prihodnjih letih znatno povečanje proizvodnje za krite domačih potreb kakor tudi za izvoz. Na tej osnovi bo možna večja gospodarnost dela. Tudi »Kremen« se uvršča v podjetja, ki imajo gospodarski ipomen tako za komunne, na katerih področjih so obrati podjetja, kakor tudi za splošno gospodarstvo.

Storilnost dela je bila v letošnjem letu povečana za 13,5% v primeri z letom 1958, kar je poleg drugega rezultat prizadevanja proizvajalcev. Nagrajevanje po učinku je omogočilo izredno povečanje proizvodnje, obenem pa tudi dalo možnost večjega zaslužka delavcem. Tako so se mesečni zaslužki na enega zaposlenega povečali povprečno za 4200 din, kar je za 30,3% več, kot so bili mesečni zaslužki v lanskem letu.

5. Kaj želite razen tega povedati našim bralcem v zvezi z govoricami, da bi v Novem mestu zgradili tovarno stekla?

Govorice o zgraditvi tovarne ravnega stekla v Novem mestu so opravile. Ker je v teku že navodna akcija za zbiranje sredstev iz vseh okrajev Slovenije za izgradnjo tega obrata, smo prepričani, da bodo tudi komunne in podjetja v našem okraju izkazala potrebno pripravljenost ne glede na znane težave in šele po lastnem napredku. Vsekarer je odločitev republikih gospodarskih organov o izgradnji in načinu finansiranja tovarne pravilno zasnovana. Ter daje upanje na hitro rešitev pomanjkanja ravnega stekla. To lahko ljudski odbori in delavski sveti imajo v vidu pri svojih odločitvah o združevanju sredstev odnosno o poselitvi za izgradnjo te tovarne. V imenu kolektiva pa lahko izrečem tudi vnaprej zahvalo za izkazano potrebno pomoč vsem, ki so ali bodo kakorkoli sodelovali pri izgradnji tovarne pomembnega in razvitega stekla.

KAKO SMO DELALI V TEDNU VARNOSTI IN KAJ NAS UČILO DOSEDANJE UGOTOVITVE

Več delovnih kot vojnih invalidov ...

V zadnjih letih je število nesreč pri delu v našem okraju stalno naraščalo in imamo zdaj več delovnih kakor vojnih invalidov. Zaradi slabe delovne varnosti ljudje umirajo, postajajo invalidi, izgubljajo delovne dni itd.

Ljudi sprejema v službo komisija za sprejem in odpuščanje delavcev in uslužbencev pri vsakem podjetju. Ta komisija bi morala sprejeti novega delavca na podlagi preizkušnje in ugotovitve, če je kandidat res sposoben za novo delovno mesto, če ima zahtevane fizikalne (na primer: da je okreten, da lahko dvigne določeno težo itd.) in umske (da ima toliko in toliko št. itd.) sposobnosti. V nasprotnem na novo sprejete delavce (vnaprej) obsodijo da se bo ponesrečil. Ni redki primeri, da »višja instanca« vpliva na komisijo in jo tako »nakoč« prisili, da zaradi različnih (občajnih socialnih) ozirov sprejme v službo nekoga, ki za določeno delovno mesto ni sposoben.

Ko pride novi delavec v službo, se nihče ne spomni, da bi mu povedal, kakšne nesreče se mora varovati pri svojem delu, koliko ljudi se je na primer na njegovem stroju že poškodovalo, kakšni invalidi so ostali, kakšna zaščitna sredstva mora uporabljati itd. Niso redki primeri, da predelavce (ali pa celo predsednik HTZ) brezskrbno gleda, kako delavec

ne uporablja zaščitnih sredstev. Ponekod se tehnično vodstvo — meni za HTZ, drugod se pa celo direktorji ne zavedajo, da so odgovorni ne le za proizvodnjo in prodajo, ampak tudi za varnost zaposlenih.

Kazni za direktorja ali druge odgovorne ljudi, ki niso seznanili delavca s HTZ pravilnikom in nevarnostmi na delovnem mestu, so predpisane. Kazni za neposlusnega delavca določijo praviloma DS podjetja. Razen direktorja podjetja pa je lahko kaznovano z občutno denarno kaznijo tudi podjetje. Če se ugotovi, da je prišlo do nesreče izključno po krivdi gospodarske organizacije, mora praviloma plačati vse stroške v zvezi s nesrečo gospodarska organizacija. Predpisi glede kazni so torej taki, kot smo jih našli. Žal jih ne izvajajo povsod, ker so inšpekcijske službe še slabo zasledene. Vendar bodo začele tudi te »klesče« vedno bolj stiskati.

Delavski svet in vsi kolektivni navdušeno razpravljajo o tarifnih pravilnikih — o pravilnikih HTZ in sploh o HTZ pa do pred kratkim ni razpravljaj noben delavski svet niti občinski zbor proizvajalcev. Dejstvo pa je, da morajo plačevali skoraj vsa naša podjetja (razen Celuloze) poleg osnovnega še dopolnilni prispevek za socialno zavarovanje. Dopolnilni prispevek pa plačujejo tista podjetja, ki imajo v bolniškim staležu nadpovprečno število članov kolektiva. In vsi ti kolektivi, vsi ti delavski sveti se do pred kratkim sploh niso vprašali, zakaj plačujejo tiste vdarnost zneske (ki bi jih porabili lahko drugače, na primer: za plače ali nagrade svojim članom).

V tednu varnosti, ki je bil od 16. do 23. oktobra, in kasneje so občinske komisije za varnost pri delu storile marsikaj za varnost zaposlenih. V večjih občinah so organizirale razstave zaščitnih sredstev, prikazovale filme, imele predavanja, »pobezale« delavske svete, da so razpravljali o HTZ, pripravile material za razpravo na občinskih zbora

proizvajalcev, pomagale ustanavljati po podjetjih komisije HTZ (kjer jih še ni bilo), komisije ugotovljale pomanjkljivosti delovnih mest, v podjetjih, zahtevale v določenem roku odpravo teh pomanjkljivosti, ugotovljale vzroke nesreč, sestavljale program dela za teden varnosti in za nadaljnje delo itd.

V okraju imamo 7 občinskih komisij za varnost pri delu — v Metliki in Žužemberku se jim verjetno zde te komisije še nepotrebne — ki med seboj tekmujejo za zmanjšanje nesreč pri delu in na poti na delo. Tekmovanje bo zaključeno konec decembra, ko bodo dobile najboljše občinske komisije, komisije HTZ po podjetjih in posamezni člani komisij denarne nagrade. Okrajni zavod za socialno zavarovanje bo v ta namen prispeval 300 tisoč dinarjev. Seveda pa delo in tekmovanje komisij ne bo zaključeno z novim letom.

Občinske komisije za varnost pri delu, ki so začele delati pravzaprav šele pred kratkim, so začele resno iskati pot, kako bi število nesreč čim bolj zmanjšale. V brežiški občini so ugotovili posebno slabe pogoje dela v Pletilstvu Dobova in Kovinarskem podjetju Dobova pa še ponekod. V črnomaljski občini je slabo pri Kovinarstvu in Belokranjki pa dekleta med delom ne nosijo ruč (so tako lepše?) V novejši občini je posebno veliko nesreč v IMV in pri KGP. (V IMV je bilo v 14 dneh 7 osebnih poškodb, a kljub temu brusarji še vedno ne uporabljajo zaščitnih očal) v senovški občini je slabo poskrbljeno za varnost v Dolomitu. V trebanjski občini delavci v glavnem niso seznanjeni s pravili o HTZ (to velja tudi za ostale občine). V senovški občini je slabo poskrbljeno za varnost na žagi in v Koptarni.

Začela se je torej široka akcija, ki bo obvarovala človeka poškodb, invalidnosti in tudi smrti. Na zadnji seji predsednikov občinskih komisij za varnost pri delu, ki je bila v soboto, 11. novembra, v Novem mestu, so usotvorili, da je treba mestu, so usotvorili, da je treba po podjetjih analizirati vsa delovna mesta, ker bodo le tako podvezemali proti nesrečam učinkovite ukrepe. Delavcem bodo s pomočjo sindikata seznanjali s HTZ. Ponekod bodo imeli enkrat na mesec seminarje komisij HTZ, drugod pa naj bi imeli člani komisij HTZ predvideno enkrat na mesec prosto in bi takrat proučevali vzroke nesreč, prekontrolirali delovna mesta in ukrepali, da bo v bodoče manj nesreč. Občinske komisije naj bi tudi kontrolirali kako so opravljeni zdravstveni pregledi delavcev, zaposlenih na zdravju škodljivih delovnih mestih. Seveda pa se bodo morali malo bolj zavzeti tudi člani svetov za delo pri občinah, občinski inšpektorji za delo ostalih odgovornih organov, predvsem pa — delavci.

JOŽE PRIMC

Danes proslava CMD v Čateških Toplicah

Pokrajnjski odbor Cirilmetodijskega društva katoliških duhovnikov za Dolenjsko je pripravil za danes dopoldne proslavo na kateri bodo člani CMD počastili letošnji dan republike. Pripravljenih je več govorov, deklaracij in pesmi; slavje bo v Čateških Toplicah pri Brežicah.

Nedvomno se prebivalci Vidmu-Krškega zelo zanimajo za komunalno dejavnost v občini, ki je vedno bolj pestra in hkrati odgovornejša. Nelagodno bitno je tudi dejstvo, da so vsa prizadevanja občinskega ljudskega odbora za razvoj komunalnega napredka občine že rodila bogate sadove. In vedno znova jih prilagajajo želja po osvajanju odgovornih nalog, da bi ustvarili blaginjo v občini. To je plemenito dejanje, toda žal javnosti vse premalo znano. Zato smo obiskali upravnik Komunalne uprave tovariša Staneta Zigančaja in mu zastavili vprašanja, o katerih se zadnji čas toliko govori.

Ali je sodelovanje vaše uprave s prebivalci zadovoljivo?

— Nikakor ne. Lahko bi bilo tečajneje. Priznavamo, da so o naši vsehsplošni dejavnosti preskromno obveščeni. V veliki meri so krivi sami, premalo se udeležujejo zborov volivcev. Iskrena želja naše uprave je, da se prav to sodelovanje poglobi. Tako bi lahko prišli do konstruktivnih predlogov posameznikov in družbenih organizacij za perspektivno urejanje občine.

— Kje je razlog, da je v komaj dograjenem

ZUNANJEPOLITIČNI TEDESKI PREGLED

Kongo spet stopa tragično v ospredje. Pravzaprav ni nikoli nehal biti v ospredju. Saj v Združenih narodih že več dni poteka debata o tem, koga naj bi priznali za resničnega zastopnika Konga v Združenih narodih. Tako da ni mogoče govoriti, da bi Kongo le za hip izginil z naslovnih strani svetovnega časopisa. Toda dogodki, ki so se odigrali v Leopoldvillu, glavnem mestu Konga, v noči med 21. in 22. novembrom letos, so ponovno — to pot s krvjo — opozorili na izredno nevarno položaj v tej nesrečni afriški državi.

Spopad je nastal zaradi ganske odpravnik poslov Velbeka, ki je vztrajal na svojem položaju v Leopoldvillu kljub temu, da ga je polkovnik Mobutu, samozvani poveljnik kongoske vojske, razglasil za nezaščeleno osebo. Po nekaj dneh napetosti je izbruhnila nevihta.

V ponedeljek zvečer so kongoski vojaki začeli obkroževati veleposlanstvo Gane v nekdanji rezidenčni belgijskega kralja. V rezidenca, ki so jo stražili tunizjski vojaki, je bil tudi ganski odpravnik poslov Velbek, ki ga je Mobutu obtožil, da kuje zaroto proti njemu skupaj z ostavljanim premierom Lumumbo.

Kongoski tovarnjaki so prihajali drug za drugim. Po vrtovih in vilah naokrog so se razmeskali v strele. Gansko veleposlanstvo je bilo obkrojeno s treh strani. Pot je bila prosta samo proti reki Kongo. Medtem je prišlo do hudih incidentov med Mobutujevimi oficirji in novinarji.

Prvo streljanje je trajalo nad eno uro. Poveljstvo Združenih narodov je poslalo okrepite — sto Tunizijcev, ki so

se v modrih čeladah mirno postavili na položaje in čakali na napad. V začetku so streljali večinoma v zrak, toda ponoči je zadeva postala dosti resnejša in bilanca bojev je po nepopolnih podatkih: štirje mrtvi, štirje pogrešani in osem ranjenih. Mobutujev namestnik podpolkovnik Kokolet je bil ubit. Zadel ga je rafal iz tunizjske streljnice.

Zjutraj je poveljnik ganske vojske general Alexander dosegel premirje, prišel v veleposlanstvo in odpeljal odpravnik poslov Velbeka na letališče, kjer je čakalo letalo. Pred odhodom je

Velbek izjavil, da odhaja iz Konga po nalogu svoje vlade.

Najnovjši dogodki v Leopoldvillu so močno odmevali na sedežu OZN v New Yorku, čeprav je še prezgodaj, da bi lahko ocenili, kakšen vpliv bodo imeli na nadaljnjo debato o kongoskem zastopstvu v OZN. Po naključju se je prav zdaj odpravil na pot iz New Yorka v Kongo odbor OZN za pomiritev, ki ga sestavljajo zastopniki 15 držav. Toda zaradi najnovjših dogodkov v Leopoldvillu sta Gvineja in Republika Mali umaknili svoja zastopnika iz tega odbora. Vse torej kaže, da najnovjša pustolovščina polkovnika Mobutuja v Leopoldvillu, ki se je kravato končala, imela zelo resne posledice.

Ni dvoma, da se je položaj še poslab-

šal. Trenje med silami OZN in nedisciplinirano kongosko »armado« polkovnika Mobutuja se je povečalo. Preproste rešitve za zapleteni položaj pa kratko malo ni.

Med tem ko poteka v Leopoldvillu in v New Yorku boj za oblast in boj za rešitev političnih vprašanj, se kaos v širnih pokrajinah Konga veča. Na več mestih prihaja do izbruha epidemije, ker so vsi belgijski zdravniki zapustili Kongo, zdravstveno osebje OZN pa je premajhno, da bi bilo kos položaju. V več pokrajinah grozi tudi lakota, ker pri-

Spopad v Leopoldvillu

Velbek izjavil, da odhaja iz Konga po nalogu svoje vlade.

haja med sovražnimi plemeni do bojev, do pobojev in do uničevanja gmočnih dobrin, seveda tudi hrane. Gospodarska dejavnost je v zastoju. Na gradbiščih hidrocentral, industrijskih podjetij in drugod ni denarja, da bi plačevali delavce. Skratka, Kongo čedalje globlje leze v kaos.

Toda brez politične rešitve očitno ni izhoda. Polkovnik Mobutu doslej ni storil nič, da bi to politično rešitev približal. Če bo imel še naprej proste roke, bo verjetno spravil ves položaj v takšno slepo ulico, da utegne nasilje zavladati po vsem Kongu. Pri vsem tem pa je treba ponoviti žalostno resnico, da bi že davno prišlo do političnega sporazuma v Kongu, ko se ne bi od zunaj vmešavale določene sile.

Načelna razdelitev za 1961

Tudi sveti pri Oblo v Sevnici za spremenjeno politiko v lokalnem gospodarstvu

Prejšnjo sredo sta skupaj zasedala Svet za družbeni plan in finance in Svet za gospodarstvo občine Sevnica. Na dnevnem redu je bila načelna razdelitev sredstev investicijskega sklada občine za leto 1961. Po razpravi o posameznih vlogah (te so medtem narasle že na 100 milijonov din) sta sveta odločila vrstni red pri zloščičanju sredstev investicijskega sklada in združenih sredstev gospodarstva. Ta je za leto 1961 postavljen takole: prvenstvo ima jugoslavina za svojo rekonstrukcijo, ki ima hkrati tudi največji pomen za občino kot celoto, okraj in republiko. Sledi rekonstrukcija opekanje v Krmelju, ki naj bi s svojimi zalozami gline obrabovala vsak še 100 let in haldomestna zmanjšanje proizvodnje v rudniku, ki se mu raziskane vzroke manjšajo. Ker bodo tudi druga podjetja v Sevnici pred večjimi rekonstrukcijami v naslednjih letih, je na tretje mesto postavljen hotel odnosno gostinstvo na sploh. Veliko ljudi bo

namreč zabeleženo živelo v Sevnici med zgraditvijo (gamo v Jugoslavini, tu okoli 70 strokovnjakov), kapacitet pa ni pravzaprav nobenih. Na četrtem mestu je Mizarška produktivna zadruga s preko 600 milijonsko investicijo za razširitev nato pa »klesče«. Medtem bodo tudi druga podjetja pripravila in dokončala investicijske programe in druge elaborate, pa bo tako možno postopoma centralnega reševanja posameznih vprašanj nadaljevati kar vseh pet naslednjih let. Do tega zaključka sta prišla tudi oba sveta in sta sklenila, naj se doboč priročieta pri razpravah o petletnem planu za celo

občino. Seveda bo to možno le ob pravih razmerjih in razumljivo — tudi strojenju združenih sredstev. Da ne bi bilo videti, kot da so v kmetijski občini pozabili na kmetijstvo, je bilo pojasnjeno, da se bo s predvideno reorganizacijo v tej stroki najprej pokazala večja možnost akumulacije v kmetijskih organizacijah samih. Na drugi strani baje družbeni plan predvideva, da bi občine sodelovale v investicijah v kmetijstvo le s 6 odst., kar bo možno. Po skupni seji sta oba sveta nadaljevala delo na ločeni seji.

ZA PRAZNIK REPUBLIKE ČESTITA VSEM SVOLJIM ODJEMALCEM

Martin Cvelbar
sobilskar in pleskar
IZ NOVEGA MESTA

HKRATI OBVEŠCA, DA LAKIRA (ZGANO) MORTORNA KOLESA IN DVOKOLESA TER SE PRIPOROČA

Vsem poslovnim prijateljem, delovnim kolektivom v okraju in v vsej FLRJ ter vsemu delovnemu ljudstvu pošilja za 15-letnico proglastitve republike iskrene čestitke

Gozdno gospodarstvo
BREŽICE

Preteklo nedeljo se je zbrala v šoli okoli sto staršev, ki so poslušali govor tov. Jožeta Jankoviča o sodobni šoli in tehnični vzgoji. Predavatelj je razložil staršem pomen in namen tehnične vzgoje v naši družbi in reformirani šoli, ki se trudi, da bi dohajala razvoj sodobne tehnike. Starši so si nato ogledali razstavo izdelkov pionirjev kostanjevske šole. Le-ti so pridelili razstavo v okviru tekmovalnega mladih tehnikov in pionirjev zadržnikov FLRJ. Razstava je razdeljena na več razdelkov, kjer so prikazane posamezne dejavnosti. Šolska mladina je od pletarstva, splošne obdelave lesa, slame, papirja in drugih materialov

Čestitka za praznik

Mirko Frankovič iz Dol. Suhorja, ki je pri vojakih v Počarjevu, čestita za 29. november vsem znanec in domačim ter jih topla pozdravlja.

Pismo z otoka Premuda

»Najskrenejše se vam zahvaljujem za redno pošiljanje listov. Ki mi je nenadomestljiv prijatelj. Prosim Vas, če objavite moje čestitke z 29. novembra in iskrene pozdrave vsem znanec, starešem, domači mladini in bralca. Dolenjskega lista. Herman Florjančič, vojak iz Sardinje vasi.«

TEDESKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Na vseh šestih kongresih in podobnih zbora proizvajalcev, ki so bili v zadnjih tednih, veliko razpravljajo o sistemu delitve dohodka, ki mora zajemati nadaljnji razvoj gospodarstva, pa tudi nadaljnji razvoj socialističnih družbenih odnosov. V našem pregledu smo bralce že seznanili z nekaterimi načeli, ki smo jih povzeli z osumikov. Danes bi radi posredovali poleg drugega tudi nekaj misli, ki jih je o tem povedal Svetozar Vukmanovič, predsednik Centralnega sveta ZSJ na nedavnem kongresu kovinarjev. Znano je, da smo v našem sistemu razdelitve dohodka že postavili princip, po katerem naj vsako podjetje skrbi za svoj napredek, za svojo modernizacijo, kajti če ne bo poskrbelo za boljše pro-

Misliti na prihodnost

izvodnjo in smotrno uporabo sredstev, ne bo zmoglo povečati proizvodnje in zato tudi ne bo moglo izplačevati večjih osebnih dohodkov. Z drugimi besedami pravimo, da morajo delovni kolektivi sami misliti na prihodnost. Če bo delitev urejena tako, da bo še bolj spodbujala k takemu gospodarstvu, bo njihova aktivnost že sama zase soglašala s interesi vsega gospodarstva. Osnovno merilo za delitev sredstev za osebne dohodke in sklade v podjetjih pa mora biti slej ko prej dosežena produktivnost dela. Dogaja se namreč, da v nekaterih podjetjih zberejo dosti večja sredstva, ki jim ostanejo za prosto razpolaganje kot pa bi jih lahko zbrali, če bi upoštevali doseženo dejansko produktivnost dela. Vzroki za to so predvsem v tem, da se na tržišču preliva en del dohodka iz gospodarske dejavnosti v gospodarsko dejavnost in tega ne izključimo s tedaj veljavnim sistemom. K temu seveda prispevajo tudi še vedno delegirane cene. Določene cene za nekatere proizvode ne povzročajo samo neskladnosti v družbenih odnosih, marveč pomenijo že zavoro za nadaljnji skladen razvoj gospodarstva kot celote. To velja tako za gene v kmetijstvu, pa tudi za cene v prometu, komunalni in gostinstvu, ki ne dajo zadovoljive akumulacije, z drugo besedo, ki ne predstavljajo tolikšnega vira dohodkov, da bi se lahko te gospodarske dejavnosti razvijale z lastnimi skladi. Tovariš Tempo je dejal, da premalo razvita materialna osnova v naši deželi, kot tudi specifični politični in ekonomski pogoji dosedanjega gospodarskega razvoja terjajo, da s predhodno delitvijo, kakor tudi s spremembami v dosedajni politiki cene, koeficientov in carin, privedejo podjetja do tega, da bodo njihova sredstva v skladu z doseženo produktivnostjo dela. Če tega ne bi uresničili, bi se lahko socialistični principi delitve po učinka močno deformirali.

Sistem delitve med skupnostjo in podjetji pa mora onemogočiti zlasti deformacijo družbenih odnosov. Če bi podjetje lahko preko knjigovodskih manipulacij obilo družbene obveznosti in s tem zavrglo principe delitve po učinku, potem sistem ne bo vplival na hitrejši gospodarski razvoj niti ne bo privedel do močnejšega sodelovanja delovnih kolektivov pri samoupravljanju. Če na primer v nekem podjetju ustvarjajo večja sredstva za investicije, tako da prenašajo investicije na materialne stroške ali pa si povečajo sredstva z zaposlovanjem nepotrebne delovne sile, morajo, in to brezpogojno, nastati slabe posledice tako v gospodarstvu kot v družbenih odnosih. Zato, da bi se takim pojavom izognili, moramo postaviti sistem delitve na take osnove, da bo zagotovljena potrebna stabilnost med skupnostjo in podjetji. To pa pomeni tudi, da bo treba dati podjetjem pravico, da svobodno razpolagajo s sredstvi, ki jih imajo, glede na svoje dolgoročne načrte.

O teh problemih so razpravljali tudi na nedavnem posvetovanju ekonomistov v Beogradu. Značilno je, da je po mnenju nekaterih ekonomistov, treba slej ko prej sredstva centralizirati in ne decentralizirati. Skratka, so gospodarstveniki, ki vidijo napredek samo v zbiranju sredstev in vodenju gospodarske politike iz enega centra. No, take nemogoče skrajnosti seveda ne morejo obveljati, kajti prav letošnje izkušnje so pokazale, da je samoiniciativno gospodarjenje lahko največji prispevek k napredku našega gospodarstva.

Podobno razdejanemu mestu je bilo letos pomladi Vidmu-Krško, že do občinskega praznika pa je dobilo prilazno podobo: asfaltirano glavno cesto, novo razsvetljava in še kaj...

Mesto — komunala

Razgovor o komunalni dejavnosti v Vidmu-Krškem — čemu-neužitna voda v dograjenem vodovodu? — Volivci bi lahko tudi pri komunalnem gospodarstvu še bolj pomagali

vodovodu voda kalna in verjetno neužitna?

— Da je voda kalna, je predvsem vzrok velika uporaba vode. Vodnjak je torej preobremenjen, črpalke pa vodo dobesedno skrajajo. Razumljivo je, da na ta način vsrkajo vse tisto, kar vodo kani. Analiza vode v Centralnem higienskem zavodu LRS izpodbija domnevo, da voda ni ulitna. Voda je bakteriološko še primerna ter ni nevarnosti za kakšno epidemijo. Res pa je, da je voda za uživanje praktično neuporabna, predvsem zaradi kalnosti okusa in trditve.

— Kaj nameravate ukreniti, da bi izboljšali vodo?

— Za rešitev tega perečega vprašanja smo s tovarno celuloze in papirja dosegli sporazum o začasnem vključitvi v njihov vodovod. Ta voda je precej boljša, sanitarna inšpekcija pa jo bo redno nadzirala. Usposobljeni bomo tudi vodnja-

ke, četudi bo potrebno izmenjati celotne črpalne naprave. V petletnem perspektivnem načrtu občine je predvidena gradnja sistema vodnjakov. Vodo bomo dobavljali iz bližine Zadovjnika, če bodo raziskave ugodne. To je zdrava talna voda in ni dotoka šake. Uporabljaj jo bodo lahko brez razkuževalnih sredstev. Tako bi se naslednje leto dogradili vodnjak nov cevovod pa proizvodni vključili na vodovodno omrežje. Mesto bi končno imelo dobilo dobro vodo. Do leta 1963 bi dokončali celoten sistem vodnjakov s predvidenim rezervoarjem nekje na Trški gori. Takrat bo ta voda oskrbovala tudi naselje v bližini mesta.

— Ali je vprašanje javnih stranišč še aktualno?

— Vsekakor. Naslednje leto bomo sistematično urejali mesto in njegov zunanji videz. Vzpredno s tem bo rešeno vprašanje javnih stranišč. Najbolj razvijati moramo javne stranišče. Na rešitev celotne črpalne naprave. V petletnem perspektivnem načrtu občine je predvidena gradnja sistema vodnjakov. Vodo bomo dobavljali iz bližine Zadovjnika, če bodo raziskave ugodne. To je zdrava talna voda in ni dotoka šake. Uporabljaj jo bodo lahko brez razkuževalnih sredstev. Tako bi se naslednje leto dogradili vodnjak nov cevovod pa proizvodni vključili na vodovodno omrežje. Mesto bi končno imelo dobilo dobro vodo. Do leta 1963 bi dokončali celoten sistem vodnjakov s predvidenim rezervoarjem nekje na Trški gori. Takrat bo ta voda oskrbovala tudi naselje v bližini mesta.

vprašanje javnih stranišč. Najbolj razvijati moramo javne stranišče. Na rešitev celotne črpalne naprave. V petletnem perspektivnem načrtu občine je predvidena gradnja sistema vodnjakov. Vodo bomo dobavljali iz bližine Zadovjnika, če bodo raziskave ugodne. To je zdrava talna voda in ni dotoka šake. Uporabljaj jo bodo lahko brez razkuževalnih sredstev. Tako bi se naslednje leto dogradili vodnjak nov cevovod pa proizvodni vključili na vodovodno omrežje. Mesto bi končno imelo dobilo dobro vodo. Do leta 1963 bi dokončali celoten sistem vodnjakov s predvidenim rezervoarjem nekje na Trški gori. Takrat bo ta voda oskrbovala tudi naselje v bližini mesta.

— Ni nam znano, s kakšnim namenom ste nedavno ustanovili še vrtnarijo?

— Načrtno smo se lotili urejevanja parkov, zelenih površin itd. To nam je med drugim narekovalo, da smo ustanovili lastno »vrtinarijo«, ki bo skrbelo za vzgojo in rast parka. Pričeli smo torej s hortikulturno dejavnostjo. Vrtinarija bo prebivalce oskrbovala s cveticami in venci. Urejala bo grobove in hkrati po naročilu hišnih svetov, ustanov, podjetij in posameznikov uredila bližnje okolice stanovanjske ali upravne zgradbe in jo po želji redno vzdrževala. Te usluge seveda ne bodo brezplačne. V skladu z urbanističnim načrtom

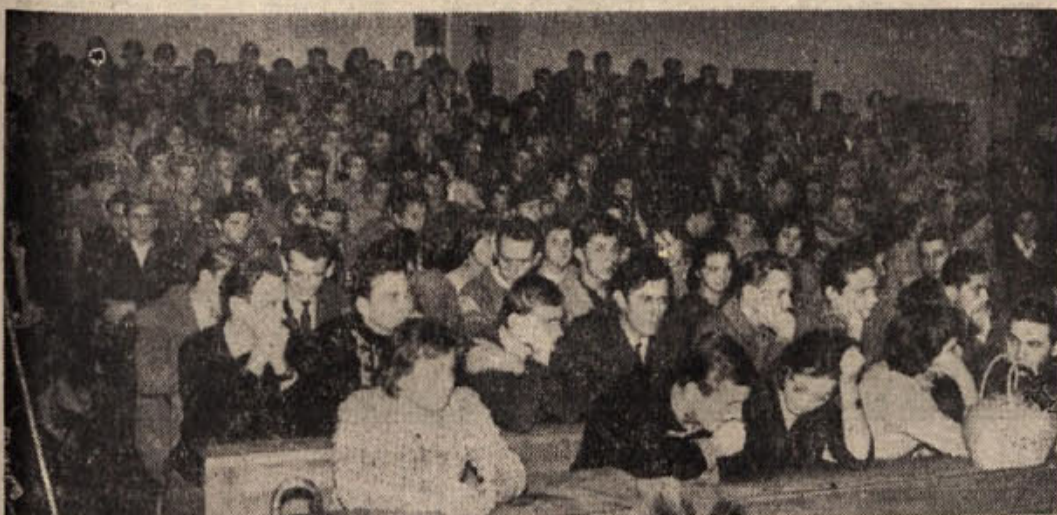
mesta bo vrtnarija spreminjala nezadane parcele v cvetoče parke in urejala otroška igrišča. Pri urejanju otroških igrišč pričakujemo tesno sodelovanje z Društvom prijateljev mladine in stanovanjsko skupnostjo.

Naj še dodam, da bo za obrnitev parkov, zelenih površin ter zaradi reda in čistote v mestu postavljen čuvaj.

— V Vidmu-Krškem ni opaziti oglasnih plošč, prometnih znakov, dovoljena pa je vožnja skozi mesto z vprežno živino. Bi nam hoteli še to pojasniti?

— Vse dotlej, dokler je bila v gradnji cesta s pločniki ter smo urejali javno razsvetljava, iz tehničnih razlogov nismo mogli namestiti oglasnih plošč, niti ne prometnih znakov. Prometne znake bomo postavili v kratkem, oglasne plošče pa spomladi. Razmišljamo še o postavitvi propagandnih turističnih plošč. Vožnja z vprežno živino bo prepovedana, brž ko bo urejena ustrezna cesta za Savo in za mestom. Prav tako bomo pričeli ureničevati odtok o prepovedi goztlive malih živali na območju mesta.

Drago Kasič

16. novembra zvečer se je zbralo na univerzi v Ljubljani nad 200 članov in članic Studentskega zbora kraja Novo mesto na redni letni skupščini. Prišlo je tudi precej gostov: zastopniki ObLO, obč. komitejev oz. občinskih odborov SZDL iz Trebnjega, Črnomija, Senovega, Žužemberka, Novega mesta in Vidma-Krškega, predstavniki OLO Novo mesto, zastopniki nekaterih študentov ter predstavniki kulturnega življenja in šolstva v kraju. Letna skupščina naših študentov je bila prav gotovo najboljša, kar jih je doslej klub sploh imel. Poročila so bila zelo objektivna in konkretna, razprava živahna, prispevek gostov pa prav tako tehten in lep pripomoček za nadaljnje življenje kluba. Več o tem bomo v kratkem še poročali, našim študentom in agilnemu vodstvu kluba pa želimo, da bi uresničili dobre sklepe!

Za zdravo ekonomsko misel

V kratkem, jednatem uvodu je predsednik Zveze društev ekonomistov Slovenije Lev Grzinič spregovoril v torek dopoldne o velikih nalogah društva, o njegovi vlogi in namenu. Povedal je, da avtorji

Se o televizijski oddaji v Novem mestu

V poročilu o televizijski oddaji »Ali poznas svoj kraj?« (Dolenjski list 17. novembra 1960) je po naključju (gledalcem in tudi našemu dopisniku namreč ni bil na razpolago nikak program) izpadla pripomba, da je v oddaji nastopil Novomeščanom dobro znani podobar in rezbar tovarš Melod Podbevšek, ki je pokazal in na drobno razlagal neko svojo iztarižo ter je žel za oboje hvaležno priznanje občinstva.

Elektrika jim bo zasvetila

Vaščani Črešnjeca in Male Lahinje so sklenili, da v svoje vase napeljejo elektriko. Vsa kmetovalca bo prispeval 25.000 dinarjev in nekaj drog. Ostala sredstva bo dala družba. Tudi vaščani iz Knežin se pripravljajo na ta dela. Zal, v drugih vaseh, zlasti v Novi Ljaci, za tako pomembne stvari nimajo dovolj razumevanja. Ljudje še vedno menijo, da je elektrika »hudičeva stvar in da z njo pride tudi strela, ki bo vso vas pobila.«

Vojaki čestitajo

Belokranjski fantje, ki so pri vojaki v Bjelovaru čestitajo upravi in uredništvu lista, vsem delovnim ljudem in svojim domačinom za praznik republike. — Martin Škof, Branko Brinc, Niko Suštarčič, Martin Kozjan, Jože Kralj.

Dopisujte v Dolenjski list!

Tekstilci v mesecu tehnike

V mesecu tehnike smo sodelovali tudi tekstilci. Naši člani Društva inženjerjev in tehnikov so bili pripravljeni za predavanja na novomeških srednjih šolah, omogočili smo obisk obratov pod strokovnim vodstvom in organizirali ekskurzije v vseh sodobnih delavnicah in uslužbenecih in izdelala vsak dan 4 stavbe, od katerih so ene volnarskega tipa. Stroji so dobri in so se v naših delavnicah prav dobro obnesli. Pri ogledu tekstilnih tovarn smo videli obrate in izmenjali izkušnje z njihovimi strokovnjaki. V Zori in v naši največji volnarski tovarni Varietks so nas zelo sprejeli in nam razkazali obrate. Povsod smo videli, da zamenjujejo stari strojni park z novim. Mnogo novih strojev so izdelale domače tovarne. V Varietksu smo videli tudi lepo urejen konfekcijski obrat in opazili, da imajo veliko izbiro najrazličnejših oblačil. Podjetje ima po vsej državi poslovilnice. Po ogledu tovarne smo imeli s tamkajšnjimi vodilnimi uslužbeneci kratke razgovore o proizvodnji, organizaciji in načrtu plačevanja. Organizacija te tovarne je zelo kompleksna, saj so v sklopu podjetja tri tovarne. Vsaka od njih ima svoj upravni aparat in svoj delavski svet, za vse skupaj pa je centralni delavski svet in uprava.

Videli smo tudi tovarno utičilij Dvoza. Pod etje ima veliko izbiro orodijev za tekstilno industrijo. Najbolj nas je zanimala izdelava čolnčkov. V preostalem času smo si ogledali Varadžin, nato pa smo se, polni novih vtisov, vrnil domov. — B. P.

ZAPISEK OB SEDANJH KONFERENCAH SZDL

Konferenca ne zbor volivcev!

V sredo 16. novembra so v Novem mestu na posvetovanju predsednikov občinskih odborov SZDL razčlenili delo dosedanjih krajevnih konferenc. Odbori so jih skrbno pripravili, poročila so bila tehtna, dovolj podrobna in tudi konkretna. Največ je bilo razprav o krajevni problematiki: o komunalnih gradnjah kot so popravila poti, vodovod, elektrifikacija, ureditev naselij itd. Povsod so se pogovorili tudi o tem, koliko bodo prebivalci za rešitev naštetih vprašanj prispevali sami. Niso pozabili na družbene organizacije ter organe družbenega upravljanja. Razpravljali so tudi o njih. V lokalnem merju so konference zajele vso problematiko dovolj široko in so bile mnogo boljše kot dosedanje občni zbori SZDL.

Konference pa kljub temu niso uresničile glavnih nalog, ki jih nalagata novi statut in program, sprejeta na V. kongresu. Osnovna organizacija Socialistične zveze je občinska organizacija, krajevna organizacija pa naj bo občinski le v pomoč. V razpravah o krajevnih potrebah so na konferencah pogostokrat prevladovala ozka lokalistična gledanja, ki zastopajo interese kraja, neupoštevaje razvoj občine kot celote in njene gospodarske možnosti. Bodočnost vsakega našega državljana je odvisna prav od občine, saj se bodo lahko okreple družbene službe in bo naša življenjska raven prebivalcev le, če se bo hkrati okreplilo tudi gospodarstvo v občini. Lokalistično poudarjanje pomena slabo vzdrževane poti ali šolske stavbe z dokazovanjem; mi bi žele, če nam bi občina dala denar, je škodljivo, če njemu prej presodijo, s kakšnimi sredstvi občina razpolaga.

Zaradi takšnih stališč v razpravah so mnoge krajevne konference izvenle bolj kot zbori volivcev in manj kot konference SZDL. Socialistična zveza mora v razpravi upoštevati celovitost področja občine in posameznemu kraju odrediti prostor, ki mu v razvoju vse občine pripada. Njena glavna naloga je urejati odnose med ljudmi, zato mora pravilno usmerjati vse prebivalce in vse družbene organizacije, da bi razvoj občine pravilno domleli in v njej sodelovali.

Tudi vloge in naloge sekcij pravilno ne pojmujejo. Pogostokrat jih ustanovimo — tako, da gradbeni ali kakršenkoli drugi odbor prejemujemo v sekcijo. Napačno le misliti, da moramo na krajevni konferenci sekcije že ustanoviti. Bolje bo, če bomo iz razprave razbrali, kak je najbolj boleča in ugotovili: to težavo pa bi lahko rešila sekcija. Nato bodo dočeli skupino članov, ki problem poznajo, ti naj ga temeljito premeljejo. Krajevni odbor SZDL bo šele nato sklical za zainteresirane prebivalce, ti pa bodo kot ljudska tribuna o predloženih razpravljali in sekcijo ustanovili. Sekcija bo le tako postala organizator akcije.

Premislimo, kaj je na našem področju najnujnejše, ocenimo svoje možnosti in šele nato ustanovljajmo sekcije!

Težičke dela Socialistične zveze je v občini krajevna organizacija, je torej le del občinske organizacije. Zato mora o vsem razpravljati s takšnega stališča. Socialistična zveza je hkrati najširši organ družbenega upravljanja, v katerega prerašča, usmerjevalec dela družbenih organizacij in organov družbenega upravljanja. Zato se le tem sme odvzemati njihovih nalog. Na konferencah, ki so še pred nami, moramo to dvoje bolj upoštevati.

poročili zaradi obsežnosti gradiva niso mogli zajeti vsega, zato naj javna razprava o naštetih problemih in tesnejše sodelovanje društev ekonomistov z ostalimi organizacijami namdomestita to, česar v poročilih ni. Naše je otvoriti 6. redni zbor društev in med gosti pozdraviti člana Republiškega izvršnega sveta in predsednika njegovega gospodarskega odbora Toneta Boleta, državne sekretarja za finance Matijo Maležiča, sekretarja za splošne zadeve Milana Kristjana, člana tajništva Republiškega sveta sindikatov Romana Albrehta, ostale predstavnike, goste in delegate, še posebej pa predstavnike organov oblasti in družbenih organizacij iz novomeškega okraja.

Presednik OLO Nika Belopavlič je nato v imenu gostiteljev pozdravil vse goste in delegate in zaželel zboru plodno delo. Poudaril je, da ima zasedanje zbora v našem kraju poseben pomen prav zato, ker zaradi številnih gospodarskih težav v naglem razvoju še posebej potrebujemo zdravo, ekonomsko misel. Po izvolitvi organov je zbor v torek, 22., in v sredo, 23. novembra, nadaljeval svoje plodno delo, o čemer bomo še poročali.

Iz Dragatuša nam pišejo

Pionirska šolska zadruga Belokranjsko polje je najboljša pionirska zadruga na Dolenjskem. Za marljivo in raznovrstno delo v tekmovanju pionirjev in mladih združnic je zasledila tretje mesto v zveznem merilu. Pridni pionirji tudi v jesenskem času niso prenehali z delom: zasedali so nad pol hektarja pšenice na parceli, ki jim jo je dodelila Glavna direkcija železnice. Zdjaj se pripravljajo na zaključno proslavo tekmovanja, ki bo ob koncu meseca.

Takrat bo prosvetno društvo »Oton Zupančič« uprizorilo mladinsko igrjo Kislingerjev izlet, ki je pred nedavnim doživel kristno predstavo na mariborskem odru.

Po dolgem presledku so v Dragatušu ponovno zavrteli film. Pri prvi predstavi je bilo precej gledalcev. V okviru meseca Ljudske tehnike je bilo predavanje o gozdarstvu. Predaval je referent za gozdarstvo pri občinskem ljudskem odboru. Poslušalci so bili zelo zainteresirani.

5. decembra zanimivo predavanje na OLO

5. decembra bo priredila novomeška podružnica Društva socialnih delavcev v sejni dvorani OLO ob 9. uri dopoldne sestanek za člane iz Novega mesta, Trebnjega in Žužemberka. Predavala bo Olga Kraljger iz Ljubljane o »Stanovanjski skupnosti in socialnem delu«. Predavanja se lahko udeleže vsi, ki se zanimajo za problemsko s tega področja.

Kandijski vrtec je gotov

Kandijski vrtec je gotov in bo te dni sprejel prve otroke po stehro. Ker je v mestu, zlasti na desnem bregu Krke, precej zanimanja zanj, smo naprosili tov. Skofa, predsednika Stanovanjske skupnosti v Kandiji, ki si je za vrtec mnogo prizadeval, naj nam pove, kako bo posloval.

Odgovoril nam je takole:

— Vrtec bo v sklopu Stanovanjske skupnosti Kandije. Gradilo ga je podjetje Pionir, opremo v vrednosti preko enega milijona dinarjev pa smo dobili iz zvezne pomoči. Kandijski vrtec bo ena najsodobnejših otroških ustanov v Sloveniji in upamo, da bodo starši in vsa naša skupnost z njim zadovoljni. Vrtec bo sprejel okoli 60 otrok, ki bodo v ustanovi dobivali malico in po želji tudi kosilo ali zajtrk. Vzdrževanje bo po predračunski kalkulaciji stalo 2000 din, 300 din bo znašal prispevek za učila, skupno torej 2300 din za otroke, ki bodo v vrtec malicali in kosili. Za tiste, ki bodo razen tega prejimali še zajtrk, bo mesečni prispevek znašal 2500 din. V začetku bodo starši plačevali akontacijo, dokler se ne ugotovi, če bo znesek zadostovaje za kritje vseh potreb. Pred otvoritvijo vrtea bo sklican sestanek z vsemi starši, ki so pripravili otroke (doslej je prijavnih 65), kjer se bomo pome-

niše, goste in delegate, še posebej pa predstavnike organov oblasti in družbenih organizacij iz novomeškega okraja. Predsednik OLO Nika Belopavlič je nato v imenu gostiteljev pozdravil vse goste in delegate in zaželel zboru plodno delo. Poudaril je, da ima zasedanje zbora v našem kraju poseben pomen prav zato, ker zaradi številnih gospodarskih težav v naglem razvoju še posebej potrebujemo zdravo, ekonomsko misel. Po izvolitvi organov je zbor v torek, 22., in v sredo, 23. novembra, nadaljeval svoje plodno delo, o čemer bomo še poročali.

Čestitke za praznik

Za naš največji praznik — dan republike — toplo čestita vsem delovnim kolektivom, Okrajnemu komiteju LMS, Občinskemu komiteju LMS, v Žužemberku in Aktivu LMS na Dvoru ter pozdravlja domače Alojz Canjko, vojak iz Zagreba.

Za dan republike

pristrčno pozdravlja Sevnice in domače, kakor tudi sorodnike in prijatelje iz Sevnice, morar Ivan Kozinec, ki služi vojaški rok v Splitu.

Uvoz in izvoz — tesno povezana

Obrtna podjetja dobivajo premalo deviznih sredstev za nakup opreme v inozemstvu. Domača industrija proizvajala že številne stroje, vendar je proizvodnja še premajhna, tako da morajo naročniki pogosto čakati dlje časa. Zato go obrtna podjetja iz našega okraja lani uvozila za približno 40 milijonov vrednosti opreme iz inozemstva. Letos je bil odobren znesek 150 milijonov deviznih dinarjev, opreme pa je bilo nabavljene le za 60 milijonov, ker novi način deviznega kreditiranja nakup v ino-

Problem: vedno manj vajencev

V družbenem obrtnem sektorju se uči zdaj 556 vajencev, v zasebnem pa 744. V učnem letu 1958-59 so vajenci sklenili 454 učnih pogodb, v l. 1959-60 je sklenilo pogodb le še 442 vajencev, v letošnjem letu pa so vajenci z različnimi obrtnimi podjetji podpisali samo 402 učnih pogodb. Dotok vajencev je torej vsako leto manjši. K temu je mnogo pripomoglo priučevanje na delovnem mestu v industriji, saj se marsikateri mladi kmetič fant raje odloči za industrijo, kjer takoj dobi plačilo, kot pa da bi se tri ali štiri leta kot vajenec učil obrti in prejel morda merno nizko vajeniško nagrado. Število vajencev, ki so evidentirani pri Okrajni obrtni zbornici, se bo zmanjšalo še bolj, ker vajencev, ki se v industriji učijo različnih obrtnih strok, ne bodo več šteli za obrtne. Učno pogodbo za obrtne vajence lahko odslej podpisali šele nato, ko bo poklicna posvetovalnica ocenila njihovo sposobnost za določeni poklic, pa tudi popolna osemetka bo potrebna. Zdjaj ima predpisano šolsko izobrazbo le 30 odst. vajencev. Vse naštetje, predvsem pa priučevanje na delovnem mestu, bo vplivalo na to, da bo manj vajencev, zato se jih bo odslej vsako leto vključilo v uk le 200.

Pozdravite avtorje v tujini s DOLENJSKIM LISTOM! Naročite jim ga — hvaležni! Vas bodo za pozornost!

NOVO: obrtno izobraževalna središča

Prvo obrtno izobraževalno središče v našem kraju je deluje v Kovinarski zadrugi v Vidmu-Krškem. Tamkajšnji kovinarji so se izobraževanja resno lotili, saj vedo, da je strokovna izobrazba pogoj uspešne proizvodnje. Zato so v podjetju ustanovili izobraževalno središče.

Specialni varilni tečaj, ki posreduje obiskovalcem vse od začetnega do najvišjega znanja iz varilne stroke, poteka v Kovinarski zadrugi v Vidmu-Krškem. Ker podnevi v delavnicah ni dovolj prostora, se delavci izobražujejo zvečer in ponoči. Kovinarska zadruga je pokazala mnogo razumevanja tudi za izobraževanje delavcev iz manjših podjetij svoje stroke, ki izobraževalnega središča ne morejo ustanoviti. Sprejela jih bo v svoje tečaje. Ti delavci se bodo dopoldne med rednim delovnim časom priučevali sodobnim načinom dela, teoretično znanje pa bodo pridobivali popoldne in zvečer. Kovinarska zadruga jim bo delo med rednim delovnim časom, čeprav se bodo takrat le priučevali, celo plačala.

Pismo iz Zagreba

»Za 29. november želim upravi in uredništvu Vašega lista še mnogo uspehov pri nadaljnjem širjenju domačega lista, ki je posebno priljubljen pri nas vojaki, hkrati pa pozdravljam svoje prijatelje. Peter Jordan, vojak iz Zagreba.«

Pozdrav Belokranjcem

Belokranjski fantje, ki služijo vojaški rok v Nišu, se večkrat spominjajo domačih krajev, zato pošiljajo vsem Belokranjcem, posebno pa domačinom, mladinim in znancom, lepe pozdrave s čestitkami za 29. november. — Ferdinand Potočnik, Jože Brodrič, Boris Mokrovič.

Čestitka iz JLA

Vojak Drago Prešeren iz Pottorva, ki je pri vojaki v Novem Sadu, toplo pozdravlja vse naročnike in bralce našega lista za 29. november, zlasti pa očeta in mamo, katerima želi za minulo praznovanje še mnogo zdravih in veselih let v krogu svoje družine.

Razveselite sorodnike v tujini z Dolenjskim listom!

Avtopromet »Gorjanci«

otovalni urad NOVO MESTO
otvarja na željo prebivalstva in zaradi lepše ter hitrejša povezave BELE RAJINE s glavnim mestom republike

NOVO AVTOBUSNO FRGO

1. Črnomelj-Metlika-Novo mesto-Trebnje-Ljubljana po naslednjem voznem redu:

4.40	odhod	ČRNOMELJ	prihod	19.30
5.10		METLIKA		19.00
6.10		NOVO MESTO		18.15
6.35		TREBNJE		17.50
7.25	prihod	LJUBLJANA	odhod	17.00

Za boljše zvezo SUHE KRAJINE z LJUBLJANO

2. Hinje-Dobropolje-Turjak-Grosuplje-Ljubljana

5.40	odhod	HINJE	prihod	16.05
6.28		DOBROPOLJE		15.20
6.42		TURJAK		15.03
6.55		POD TABOR		14.50
7.05		GROSUPLJE		14.40
7.30	prihod	LJUBLJANA	odhod	14.15

NOVA ZVEZA SUHE KRAJINE z NOVIM MESTOM

3. Dobropolje-Zagradec-Dolenjske Toplice-Novo mesto

7.05	odhod	DOBROPOLJE	prihod	14.50
7.55		ZAGRADEC		13.38
8.40		DOLENJSKE TOPLICE		12.33
9.10	prihod	NOVO MESTO	odhod	12.50

4. Vzpostavi se nova avtobusna proga Novo mesto-Kostanjevica

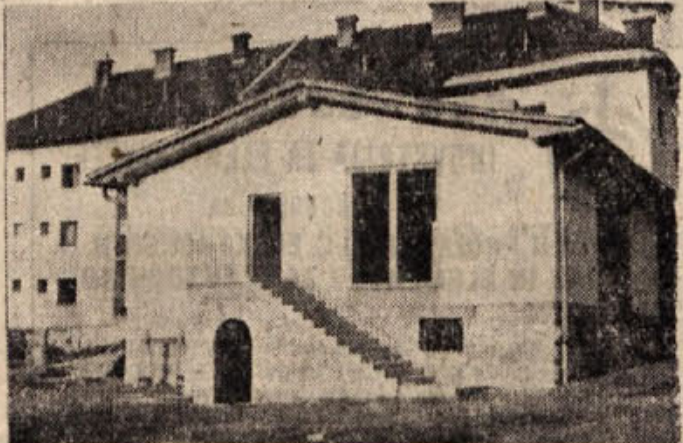
12.50	odhod	NOVO MESTO	prihod	14.10
13.15		SENTERNEJ		13.45
13.25	prihod	KOSTANJEVICA	odhod	13.35

SPREMENI SE VOZNI RED NA AVTOBUSNI PROGI

5. Novo mesto-Trebnje-Ivančna gorica-Grosuplje-Ljubljana

5.45	13.30	odhod	NOVO MESTO	prihod	13.15	20.30
6.10	13.55		TREBNJE		12.50	20.05
6.35	14.20		IVANČNA GORICA		12.25	19.40
6.50	14.35		GROSUPLJE		12.10	19.25
7.15	15.00	prihod	LJUBLJANA	odhod	11.45	19.00

Gornji vozni red velja od 25. novembra 1959 dalje.

V temle prizidku prvega stanovanjskega bloka v Kandiji so prostori novega, prepotrebega otroškega vrtea

dobili, zadošča le za 25 do 30 otrok; nam manjka stotčkov, miz in raznih drobnarij za najmanj 30 malčkov. Zaradi tega je izvršni odbor Stanovanjske skupnosti zaprosil vsa podjetja v Kandiji za pomoč, vendar so prav najmočnejše gospodarske organizacije pomoči odklonile. Nekatera manjša podjetja pa so pokazala vse razumevanje in so prispevala precejšnje vsote. Tako je Obrtno podjetje EPA darovalo 35.000 din, Kovinar 10.000 din, Kmetijsko gospodarsko posestvo 20.000 din in Novoles 50.000 din. Mizarsko podjetje Opremales bo nudilo pomoč pri izdelavi opreme. S tem denarjem bo upravni odbor vrtec, ki je bil pred nedavnim imenovan, nabavil manjkačo opremo in kurjavo, brez katere vrtec ne more začeti z delom.

To pa še ni vse. Vrtec manjkače se zunanje igrišče. Možno ga bo urediti v nekaj mesecih na sosednjem travniku, vendar bo zadostoval le za potrebe vrtea. Ker je znano, da je Novo mesto eno redkih mest, ki nima primernih igrišč za otroke, smo ustrezno igrišče predvideli na nacionaliziranjem vrtu dr. Ivanetiča. Stanovanjska skupnost je že prosila Občinski ljudski odbor, naj se z lastnikom dogovori glede plačila oziroma odškodnine. Tako bi lahko vsaj začasno rešili vprašanje otroških ustanov v mestu.

V spodnjih prostorih vrtea bo ostalo precej prostora neizkoriščenega. Tu bi lahko, če bi nam uspelo pritegniti podjetja, pripravili prepotrebne prostore za stanovanjsko skupnost in množične organizacije terena Kandija. Dvorana za 40 do 50 ljudi bi lahko uporabljal za »stanke, proslave in podobno. Upravnemu odboru vrtea, sebu in Stanovanjski skupnosti Kandija želimo, da bi njihov prizadevanja ne bila zaman in da bi našletje pri merodajnih činiteljih na razumevanje in podporo!

R. B.

Da bo več metliške črnine

V metliški občini pripravljajo obnovo 63 ha vinogradov. Za ta dela — ki bodo trajala predvidoma pet let, izvajati pa jih bodo začeli prihodnje leto, ko bodo dobili na razpolago sredstva na zveznem natečaju — bodo porabili 130 milijonov dinarjev. Vinograde bo obnavljala metliška kmetijska zadruga, ki pa bo odstopila nekatera dela tudi drugim gospodarskim organizacijam.

Skupno je v metliški občini okoli 160 ha vinogradov, potrebnih obnove. Obnovili jih bodo najprej polovico. Obnovljeni posesti se raztezajo od Vinomera (kjer bodo obnovili 28 ha), preko Vidosičev (kjer bo obnovljenih 33 ha), do Drašič (kjer bodo obnovili 22 ha). Mimo grede naj omenimo, da spada to področje v belokranjski vinorodni okoliš, ta pa v Posavski vinogradniški rajon. Po kmetijski razonizaciji, izdelani pri OZZ Novo mesto, je tu predvideno vinogradništvo, saj so teren, podnebje in zemlja zelo primerni predvsem za znano metliško črnino in nekatera sorta črna vina. Zaradi južne lege vinogradov dozori tu grozdje tudi 14 dni prej kot v drugih slovenskih krajih.

Metliški vinogradi so stari nad 60 let, renablna doba tri pa je 40 let — se pravi, da so res nujno potrebni obnove. Zaradi starosti tri dajejo vinogradi vinogradnikom manj, kot pa oni vlagajo vanje.

Zemlja na kateri je predvidena obnova, je 90 odstotkov last zasebnih vinogradnikov. Večina vinogradov, predvidenih za obnovo, je starih, nekaj pa celo že opuščeni. Za obnovo bo skrbel metliški kmetijski zadruga. Vinogradnikom, ki ne bodo pristali na obnovo, bo z uporabo zakona o racionalnem (umnem) izkoriščanju zemljišča zemlja, predvidena za obnovo, odvzeta za dobo desetih let in obnovljena. Po desetih letih bo dobil vinogradnik zemljišče nazaj, vendar bo moral povrniti zadrugi vsa v zemljišče vložena sredstva. Verjetno pa ne bo takih primerov, saj so ljudje doslej na zbirnih volitev precej razpravljali o obnovi in uvideli, da je napredek v vinogradništvu mogoče s sodobno obdelavo. Nekateri ugotovijo, če naj kar nehalo obdelavati vinograde, drugi se spet menijo, če bi dal zemljo v najem ali bi šli morda v kooperacijo itd. Zaradi te-

ga bo treba ljudem čimprej pojasniti, kdaj in kje bodo začeli obnavljati in kdaj bo prišla parcela določenega vinogradnika na vrsto.

Obnova 1 ha bo stala 1,4 milijona dinarjev. Ker je kredit 15-leten, ga bodo morali kooperantji oziroma zadruga vračati v letnih obrokih po približno 90.000 dinarjev za 1 ha. Kredit

stava in delo KZ (umetni gnoj, strojna dela, strokovna služba itd.) in vinogradnika — kooperanta (domači gnoj, ročno delo itd.). Dobljena zneska bodo primerjali ter ugotovili odstotek udeležbe obeh strank (KZ in kmeta), nakar bodo ustvarjeni dohodek (in tudi dobiček); v ugotovljenih odstotkih razdelili (n. pr. 60% zadrugi, ker je vlo-

ve svojo skupnost in zvoljil, izmed svojih članov svoj svet in upravni odbor. Ta skupnost najame lahko svojega direktorja, strokovnjake lahko ima svoj strojni oddelek itd. V tem primeru bi ostal seveda ves dohodek — razen anuitet — taki skupnosti, ta pa bi morala plačati uslužbenca, kupiti traktorje, plačati umetna gnojila itd.

Vinogradniki — kooperantji imajo na razpolago še ostale možnosti. Lahko si najamejo stroje drugje in ne pri KZ — in jih seveda tudi posebej plačajo. Tudi razne druge uslužbe si lahko oskrbe sami. Skratka: gospodariti bodo lahko, kakor bodo hoteli, vendar po zakonu o racionalnem (umnem) izkoriščanju zemljišča, se pravi sebi in skupnosti v korist.

Od velike sodobne vinske kleti v Metliki bodo obnovljeni vinogradi oddaljeni 4 do 10 km. Klet, v kateri je danes posed za 50 vagonov vina, bo lahko začela čez nekaj let delati s polno zmogljivostjo (250 vagonov vina).

Načrt za obnovo sta izdelala Okrajna zadruga zveza v Novem mestu in Kmetijski inštitut v Ljubljani. Potrebne sadike imajo že rezervirane v trzinici na Trški gori.

Kmetijska zadruga v Metliki in občinski ljudski odbor se silepenirata za vinogradniške in ostale kmetijske potrebe več kmetijskih tehnikov in agronomov, vzgajajo pa tudi ostale delavce (strojnike itd.). Napredek kmetijstva in večji donosi so mogoči le z uporabo moderne agrotehnike, katero pa lahko vodijo le kmetijski strokovnjaki.

JOŽE PRIMC

Ljudje so za samoprisevek

Metliški občani dajejo v obliki krajevnih samoprisevov vedno več sredstev za reševanje raznih predeh kmetijskih problemov. Seveda pa prispeva deležu volivcev večji del še občina ali gospodarske organizacije.

■ V sami Metliki ljudje že razpravljajo o podaljšanju krajevnega samoprisevka za eno leto. Porabili ga nameravajo za ureditve pločnikov ob novi cesti. (Lanski samoprisevek je bil porabljen za asfaltiranje ceste.) Dokončno bodo o podaljšanju krajevnega samoprisevka razpravljali in sklepali na zbirni volitvi.

■ V Podzemlju so volivci že sprejeli sklep, da bodo uvedli krajevni samoprisevek. Porabili ga nameravajo za dograditev še nega razreda pri šoli.

■ V vseh Božakovci in Drašiči so tudi sklenili uvesti krajevni samoprisevek. Porabili ga bodo za popravilo šole in stanovanj za učitelje ter za gradnjo vodnjaka.

■ Za železniški postaji Gradac in Rosalnice bodo prebivalci prispevali potrebno količino kesa. Gradac gradnja postaje že dobro napreduje, v Rosalnicah pa so začeli kopati temelje. Ostala sredstva za gradnjo obeh postaj bo prispevala direkcija JZ.

■ V Primostoku so volivci izvolili 3-članski odbor, ki bo organiziral in vodil popravilo potov. Najprej bodo razširili pot Primostok-Otok. Vsečani so ugotovili, da je v vasi potrebna tudi javna razsvetljava, da bo treba stari most popraviti in napraviti novega in da je potrebna popravila tudi cesta. Teh stvari ne bodo mogli urediti sami, zato upajo, da jim bo pri tem pomagal občinski ljudski odbor.

(anuitete) bodo začeli odplačevati, ko bodo dosegli trie polno rodnost, se pravi štiri, pet let no obnovi. Če bodo šli kmetije v kooperacijo s KZ, potem si bodo razdelili dohodek tako: najprej bodo od skupne ustvarjene vrednosti odšteli anuitete (90.000 din za 1 ha), ki jih morajo vrniti dajalcu posojila, nato pa bodo sesteli vložena sred-

žila 60 odstotkov sredstev, 40 odstotkov kooperantu, ker je vložil 40 odst. sredstev. Odstotek do sedeh lahko drugačen — pokazala ga bo praksa. Za to, no delo v vinogradih bodo predpisane še posebne norme. Ni še določeno, kaj bodo kooperantje prodajali: mošt ali grozdje. Je pa še druga možnost. Lastniki vinogradov lahko ustanov-

Uspehi in težave metliškega Partizana

Telovadba ima v Metliki zelo bogato tradicijo, saj je bilo tu ustanovljeno telovadno društvo že pred 33 leti; tik pred vojno pa so vztrajali in marljivo Metličani postavili na Pungartu telovadno dom, ki je sedaj last TVD Partizana. Ta se ponada s nekaterimi pomembnimi uspehi. Tako so lani pionirski zvezec nastopil v Beogradu z vajami s trakovci dosegle prvo mesto, a starejši člani so bili zelo visoko ocenjeni. V tekmovalni Sportne zveze Slovenije je letos društvo zasledilo prvo mesto in prejelo denarno nagrado.

Na Zletu bratstva in enotnosti v Novem mestu je bilo iz metliške občine 100 nastopajočih, a od tega je bilo 49 pripadnikov Partizana. Kakor vsako leto, tako je tudi letos društvo pripravilo letni nastop, ki si ga je ogledelo veliko ljudi.

Društvo ima okrog 100 aktivnih pripadnikov. Največ je članov v pionirski zvezi, nato je mladincev in mladink, člani pa sploh ne vadijo. Pri društvu delujeta dve sekciji: odbojarska in namiznotenisna — ta se bo udeležila okrajnega prvenstva.

Pogoji za vadbo so urejeni, saj je razmeroma dovolj rekvizitov. Letos so nabavili švedsko skrinjo, počke za kroge in blazino. Težave so z nabavo z vodstvom. — Upravni odbor sploh ne dela. Celotno delo mora voditi dva človeka, rovarji Zvonko Pavlovič mora opravljati kar tri dolžnosti: predsedništvo, inštrik in blagajniško. Predsedniška kadra ni razen načelnika Jožeta Gršiča, ki vodi kar štiri oddelke, v pomoč je pritrjeni starejši pionirski, ki vodi s člani. Načinje ima z njimi enkrat tedensko prednjaško uro in jim pomaga pri vadbi. Koliko napor in kakšna volja! Da je takšno stanje, je krivda v tem, ker so nekatere predsedniškinje prenehale delati.

Tudi finančno stanje v društvu ni rožnato. Tako ni denarja za potne stroške ob tekmovalnih raznih sekcijah, inštrik in blagajniško, ki je za njegovo težavo in skrbi ne zanimajo politične in ostale organizacije. Prepričeno je smernu sebi, ni ga človeka, ki bi bil voljan delati v društvu, ker delo ni plačano.

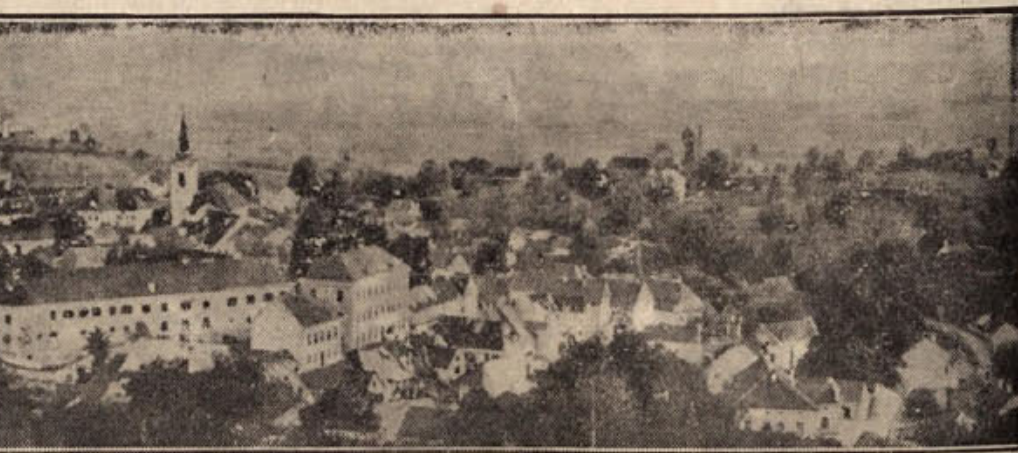
Na pobudo Partizana, iz Metliki je bilo ustanovljeno TVD Partizan v Gradcu. V tem kraju je precej volje, vendar nimajo sportnih rekvizitov in predsedniškega kadra. Objubljena jim je bila pomoč celo od Partizana Slovenije, a do sedaj ni bilo nič storjenega.

LT v Sevnici: želimo naprejš!

Pred nedavnim smo pisali v našem listu o tem, da so se v veliko tekmovalno LT vključili tudi Sevnčani. Te dni je bila v Sevnici širša seja Občinskega odbora LT, katere sta se udeležila kot gosti tudi predsednik občinskega odbora SZDL, sekretar KOLT in še nekaj zastopnikov družbenih organizacij.

Na seji so razpravljali o tekmovalnem načrtu in sprejeli vrsto pobud, ki sta jih dala gosti. Predsednik Občinskega odbora SZDL je pohvalil dosegane prizadevanje aktivistov LT, ki so v sevniki občini pripomogli do povečane tehnične dejavnosti, zlasti na šolah, ter poudaril važnost in pomen te organizacije. Foto in radio klub sta si ob prizadevanju tovariša Ivana Senice pridobila mnogo materiala in tudi prostor, ki ga daje na razpolago v svojem stanovanju omenjeni tovariš. V Sevnici so namreč največji problem prostori za tehnično dejavnost kakor tudi za dejavnost klubov in krožkov. V vsej občini ni prave delavnice in se morajo krožki stiskati po razredih in stanovanjih. Pred leti se je govorilo, da bo dobila LT svoj dom, letos pa se je primerilo, da so celo prostor, dodeljen za delavnico preuredili v stanovanje. Upati pa je, vsaj tako je zagotovil zastopnik SZDL, da bo Ljudska tehnika v Sevnici le dobila svoje prostore.

Za Ljudsko tehniko je precej zanimanja tudi v tovarnah in kolektivih. Tako so se ustanovili svoje društvo v Kopitarju; v Jugotranju imajo iniciativni odbor, mladina v Loki in v Krmelju pa želi, da bi jih čimprej obiskali aktivisti LT. Po šolah bodo odredi tekmovalni in se pripravljali za pomladno nastope. Prepričani smo, da bodo predsednik Obč. odbora LT Rudi Malešič, predsedniška šolske komisije Stjepka Korišičeva in ostali aktivisti znali pridobiti mladino in vse, ki imajo veselje do tehnične dejavnosti, v organizacijo! Marijan Tratar

Pogled na Metliko z okolico

Prihodnje leto nove naloge

Našo mladino čakajo v prihodnjem letu še večje in odgovorne naloge kot do sedaj. Pridružila se bo proslavljanju 20-letnice ljudske revolucije s prejemom novih 148 km mladinske avtomobilske Ceste bratstva in enotnosti, in to od Grdeličke klisure do Skopja. Predvidevajo, da bo prihodnje leto sodelovalo pri graditvi te ceste okoli 50.000 mladincev in mladink iz vse države.

Te dni so že začeli pripravljati brigadirsko bivaličko, ki bodo že marca sprejela prve brigadirje. Razen v Grdelički klisuri bo precej naselji vzdolž trase vse do Skopja. Glavni štab se je preselil iz Niša v Kumunovo. — Projektanti in gradbeni podjetja pripravljajo projekt novega dela ceste. Del projekta za dela v «klisuri» je izdelan in mladina je že letos opravila na njem okoli 50 odstotkov zemeljskih del in zgradila 35 odstotkov podpornih zidov.

Graditev avtomobilske ceste bo tudi prihodnje leto osrednja delovna akcija naše mladine, s katero bo proslavljala obletnico vsaj. Razen tega bo mladina v posameznih republikah sodelovala na domačih ak-

cijah. Tako bo del slovenske mladine gradil zimsko-alpski center na Velem polju pod Tri-

glavom in sodeloval pri vrsti komunalnih del v domačih krajih.

I. medklubska razstava fotografije v Vidmu-Krškem

V počastitev dneva republike in meseca tehnike bo v nedeljo, 27. novembra, odprta I. medklubska razstava fotografije v Vidmu-Krškem. To bo že tretja razstava, ki jo pripravlja domači foto klub.

Za razstavo je bilo predloženo 325 črno-belih, 32 barvnih fotografij in 70 barvnih diapozitivov 95 avtorjev.

Zirijo so sestavljali dr. Ivo Frelj iz Ljubljane, dr. Miljenko Perič iz Zagreba in tov. Janez Marenčič iz Kranja, vsi mojstri umetniške fotografije. Zbiranje je bilo 9. oktobra, in sicer javno. Člani žirije so za

razstavo odbrali 125 črno-belih fotografij 49 avtorjev, 28 barvnih slik 9 avtorjev in 39 barvnih diapozitivov 11 avtorjev. Tako bodo na razstavi sodelovali fotostanice iz Beograda, Celja, Jesenic, Kranja, Ljubljane, Maribora, Kopa, Novega Sada, Zagreba in Vidma-Krškega. Ob otvoritvi bo fotoklub Vidmu-Krško izdal tudi almanah, kjer bo reproduciranih 20 najboljših razstavljenih fotografij.

Razstava bo odprta od 27. 11. do 5. 12. v prostorih «Elektra», medtem ko bodo diapozitivi predvajani 27. 11. in 5. 12. ob 15. uri v domu Svobode.

Medicinci JLA iz Maribora v Dragatušu

V soboto, 12. novembra, so goleni medicinske šole JLA iz Maribora obiskali zibelko partizanstva Belo krajino in vas Dragatuš. Domači otroci so čakali goste s nestrpnimi šopki in jih prav prijazno sprejeli. Učence in učiteljski kolektiv je pozdravil v imenu štirih oficirjev in 30 mladih ljudi vodnik Marijan, ki je v svojem govoru pokazal, da goleni medicinske šole dobro poznajo Belo krajino in da jo cenijo in spoštujejo. Zatem smo začeli kramljati in kmalu smo bili kot stari znanci. Gostje so nas sprejeli o učenju, pionirski organizaciji, šoli in učilnicah, vendar so se zelo čudili, da Dragatuš, partizanska vas, ki je med vojno mnogo živovale, še zdaj — 13 let po vojni — nima šole.

S posebnim veseljem pa sem gostom povedal, da smo pri tekmovalni v zvezi aktivni pionirjev in šolskih zadrug dosegli lep mesto in da bo predsednik šolske zadruga Lojze Bahor odšel v Beograd.

kjer bo z drugimi nagradenci sprejel pri tovarišu Titu. Iz mladih gri je kmalu nato zadonela borbeno pesem. Vse kmalu je prišlo povelje za odhoda. Govorili smo o tem, da bi se spomnili lahko pomerili v sportu, na hitro smo izmenjali še nekaj naslovov, nato pa se je avtobus z dragimi gosti začel oddaljevati.

Stane Zula

Fantje iz Poževeca čestitajo in pozdravljajo za 29. november ter želijo svojim domačim, bratom, sestram, znancem in prijateljem še mnogo uspehov in veselja pri delu. — Ivan Mrzel iz Vel. Gabra, Jože Švajcar iz Vranovec in ATOP Kavšek iz Novega mesta.

Pozdravi iz Krajevca

Našim kolektivom

Za dan republike iskreno čestita našim kolektivom, zlasti pa podjetju «Krojač» v Novem mestu, vojak Stane Vesel iz Zajččara.

Pozdrav iz Šabca

«Za dan republike, pozdravljam vse bralce našega lista, delovne kolektive, zlasti pa domače in prijateljsko Anico. — Tine Košmrlj, vojak iz Šabca».

Čestitke iz Batajnice

«Fantje novomeškega okraja, zbrani v vrstah JLA, se spominjamo domačih krajev in čestitamo za dan republike vsem podjetjem in ustanovam, starem in sorodnikom, mladincem in mladinkam, posebno pa kolektiviu IEV iz Semča in mladinskemu aktivu v Vel. Podlogu: Maks Učetič, Franc Ogulin, Jože Bučar, Alojz Salmič, Alojz Golob, Jože Kavšek in Jože Tomšek».

Iz Kremenice

Čestita in pozdravlja za dan republike vse sorodnike in znance Anton Merčina, dolenski fant iz Bogačev vasi, ki je pri vojaki.

BRALCEM, NAROČNIKOM IN SODELAVCEM!

Zaradi določenega obsega našnje številke nam kljub našim načrtom ni uspelo objaviti nekaterih običajnih strani v tedniku, niti ne vseh prispevkov naših stalnih in občasnih sodelavcev. Bralce in dopisnike prosimo za potrebno razumevanje! Uredništvo in uprava

Za praznike: obisk Celjanov!

Celjski umetniki bodo v prihodnjih dneh obiskali Brežice, Brestanico, Mirno, Žužemberk, Dol. Toplice, Črnomelj in Metliko

V prazničnih dneh od 28. novembra do 1. decembra bodo obiskali nekateri kraje v Zasavju, Suhi krajini in Beli krajini člani Slovenskega ljudskega gledališča s Sylvanusovo dramo «KORCZAK IN OTROCI». Gostje bodo večino odrov prvič obiskali. Dr. Korczak bo spet zbiral otroke v svojem zavetšču in jih varoval pred preganjalci. Spet jih bo tolažil in spet bo stradal zato, da bi lahko njim dajal borni vsakdanji kruh. In spet bodo našli njegovo plemenito delo, spet bodo ugrabili vse njegovih 65 gojencev ter jih odpeljali v krematorij, dr. Korczak pa bo šel z njimi in jih tudi na po-

Igralci celjskega gledališča v drami KORCZAK IN OTROCI

slednji poti tolažiti. Tudi sam bo šel v smrt, kajti zanj ni življenja brez tistih 65 otrok, ki jih je skrival v svojem zavetšču in zanje skrbel...

V času, ko mnoge države na svetu v borbi za mir in pravico izgubljajo tla pod nogami, ko se spet druge države z vsami sredstvi borijo za mir in za mirovniško sožitje med narodi, je to delo še posebej primerno. Njegova osnovna misel je, nočemo več vojne, nikoli več se ne sme povrniti tragedija dr. Korczaka.

Slovensko ljudsko gledališče iz Celja, ki je gost komisije za prireditve in gostovanja pri OLO Novo mesto, je že pristalo na povabilo in bo gostovalo takole:

ponedeljek, 28. 11., ob 15. in 20. uri v Brežicah, torek, 29. 11., ob 15. uri v Brestanici, ob 20. uri v Mirni na Dolenjskem, sreda, 30. 11., ob 15. uri v Žužemberku, ob 20. uri v Dolenjskih Toplicah, četrtek, 1. 12., ob 16. uri v Črnomlju, ob 20. uri v Metliki. Igralci bodo tako prvič nastopili v Brestanici na Mirni, v Žužemberku, Dolenjskih Toplicah, Črnomlju in Metliki. Vsi tri kraji bodo s tem doživeli prvo srečanje s poklicnim gledališčem in povsod tod bodo organizatorji pavalili na predstavo vse tiste številne naše požrtvovalne amaterje, ki sicer delajo na domačih odrih. V Črnomlju bodo umetniki položili venec na kamen kler je bilo med NOB ustanovljeno svobodno Slovensko narodno gledališče in se tako poklonili spominu vseh tistih, ki so to gledališče snovali v najhujših dneh naše zgodovine.

Prebivalstvo navedenih krajev vabimo, da se v čimvečjem številu udeležijo predstav in čimprej preživijo praznične dni ob rojstnem dnevu naše republike!

Servis za poučni film in diafilm

Priljubljen se ustanovitev «Servisa za poučni film in diafilm». Film se z vedno večjim uspehom uporablja kot učilo na vseh šolah, kakor tudi pri strokovnem izobraževanju odraslih. Predavanja, ki jih spremlja prikaz filma, so mnogo dostopnejša in razumljivejša kot slika ali slihoparna beseda. Zato pravimo takim filmom tudi prosvetni ali šolski film.

Nekatere države ta film s pridom uporabljajo že vrsto let, ker

so uvideli njegov uspeh. Tudi naši prosvetni delavci so spoznali dobre lastnosti takega načina poučevanja, zato so postali hitro prijatelji poučnega filma. Za v našem kraju stanje ni najbolje, ker šole in vzgojni zavodi nimajo sredstev. Stanje pa se mora izboljšati, saj nam to tudi narekuje reformirana šola.

Da bi našrčno uvajali tudi v našem okraju film in pomagali vzgojiteljem, že nekaj let razmišljajo o ustanovitvi organa, ki bi skrbel za sistematično izkoriščanje sredstev, ki jih trenutno imamo. Zato je bilo nedavno na seji sveta za kulturo in znanost pri okrajnem ljudskem odboru Novo mesto na dnevnem redu tudi vprašanje poučnega filma. — Daljši referat o pomenu poučnega filma je imel Franc Segedin, ki je prikazal uporabo filma v šolah in izven njih. Po vsestranski razpravi, v katero je posegla tudi podpredsednica Okrajnega ljudskega odbora inž. Vilma Pirčević, ki je predlog podprla, je bil sprejet sklep, naj se ustanovi servis za razdeljevanje filmov in

načrtno izkoriščanje sredstev ter vzgoje kadrov, ki bodo uporabljali s projektorji in ostalim.

Ker bi bil v začetku servis sestavljen del Zavoda za izobraževanje odraslih, mora ta sprejeti predlog o prevzemu servisa in mu zagotoviti sredstva. Ustanovitev servisa lahko samo pozdravimo. Upamo, da bo skoraj pričetki delati.

Fantje iz Varažдина pozdravljajo

Dolenski fantje, ki služijo vojaški rok v Varaždinu, iskreno čestitajo in prav lepo pozdravljajo za 29. november vse dolenske fante in dekleta, posebno pa domače. — Ivan Dule, Franc Katerle, Anton Gorak, Alojz Sintič, Anton Lekše, Ivan Zupet, Anton Rajk, Leopold V-vk in Franc Stupar.

IEV · LJUBLJANA INDUSTRIJA ZA ELEKTROZVEZE

JUGOSLAVIJA

NAJVEČJI PROIZVAJALEC ELEKTRONSKIH NAPRAV IN ELEMENTOV ZA ELEKTRONIKO V DRŽAVI

IEV oddajniki in sprejemniki — IEV industrijska televizija — IEV merilne aparature — IEV laboratorijska oprema — IEV transistorji, kondenzatorji, upori, feriti, keramika, vakuumski elementi, kemijski izdelki.

ZA DAN REPUBLIKE ČESTITA

TOVARNJAKA USNJA KAMNIK

Tovarna volnenih pletenin

«RAŠICA» se priporoča in čestita za 29. november

«TONOSA»

Tovarna nogavice LJUBLJANA-SAVLJE čestita vsem delovnim ljudem za praznik republike in priporoča svoje izdelke!

**DELOVNI
KOLEKTIV
TOVARNE
ZDRAVIL**

KRKA NOVO MESTO

POZDRAVLJA ZA NAŠ NAJVEČJI PRAZNIK —
29. NOVEMBER — DELOVNO LJUDSTVO IN
DRUŽBENO SKUPNOST SOCIALISTIČNE JUGO-
SLAVIJE, KI POSTAJATA SKUPNOST VSEH
PROIZVAJALCEV

SE ZADNJE DELO: CESTA
MORA DOBITI BELI ROB, PO-
TEM PA: SREČNO POT!

KMETIJSKA ZADRUGA STRAŽA

Z VSEMI KRAJEVNIMI POLITIČNIMI ORGANI-
ZACIJAMI ISKRENO POZDRAVLJA ZA DAN
REPUBLIKE VSE SVOJE ČLANE, STRAZANE IN
OKOLIŠKO PREBIVALSTVO, ZELEC MU NA-
DALJNJIH USPEHOV

VSE DELOVNO LJUDSTVO NAŠE SOCIALISTIČNE
SKUPNOSTI, PODJETJA IN DELOVNE KOLEKTIVE
POZDRAVLJA IN JIM ČESTITA ZA 29. NOVEMBER

SOLIDNO, HITRO IN PO ZMERNIH CENAH
NUDI SVOJE USLUGE

GRADBENO PODJETJE

„GRADBENIK“-Brežice

IN ČESTITA ZA DAN REPUBLIKE

**Kmetijska zadruga
JESENICE
NA DOLENJSKEM**

**RUDNIK
RJAVEGA
PREMOGA**

SENOVO

ČESTITA VSEM RUDARJEM, PRE-
BIVALCEM SENOVŠKE KOTLINE
IN DELOVNEMU LJUDSTVU FLRJ
ZA 29. NOVEMBER

BRIVSKO FRIZERSKI SALONI ADAM - PUCELJ - ŠMID IN NOVAK V NOVEM MESTU

Čestitajo svojim strankam in se jim
še nadalje priporočajo. — Hkrati obve-
ščajo, da bodo brivsko-frizerski lokali
v ponedeljek, 28. XI., ves dan odprti

OB SLAVNI OBLETNICI USTANOVITVE
FLRJ ČESTITA IN POZDRAVLJA

KONFEKCIJA PAPIRJA PODJETJE ZA PREDELAVO PAPIRJA VIDEM-KRŠKO

LJUBLJANA - skladišče NOVO MESTO

POZDRAVLJA ZA 29. NOVEMBER SVOJE PO-
SLOVNE PRIJATELJE IN ZNANCE, HKRATI PA
ČESTITA PREBIVALSTVU NOVOMESKEGA
OKRAJA

ZA 15. OBLETNICO OSVOBODITVE IN ZA OBČINSKI PRAZNIK METLIKE 28. NO-
VEMBER ČESTITAJO VSEM DELOVNIM LJUDEM IN PREBIVALCEM NA OBMOČJU
OBČINE TER JIM ŽELJO MNOGO DELOVNIH USPEHOV:

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR

OBČINSKI KOMITE ZKS • OBČINSKI
ODBOR SZDL • OBČINSKI ODBOR ZB
• OBČINSKI KOMITE LMS • OBČIN-
SKI ODBOR ZROP • OBČINSKI ODBOR
ZVVI • OBČINSKI SINDIKALNI SVET
• OBČINSKA GASILSKA ZVEZA

METLIKA

Hkrati pošiljajo borbene pozdrave za dan republike:

- ZAVOD ZA ZAPOSLVANJE INVALIDOV, METLIKA
- ZDRAVSTVENI DOM, METLIKA
- LEKARNA, METLIKA
- DOM POČITKA, METLIKA
- POSTAJA Ljudske Milice, METLIKA

Cestitkam
se pridružujejo kolektivi in podjetja:

- BELOKRANJSKA TRIKOTAZNA INDUSTRIJA
- BETI, METLIKA — NOVOTEKS, OBRAT
- METLIKA — LESNO PREDELOVALNO POD-
JETJE, METLIKA, Z OBRATOM ZAGA, SU-
HOR IN MIZARSKO DELAVNICO, GRADAC —
- SPLOŠNO TRGOVSKO PODJETJE S SVOJIMI
POSLOVALNICAMI — KMETIJSKE ZADRUGE
- METLIKA, GRADAC, SUHOR — KMETIJSKO
- POSESTVO, METLIKA — KNJIGOVODSKI
- CENTER, METLIKA — ŠIVILJSKO PODJETJE,
- METLIKA — PEKARIJA, METLIKA — KOVA-
ŠKO PODJETJE, METLIKA — MESNICA, ME-
TLIKA — KINO, METLIKA — PEČARIJA
- GRADAC — „VINO“ BREŽICE, KLET METLI-
KA — BOROVO, POSLOVALNICA METLIKA
- — TOBAK, ČRNOMELJ, POSLOVALNICA ME-
TLIKA — UPRAVA SILOSOV IN SKLADIŠČ
- LRS, SKLADIŠČA ROSALNICE IN GRADAC
- TER GOSTILNICAR MAKS MILČINOVIČ, ME-
TLIKA

**GOZDARSKO
LESNA
POSLOVNA
ZVEZA
NOVO MESTO**

POŠILJA
ZA NAŠ NAJVEČJI
PRAZNIK
DAN REPUBLIKE
ISKRENE POZDRAVE
Z NAJBOLJŠIMI
ZELJAMI VSEMU
DELOVNEMU
LJUDSTVU NAŠE
DOMOVINE

OBČINSKI ODBOR SZDL VIDEM-KRŠKO

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR — OBČINSKI ODBOR ZB — OBČINSKI
KOMITE ZKS — OBČINSKI KOMITE LMS IN OBČINSKI SINDIKAL-
NI SVET

se pridružujejo manifestacijam delovnega ljudstva ob prazniku ustanovitve
nove Jugoslavije ter pozdravljajo prebivalce svojega območja

SVOJE USLUGE NUDI

**ELEKTROTEHNIČNO
PODJETJE
NOVO MESTO**

IN SE PRIPOROČA TER ČE-
STITA ZA DAN REPUBLIKE

ZA DAN REPUBLIKE
ČESTITA
IN POZDRAVLJA

**INDUSTRIJA
PERILA
NOVO MESTO**

DELOVNI KOLEKTIV

Splošnega trgovskega podjetja v Dobovi

SE SVOJIM STRANKAM SE NADALJE PRI-
POROČA IN ČESTITA OB OBLETNICI
USTANOVITVE FLRJ

ZA DAN REPUBLIKE — 29. NOVEMBER —
ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM IN SVOJIM
NAROČNIKOM

KOLEKTIV TISKARNE, KNJIGOVENICE
IN KARTONAŽE

**KNJIGOTISK
NOVO MESTO**

POSLOVNIM PRIJATELJEM, DOBA-
VITELJEM IN ODJEMALCEM SE
NAJISKRENEJE PRIPOROČA IN JIM
ČESTITA

**Kmetijska
zadruga
NOVO MESTO**

Pozdravljamo vse delavce, kmete in ljudsko inteligenco
v naši občini ☆ Prizadevajmo si tudi vnaprej za gospo-
darski razvoj in dvig pokrajine ☆ Naj živi 29 november

Občinski komite ZKS — Občinski odb-
or SZDL — Občinski odbor ZB —
Občinski odbor ZROP — Občinski
odbor ZVVI — Občinski komite LMS
in ostale množične organizacije

Občinski ljudski odbor Brežice

OKRAJNA ZADRUŽNA ZVEZA

NOVO MESTO

POZDRAV VSEM ZADRUŽNIKOM, ZADRUŽNIM ORGANIZACIJAM IN ZENAM ZADRUŽNICAM!

Okrajni odbor Rdečega križa NOVO MESTO

pozdravlja in čestita vsem občanem in krajevnim organizacijam RK, kolektivom v podjetjih in ustanovah ter ostalim delovnim ljudem

29. november

pozdravljamo z neštetiimi novimi uspehi! Dosegli smo jih kljub ogromnim težavam, na katere smo naleteli na tej poti, ker smo bili trdno združeni v vseh naših naporih za zgraditev novega, srečnejšega življenja v socialistični domovini

NOVOLES NOVO MESTO

ZADRUŽNA HRANILNICA IN POSOJILNICA NOVO MESTO

ČESTITA ZA DAN REPUBLIKE VSEM SVOJIM STRANKAM, POSLOVNIM PRIJATELJEM IN VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM V PODJETJIH IN USTANOVAH TER JIM ŽELI, DA BI NJIHOVA PRIZADEVANJA ZA ČIMPREJŠNJO ZGRADITEV SOCIALIZMA RODILA KAR NAJVEČ USPEHOV

DELOVNI KOLEKTIV ELEKTRO NOVO MESTO

ČESTITA ZA 29. NOVEMBER — DAN REPUBLIKE — IN POZDRAVIJA VSE DELOVNE LJUDI, POSEBNO PA POTROŠNIKE ELEKTRIČNE ENERGIJE

G RADIMO VSE VRSTE OBJEKTOV IN NUDIMO USLUGE SVOJIM OBRATOV: KOVINSKO-MEHANIČNEGA, AVTOPARKA, KAMNOSEŠKO-CEMENTNINARSKEGA TER OSTALIH ★ VSEM INVESTITORJEM, POSLOVNIM PRIJATELJEM, SVOJIM STRANKAM, VSEM DELOVNIM LJUDEM NAŠE DOMOVINE PRISRČNE ČESTITKE ZA DAN REPUBLIKE

SGP PIONIR NOVO MESTO

OB VELIKI OBLETNICI USTANOVITVE FLRJB
BO DELAVSKI RAZRED NAŠE DOMOVINE ŠE
NADALJE Z DEJANJI, NA PODLAGI NAČEL
PROLETARSKEGA INTERNACIONALIZMA,
SLUŽIL VELIKEMU BOJU DELAVCEV VSEGA
SVETA IN VSEH NAPREDNIH LJUDI ZA MIR,
SVOBODO IN SOCIALIZEM

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR

NOVO MESTO

- OKRAJNI KOMITE ZKS
- OKRAJNI ODBOR SZDL
- OKRAJNI KOMITE LMS
- OKRAJNI ODBOR ZB
- OKRAJNI ODBOR ZVVI
- OKRAJNI ODBOR ZROP
- OKRAJNI SINDIKALNI SVET

KOLEKTIV

KOPITARNE SEVNICA

ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM ZA PRAZNIK REPUBLIKE - 29. NOVEMBER PRIPOROČAMO SE VSEM ODJEMALCEM KOPIT, PET, LESNE GALANTERIJE IN REZANEGA LESA

Občinski ljudski odbor

TREBNJE

OBČINSKI KOMITE ZKS - OBČINSKI ODBOR SZDL - OBČINSKI ODBOR ZB - OBČINSKI KOMITE LMS - OBČINSKI ODBOR ZVVI - OBČINSKI ODBOR ZROP TER OSTALA ORUŠTVA IN ORGANIZACIJE

pozdravljajo delovne uspehe in prizadevanja, plod naših skupnih naporov, ki kažejo, da utiramo pravilno pot v socializem. Za praznik republike čestitajo vsem delovnim ljudem v občini Trebnje, vsem organom samoupravljanja in delovnim kolektivom

KMETIJSKA ZADRUGA

ZADRUŽNIŠTVO - TEMELJ NAPREDKA NA VASI

KMETIJSKA ZADRUGA

Mirna

SE PRIPOROČA IN ČESTITA OB OBLETNICI USTANOVITVE FLRJ

TRGOVSKO PODJETJE

ZA NAROCILA SE PRIPOROČA

»GRADIŠČE« Trebnje

ČESTITA SVOJIM ODJEMALCEM IN JIH PRISRČNO POZDRAVLJA

GRADBENO PODJETJE Z REMONTOM MIRNA NA DOLENJSKEM

IN ČESTITA ZA NAS NAJVEČJI PRAZNIK - DAN REPUBLIKE

ŠENTLOVRENC

Krajevni odbor - Osnovna organizacija ZKS - Krajevni odbor SZDL - Krajevni odbor ZB in ostale organizacije

pozdravljajo svoje člane, zadržnike in delovne ljudi na območju zadruge ter jim želijo pri nadaljnjem delu še mnogo uspehov

KMETIJSKO-GOSPODINJSKA ŠOLA MALA LOKA

pozdravlja vse svoje gence, ki so kdaj obiskovali to šolo, želijo jim, da bi v kmetijstvu in gospodinjstvu dosegali lepe uspehe!

Naj živi 29. november

DELOVNI KOLEKTIV

„KOMUNALE“ SEVNICA

POZDRAVLJA ZA DAN REPUBLIKE VSE KOLEKTIVE V SPODNJEM POSAVJU, NA DOLENJSKEM IN V BELI KRAJINI, POSEBNO PA PREBIVALCE SEVNISKE OBČINE

KROJASKO PODJETJE - TREBNJE

ČEVLJARSKO PODJETJE - TREBNJE

PEKARIJA - TREBNJE

OBČINSKA ŽAGA - TREBNJE

ZA 29. NOVEMBER ČESTITAJO IN POZDRAVLJAJO

PRIPOROČAMO SVOJE PRVOVRSTNE STROJE ZA GOSPODINJSTVO IN ČESTITAMO SVOJIM ODJEMALCEM, POSLOVNIM PRIJATELJEM IN ZNANECM ZA DAN REPUBLIKE

TOVARNA ŠIVALNIH STROJEV

»MIRNA« NA MIRNI

KMETIJSKA ZADRUGA

ISKRENO ČESTITA PREBIVALSTVU SVOJEGA OBMOČJA - POSEBNO PA ZADRUŽNIKOM IN KMETOVALCEM, KI Z ZADRUGO POGODBENO SODELUJEJO - IN SE PRIPOROČA

TRGOVSKO PODJETJE

„Sloga“ V SEVNICI

Z VSEMI SVOJIMI POSLOVALNICAMI ČESTITA CENJENIM STRANKAM IN SE JIM ŠE V BODOČE PRIPOROČA

KMETIJSKA ZADRUGA

LOKA

PRI ZIDANEM MOSTU

SE PRIDRUŽUJE ČESTITKAM IN MANIFESTACIJAM DELOVNIH KOLEKTIVOV ZA DAN REPUBLIKE

SPLOŠNO TRGOVSKO PODJETJE

»TRŽANA« Mokronog

NUDI POTROŠNIKOM VELIKO IZBIRO BLAGA PO ZMERNIH CENAH IN JIM PRISRČNO ČESTITA ZA 29. NOVEMBER

ŠENTJANŽ NA DOLENJSKEM

POZDRAVLJAMO VSE DELAVCE, KMETE, LJUDSKO INTELIGENCO, MLADINO IN OSTALO PREBIVALSTVO OBČINE Z ŽELJO, DA BI SI SE VNAPREJ PRIZADEVALI ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN DVIG NASE POKRAJINE

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR

Sevnica

OBČINSKI KOMITE ZKS - OBČINSKI ODBOR SZDL - OBČINSKI ODBOR ZB - OBČINSKI ODBOR ZVVI - OBČINSKI KOMITE LMS - OBČINSKI ODBOR ZROP - OBČINSKI SINDIKALNI SVET - OBČINSKA GASILSKA ZVEZA

„Obrtnik“

Ljubljana - obrat NOVO MESTO

OB DESETLETNICI SAMOUPRAVLJANJA IN PETNAJSTLETNICI OBSTOJA PODJETJA SE ZAHVALJUJEMO SVOJIM STRANKAM ZA DOSEDANJE ZAUPANJE IN SE JIM TUDI V BODOČE PRIPOROČAMO

Naj živi 29. november - slavna obletnica ustanovitve nove Jugoslavije

KMETIJSKA ZADRUGA ŠKOCJAN

SE PRIPOROČA IN POZDRAVLJA ZA 29. NOVEMBER SVOJE ČLANE, ZADRUŽNIKE IN NAPREDNE KMETOVALCE ŠKOCJANA IN OKOLICE

SVOJIM PRIJATELJEM, POSLOVNIM ZNANECM, POSEBNO PA ZADRUŽNIKOM NA OBMOČJU ZADRUGE, ČESTITA ZA DAN REPUBLIKE

KMETIJSKA ZADRUGA ŽUŽEMBERK

ZAHTEVAJTE VEDNO IZDELKE DANA - ZADOVOLJNI BOSTE Z OKUSOM IN KVALITETO

„Dana“

destilacija, tovarna likerjev, sadnih sokov, promet z vinom, pivom in gostinstvo

MIRNA na Dolenjskem pozdravlja in čestita za 29. november

PREVZETA DELA OPRAVI HITRO, SOLIDNO IN PO ZMERNIH CENAH

OBRTNO GRADBENO PODJETJE

„REMONT“-Straža

IN ČESTITA ZA PRAZNIK REPUBLIKE

SVOJIM STRANKAM ŽELIMO PRIJETNO PRAZNOVANJE ZA DAN REPUBLIKE IN SE NAJTOPLEJE PRIPOROČAMO ZA NAKUP V NAŠIH POSLOVALNICAH!

Trgovsko podjetje

„ZARJA“ NOVO MESTO

ZELITE POHIŠTVO? DRAGOCENO POHIŠTVO S PEČATOM PRETEKLOSTI ALI SODOBNIH OBLIK VAM NUDI

Mizarska produktivna zadruga SEVNICA

IN HKRATI ČESTITA ZA 29. NOVEMBER

Trgovsko podjetje

„ŽELEZNINA“

Novo mesto

NUDI AVTOMATSKO MATERIAL, GOSPODINJSKE STROJE IN GRADBENI MATERIAL TER ČESTITA SVOJIM ODJEMALCEM IN DOBAVITELJEM ZA DAN REPUBLIKE - 29. NOVEMBER

TRGOVSKO PODJETJE

Straža

S POSLOVALNICAMI STRAŽI, VAVTI VASL DOLE TOPLICAH, PODFURNU IN SOTESKI NUDI BOGATO IZBIRO BLAGA ODLICNE KVALITETE IN SE PRIPOROČA

Naj živi 29. november

Mostne konstrukcije, železne konstrukcije za montažne dvorane in vrsto v stroko spadajočih del opravlja

Splošna obrtna kovinska zadruga Videm-Krško

S kakovostnimi izdelki smo pridobili trg

DAN REPUBLIKE JE TUDI PRAZNIK NAŠIH DELOVNIH ZMAG, ZATO ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM

**SPLOŠNO TRGOVSKO
PODJETJE
SEVNICA**

PRODAJA MEŠANEGA BLAGA
NA DROBNO
ČESTITA ZA 29. NOVEMBER SVOJIM
ODJEMALCEM IN DOBAVITELJEM
TER SE PRIPOROČA

TRGOVSKO PODJETJE
»T O B A K«
VIDEM-KRŠKO

nudi potrošnikom tobačne
izdelke naših priznanih
tovarn in se priporoča za
nakup v svojih posloval-
nicah ☆ Hkrati čestita
za dan republike

OPRAVLJAMO VSA DELA NIZKIH
GRADENJ, GRADIMO CESTE, KA-
NALIZACIJE IN MANJSE KOMUNI-
KACIJE TER ČESTITAMO INVESTI-
TORJEM — SVOJIM STRANKAM
KAKOR TUDI VSEM DELOVNIM
LJUDEM ZA 29. NOVEMBER

GRABENO PODJETJE
„Sava“
VIDEM-KRŠKO

ČESTITAMO
IN POZDRAVLJAMO
ZA PRAZNIK
REPUBLIKE

||
**OPEKARNA
BREŽICE**

**AVTO-TRANSPORT
»PREVOZ«
BREŽICE**

OPRAVLJA PREVOZNE
IN TRANSPORTNE
USLUGE TER ČESTITA
SVOJIM STRANKAM,
BREŽICANOM IN
PREBIVALCEM
SPODNJEGA POSAVJA
ZA 29. NOVEMBER

„Agroservis“
ZADRUŽNO OBTNO PODJETJE

BREŽICE

čestita vsem kmetovalcem, za-
družnikom in delovnim ljudem
ter jim želi, da bi v kmetijstvu
dosegali kar najlepše uspehe

TRGOVSKO PODJETJE

„LJUDSKA POTROŠNJA“

BREŽICE

nudi mešano blago,
usnje, tekstil, obutev,
železniški in avto-
material, galanterijo in
konfekcijo ter pozdrav-
lja cenjene odjemalce
in jim iskreno čestita
za praznik republike

**OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
SENOVO**

Občinski komite ZKS — Občinski odbor SZDL — Občinski odbor
ZB — Občinski odbor ZROP — Občinski odbor ZVVI — Občinski
sindikalni svet in ostale organizacije
toplo pozdravljajo prebivalstvo senovške kotline, zlasti pa
politične in kulturne delavce z željo, da bi njihova prizadeva-
nja rodila kar največ uspehov

Zadružnikom, naprednim kmeto-
valcem in ženam zadružnicam
na kostanjeviškem področju to-
plo čestita ob obletnici usta-
novitve nove Jugoslavije
Napredno kmetijstvo naj požene
korenine v sleherni, tudi naj-
oddaljenejši vasi!

**KMETIJSKA
ZADRUGA**

Kostanjevica na Krki

»JUGOTANIN«

Sevnica

PRIPOROČA SVOJE IZDELKE IN
ČESTITA ZA NAŠ NAJVEČJI DR-
ZAVNI PRAZNIK — DAN REPUBLI-
KE — VSEM DELOVNIM KOLEKTI-
VOM V PODJETJIH IN USTANOVAH,
POSAMEZNIKOM IN ORGANOM DE-
LAVSKEGA SAMOUPRAVLJANJA V
NAŠEM OKRAJU

PREPRICANI SMO, DA SE BODO SILE SOCIA-
LIZMA KLJUB VSEM TEŽAVAM NENEHNO
KREPILE, DA BO ŽEL SOCIALIZEM NOVE
ZMAGE IN DA BO NAŠEL MOČ IN SREDSTVA
ODSTRANITI, KAR JE NEGATIVNEGA

Trgovsko podjetje

„Petrol“

LJUBLJANA
poslovalnica
BREŽICE

Delovni kolektiv

OPEKARNE PREČNA

POZDRAVLJA
DELOVNO LJUDSTVO
FEDERATIVNE LJUD-
SKE REPUBLIKE
JUGOSLAVIJE
OB OBLETNICI NJENE
USTANOVITVE

POZDRAVLJAMO PREBIVALSTVO CERKELJ IN
OKOLICE IN MU NAJTOPLEJE ČESTITAMO ZA
PRAZNIK REPUBLIKE, ZELEC, DA BI GA PRI-
JETNO PRAZNOVALI

**Kmetijska zadruga
CERKLJE OB KRKI**

PRIJETEN ODDIH, IZBRANA JEDILA, PRVO-
VRSTNE PIJACE IN TERMALNE KOPELI NUDI

Zdravilišče

ŠMARJEŠKE TOPLICE

TER ČESTITA SVOJIM GOSTOM
ZA 29. NOVEMBER

ČESTITA VSEM VOZNI-
KOM MOTORNIM VOZIL
ZA 29. NOVEMBER IN
SE JIM PRIPOROČA

**Opekarna Zalog
pri Novem mestu**

VELIKI USPEHI V RAZVOJU SOCIALISTIČNE
DEMOKRACIJE, INDUSTRIJE, KMETIJSTVA,
ŽIVLJENSKE RAVNI IN ZNANSTVENIH DO-
SEŽKOV SO MEJNIKI NA NAŠI POTI V SOCIA-
LIZEM — ZATO SE JIH VESELE VSI DELOVNI
LJUDE NOVE JUGOSLAVIJE

NAJ ŽIVI 29. NOVEMBER — DAN REPUBLIKE

POTROŠNIKOM NUDIMO BOGATO IZBIRO BLAGA PRVOVRSTNE KVALITETE
PO ZMERNIH CENAH ☆ ZA PRAZNIK REPUBLIKE POZDRAVLJAMO SVOJE
STRANKE, POSLOVNE PRIJATELJE IN PREBIVALCE ŠENTJERNEJSKE DOLINE

Trgovsko podjetje

„Gorjanci“

ŠENTJERNEJ

ZA DAN REPUBLIKE
POZDRAVLJA IN
ČESTITA

PODJETJE
ZA PREDELAVO LESA

„LIPA“

**PREKOPA
pri Kostanjevici**

OB OBLETNICI USTANOVITVE FLRJ ISKRENO
ČESTITA SVOJIM ČLANOM IN VSEM DELOV-
NIM LJUDEM

**Kmetijska zadruga
ŠENTJERNEJ**

IN SE PRIPOROČA

DELOVNI KOLEKTIV
**Splošne bolnice
NOVO MESTO**

ZELI PREBIVALSTVU BELE KRAJINE, DOLENJ-
SKE IN SPODNJEGA POSAVJA OB OBLETNICI
USTANOVITVE FLRJ SE MNOGO USPEHOVI!

Obrtno podjetje

**»REMONT«
MIRNA PEČ**

OPRAVLJA VSA
V STROKO SPADAJOČA
DELA TER SE TUDI V
BODOČE PRIPOROČA
SVOJIM STRANKAM,
KATERIM ČESTITA Z
29. NOVEMBER

Solidno, dobro in poceni
boste postreženi v

**ZDRAVILIŠČU
ČATEŠKE
TOPLICE**

Svojim gostom, poslovnim
prijateljem in vsem
delovnim ljudem FLRJ
iskrene čestitke
za praznik republike

MIRNOPEČANE
IN OKOLIŠKE PREBI-
VALCE KAKOR TUDI
OSTALO DELOVNO
LJUDSTVO NOVOME-
SKEGA OKRAJA
PRISRČNO POZDRAV-
LJA ZA
29. NOVEMBER

Trgovsko podjetje

»K R K A«

Z VSEMI SVOJIMI POSLOVALNICA-
MI SE SVOJIM STRANKAM SE NA-
DALJE PRIPOROČA ZA NAKUP
SVOJEGA KVALITETNEGA BLAGA
IN JIM ČESTITA ZA PRAZNIK RE-
PUBLIKE Z NAJBOLJŠIMI ŽELJAMI

Brežice

TRGOVSKO IN
IZVOZNO PODJETJE

»VINO«

Brežice

nudi prvovrstna vina za
domači in tuj trg ter
čestita vsem vinogradni-
kom in poslovnim prija-
teljem za dan republike

ZELEZNIŠKO
TRANSPORTNO PODJETJE LJUBLJANA

OBRAT ZA POPRAVLJANJE VOZ

DOBOVA

ČESTITA IN POZDRAVLJA DELOVNO
LJUDSTVO NAŠE DOMOVINE, KOLEKTIVE
IN ORGANE DELAVSKEGA SAMOUPRAV-
LJANJA

Pozdrav družbeni
skupnosti sociali-
stične Jugoslavije,
ki postaja skupnost
vseh
proizvajalcev

**PODCORJE
MIZARSKO PODJETJE
ŠENTJERNEJ**

Pletilnica
v Dobovi

ČESTITA
IN POZDRAVLJA
CLANE SVOJEGA
KOLEKTIVA,
DELOVNO LJUD-
STVO SPODNJEGA
POSAVJA IN
BREŽIŠKE
OBČINE TER SE
PRIPOROČA

DELOVNI KOLEKTIV

**gostišča
Mokrice**

SE PRIPOROČA SVOJIM GO-
STOM ZA NADALJNI OBISK
IN ČESTITA ZA 29. NOVEMBER

**Tovarna pohištva
Brežice**

PROJEVJA
KVALITETNO
IN SE
PRIPOROČA
POTROŠNIKOM

OPRAVLJA MIZARSKO USLUGE TER POZDRAV-
LJA ZA DAN REPUBLIKE VSE SRODNE KO-
LEKTIVE, ZELEC JIM
USPEHOV

Okrajni zavod za socialno zavarovanje

POZDRAVLJA IN ČESTITA ZA PRAZNIK REPUBLIKE VSEM ZAVAROVANEC, KMEČKIM ZAVAROVANEC, UPOKOJENEC IN NJIHOVIM SVOJCEM, ŽELEČ JIM PRI NADALJNJEM DELU ZA IZGRADNJO SOCIALIZMA KAR NAJVEČ USPEHOV

NOVO MESTO
s podružnicami: BREZICE, CRNOMELJ IN VIDEM-KRSKO z izpostavo v SEVNICI

Kmetijska zadruga Stari trg ob Kolpi

KRAJEVNI ODBOR — KRAJEVNI ODBOR SZDL — OSNOVNA ORGANIZACIJA ZKS — KRAJEVNI ODBOR ZB — VAŠKI AKTIV LMS — KRAJEVNI ODBOR ZVVI — DELAVSKO KULTURNO DRUŠTVO — KRAJEVNI ODBOR RK — GASILSKO DRUŠTVO

se pridružujejo manifestacijam za praznik ustanovitve nove Jugoslavije ter prišerno pozdravljajo vse prebivalstvo svojega območja

VSEM INVESTITORJEM, GRADBENIM PODJETJEM IN VSEM DELOVNIM LJUDEM NA DOLENJSKEM, V BELI KRAJINI IN SPOD. POSAVJU ČESTITA ZA 29. NOVEMBER

PROJEKTIVNO PODJETJE NOVO MESTO

Deloval kolektiv OBRTNE DELAVNICE

TAPETNIK

NOVO MESTO — CESTA TALCEV 1

toplo pozdravlja cenjene stranke, poslovne prijatelje in delovne kolektive v okraju ter jim čestita ob obletnici ustanovitve nove Jugoslavije

CEVLJARJEM IN DELOVNIM LJUDEM VSE NAŠE DOMOVINE ISKRENO ČESTITA ZA 29. NOVEMBER

Industrija obutve

NOVO MESTO

BELOKRANJSKA ŽELEZOLIVARNA IN STROJNA TOVARNA

čestita k uspehom, ki jih ugotavljamo na vseh področjih, in k uspehom, ki so spremenili zunanjo podobo naše dežele in hitro spreminjajo miselnost ljudi

BELT CRNOMELJ

ZIVEL 29. NOVEMBER — PRAZNIK REPUBLIKE!

VSEM ŽELEZNICARJEM, PROGOVNIM DELAVCEM, USLUZBENCEM IN STROKOVNJAKOM ŽELEZNIC, PRISRČNO ČESTITAMO IN JIH POZDRAVLJAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE

SEKCIJA ZA VZDRŽEVANJE PROGE NOVO MESTO

Kmetijska zadruga

Dragatuš

čestita za 29. november vsem zadrugnikom, vsem kmetovalcem, ki s zadrugo pogodbeno sodelujejo, vsem naprednim kmetom in ostalim delovnim ljudem na področju zadruga ter se jim še nadalje priporoča

Knjigarna in papirnica CRNOMELJ

SE PRIPOROČA SVOJIM STRANKAM IN JIM ČESTITA ZA DAN REPUBLIKE!

Kmetijska zadruga URŠNA SELA

SVOJE STRANKE POZDRAVLJA IN JIM ČESTITA

BRIVSKO-FRIZERSKO PODJETJE CRNOMELJ

»IEV« Ljubljana

obrata

Semič in Šentjernej

pozdravljata 29. november — praznik ustanovitve nove Jugoslavije, ki so jo ustvarjalni napori rešnično združenih narodov naše socialistične skupnosti popolnoma preobrazili

POSEBEJ POZDRAVLJAMO VSE SEMIČANE IN ŠENTJERNEJČANE

CENJENIM GOSTOM ČESTITA ZA 29. NOVEMBER

Gostilna in prenočišče »LOVSKI ROG« CRNOMELJ

MIZARSKA DELAVNICA VINICA

opravlja vsa v stroko spadajoča dela solidno, hitro in po zmernih cenah ter se priporoča

NAJ ŽIVI DAN REPUBLIKE — 29. NOVEMBER

TOČILNICA

Viniška klet VINICA

nudi cenjenim gostom prvovrstne pijače in se priporoča

Hkrati čestita vsem Viničanom in okoličanom za 29. november

CEVLJARSKO PODJETJE »PLANINA« CRNOMELJ

nudi razne vrste čevljev v prvovrstni izdelavi in kvaliteti ter pozdravlja za dan republike vse svoje poslovne prijatelje

MESTNO PODJETJE KLAVNICA IN MESNICA CRNOMELJ

SE PRIPOROČA IN ČESTITA ZA 29. NOVEMBER SVOJIM STRANKAM

Deloval kolektiv

MESTNEGA VODOVODA CRNOMELJ

POZDRAVLJA VSE DELOVNO LJUDSTVO FEDERATIVNE LJUDSKE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE IN ČESTITA ZA PRAZNIK REPUBLIKE

GOSTINSKO PODJETJE CRNOMELJ

NUDI VEDNO PRIZNANA JEDILA IN PIJAČE PO ZMERNIH CENAH TER ČESTITA SVOJIM GOSTOM ZA DAN REPUBLIKE, ŽELEČ JIM PRIJETNO PRAZNOVANJE

Kmetijska zadruga VINICA

IN VSE KRAJEVNE ORGANIZACIJE IN DRUŠTVA

pozdravljajo vse kolektive v Beli krajini, združnike in posameznike, ki si s svojim delom prizadevajo za čimprejšnjo zgraditev socializma in boljšega življenja v naši domovini

Občinski ljudski odbor NOVO MESTO

OBCINSKI KOMITEE ZKS — OBCINSKI ODBOR SZDL — OBCINSKI ODBOR ZB — OBCINSKI ODBOR ZROP — OBCINSKI KOMITEE LMS IN OBCINSKI SINDIKALNI SVET

pozdravljajo občane ob velikem prazniku naše domovine, želeč jim pri njihovem delu v bodoče še več uspehov

BELOKRANJSKO GRADBENO PODJETJE CRNOMELJ

ČESTITA ZA PRAZNIK REPUBLIKE VSEM INVESTITORJEM, GRADBENIM DELAVCEM IN USLUZBENCEM, STROKOVNJAKOM IN OSTALIM DELOVNIM LJUDEM NAŠE DOMOVINE

Zahvaljujemo se svojim strankam za dosedanje zaupanje in se jim priporočamo tudi v bodoče. Za praznik republike toplo čestitamo

TRGOVSKO PODJETJE »POTROŠNIK« CRNOMELJ

AVTOPROMET, TUZEMSKA SPEDICIJA

»GORJANCI« NOVO MESTO-STRAŽA

PRIPOROČA SVOJE PREVOZNE USLUGE IN POTOVANJE V LAETNIH, MODERNIH AVTOBUSIH TER ČESTITA DELOVNIM LJUDEM NA DOLENJSKEM, V BELI KRAJINI IN SPODNJEM POSAVJU ZA DAN REPUBLIKE

Občinski ljudski odbor CRNOMELJ

- OBCINSKI KOMITEE ZKS
 - OBCINSKI ODBOR SZDL
 - OBCINSKI KOMITEE LMS
 - OBCINSKI ODBOR ZB
 - OBCINSKI ODBOR ZROP
 - OBCINSKI ODBOR ZVVI
- in ostale množične organizacije in društva

pozdravljajo prebivalstvo svoje občine, želeč jim, da bi se še naprej nesebično trudili za gospodarski, kulturni in politični napredek Bele krajine

AVTO TRGOVINA KRŠKO
BOČEVARJEV TRG 5
TELEFON 18
IMA STALNO NA ZALOGI VSE V STROKO SPADAJOČE BLAGO IN SE PRIPOROČA.
SVOJIM ODJEMALCEM CESTITAMO ZA 29. NOVEMBER

Kmetijska zadruga Raka

KRAJEVNI ODBOR — KRAJEVNI ODBOR SZDL — OSNOVNA ORGANIZACIJA ZKS — KRAJEVNI ODBOR ZB — VAŠKI AKTIV LMS — KRAJEVNI ODBOR ZVVI — KRAJEVNI ODBOR ZROP — KULTURNOPROSVETNO DRUŠTVO IN OSTALA DRUŠTVA
Čestitajo vsem prebivalcem Rake in okoliških vasi za 29. november z željo, da bi še vnaprej viagali vse svoje sile za čimprejšnjo izgradnjo socializma

KMETIJSKA ZADRUGA ADLEŠIČI

KRAJEVNI ODBOR IN OSNOVNE ORGANIZACIJE ZKS, SZDL, ZB
ČESTITAJO IN POZDRAVLJAJO ZA DAN REPUBLIKE VSE ZADRUŽNIKE, NAPREDNE KMETE IN OSTALO PREBIVALSTVO, ZELEC JIM SE MNOGO DELOVNIH USPEHOV

MIZARSKA DELAVNICA

pozdravlja vse delovno ljudstvo za 29. november

BRESTANICA

SVOJE STRANKE POZDRAVLJA IN SE JIM SE NADALJE PRIPOROČA

Fototehnika
NOVO MESTO

Transport
VIDEM-KRŠKO

PRIPOROČA SVOJE USLUGE IN CESTITA ZA PRAZNIK REPUBLIKE

ZA 29. NOVEMBER POZDRAVLJAJO IN CESTITAJO:

Kmetijska zadruga MIRNA PEČ

Krajevni odbor — Krajevni odbor SZDL — Osnovna organizacija ZKS — Krajevni odbor ZB — Aktiv LMS — Krajevni odbor ZVVI — Delavsko kulturno društvo — Krajevni odbor RK — Gasilsko društvo

Valvasorjeva tiskarna VIDEM - KRŠKO

TISKARSKE USLUGE NUDI PO ZMERNIH CENAH IN CESTITA ZA 29. NOVEMBER — DAN REPUBLIKE

Obrtna zadruga »DOLOMIT« Brestanica

ČESTITA SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM IN ZNANCEM ZA 29. NOVEMBER TER SE JIM SE NADALJE PRIPOROČA

DELOVNE KOLEKTIVE V BELI KRAJINI TOPLO POZDRAVLJA IN JIM CESTITA

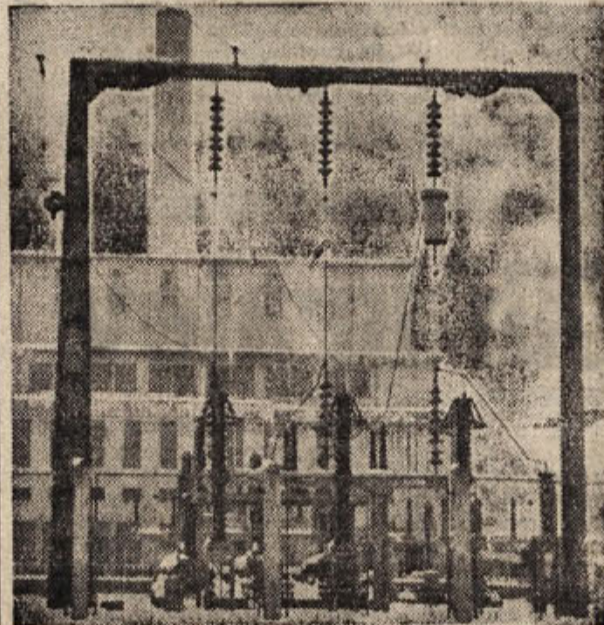
KNJIGOVODSKI CENTER ČRNOMELJ

Delovni kolektiv »L I Č« Iloželesne industrije ČRNOMELJ

POZDRAVLJA ZA DAN REPUBLIKE VSE DELAVCE, KMETE IN LJUDSKO INTELIGENCO NAŠE DOMOVINE

SOLIDNO IN POCENI BOSTE POSTREZENI V GOSTIŠČU SEMIČ

SVOJIM GOSTOM IN VSEM SEMIČANOM PRISRČNE CESTITKE ZA DAN REPUBLIKE

ELEKTRARNA BRESTANICA

čestita vsemu delovnemu ljudstvu ob slavni obletnici ustanovitve nove Jugoslavije, posebno pa čestita in pozdravlja prebivalce brestaniške kotline in senovške občine

KMETIJSKA ZADRUGA TREBNJE

IN SE PRIPOROČA!

KMETIJSKA ZADRUGA Dobrnič

KRAJEVNI ODBOR — KRAJEVNI ODBOR SZDL — OSNOVNA ORGANIZACIJA ZKS — KRAJEVNI ODBOR ZB — AKTIV LMS — KRAJEVNI ODBOR ZVVI — KRAJEVNI ODBOR ZROP — KULTURNO DRUŠTVO »JOŽE SLAK« — KRAJEVNI ODBOR RK

POZDRAVLJAJO PREBIVALSTVO DOBRNICA IN OKOLIŠKIH VASI KAKOR TUDI VSE OSTALE DRŽAVLJANE FLRJ TER JIM CESTITAJO ZA 29. NOVEMBER

KMETIJSKA ZADRUGA ČRNOMELJ

PRODAJA ŽELEZNINO IN REPRODUKCIJSKI MATERIAL TER SE PRIPOROČA CENJENIM ODJEMALCEM

ZIVEL 29. NOVEMBER — DAN REPUBLIKE!

VSEM TRGOVINSKIM DELAVCEM IN USLUŽBENCEM V OKRAJU, POTROŠNIŠKIM SVETOM IN POTROŠNIKOM CESTITA ZA NAS NAJVEČJI PRAZNIK — DAN REPUBLIKE

TRGOVINSKA ZBORNICA ZA OKRAJ NOVO MESTO

TRGOVSKO PODJETJE TREBNJE

IMA VEDNO NA ZALOGI VELIKE KOLIČINE PRVOVRSTNEGA BLAGA PO ZMERNIH CENAH

CENJENIM STRANKAM SE PRIPOROČAMO IN JIM CESTITAMO ZA 29. NOVEMBER

GOSTIŠČE NA TRGU ŽUŽEMBERK

NUDI SOLIDNO POSTREŽBO, IZBRANA JEDILA IN PIJACE TER CESTITA ZA DAN REPUBLIKE

DELOVNI KOLEKTIV MESARIJE ŽUŽEMBERK

POZDRAVLJA SVOJE ODJEMALCE, SORODNE KOLEKTIVE IN VSE DELOVNO LJUDSTVO FLRJ

DOLENJSKA ZALOŽBA NOVO MESTO

CESTITA ZA 29. NOVEMBER VSEM LJUBITELJEM LEPE KNJIGE

CENJENIM ODJEMALCEM, POSLOVNIM PRIJATELJEM IN ZNANCEM SE ZAHVALJUJEMO ZA DOSEDANJE ZAUPANJE IN JIM NAJPRISRČNEJE CESTITAMO ZA DAN REPUBLIKE

NUDIMO VEDNO SVEZ KRUH IN PECIVO TER CESTITAMO ZA PRAZNIK REPUBLIKE

Imperial

Tovarna čokolade in likerjev VIDEM-KRŠKO

PRIPOROČA SVOJE KVALITETNE IZDELKE IN CESTITA DELOVNEMU LJUDSTVU SPODNJEGA POŠAVJA, DOLENJSKE IN BELE KRAJINE ZA NAS NAJVEČJI PRAZNIK — DAN REPUBLIKE

OGLEJTE SI NAŠE ZALOGE — PREPRICALI SE BOSTE O DOBRI KVALITETI IN SOLIDNIH CENAH

TRGOVSKO PODJETJE PRESKRBA - SENOVO

Vse organe delavskega samoupravljanja v občini, vse delovne kolektive v podjetjih in ustanovah kakor tudi posameznike najtopleje pozdravlja ob obletnici ustanovitve nove Jugoslavije

TRGOVSKO PODJETJE »SUHA KRAJINA« DVOR

CESTITA SVOJIM ODJEMALCEM IN PREBIVALCEM DVORA IN OKOLIŠKIH VASI ZA 29. NOVEMBER TER SE PRIPOROČA

Pekarija

DOLENJSKE TOPLICE

KMETIJSKA ZADRUGA HINJE

KRAJEVNI ODBOR TER OSNOVNE ORGANIZACIJE ZKS, ZB, SZDL IN LMS

CESTITAJO SVOJIM CLANOM IN PREBIVALSTVU SUHE KRAJINE ZA DAN REPUBLIKE

Splošno mizarstvo

DVOR PRI ŽUŽEMBERKU

Tapetništvo in dekoraterstvo Novo mesto Partizanska 13

CESTITA ZA 29. NOVEMBER

Kmetijska zadruga Dolenjske Toplice

KRAJEVNI URAD TER VSE ORGANIZACIJE IN DRUŠTVA

CESTITAJO PREBIVALSTVU IN KOLEKTIVOM TOPLIŠKE V OBLINE

Občinski ljudski odbor Žužemberk

OBČINSKI KOMITE ZKS — OBČINSKI ODBOR SZDL — OBČINSKI ODBOR ZB — OBČINSKI KOMITE LMS — OBČINSKI ODBOR ZVVI TER OSTALE ORGANIZACIJE IN DRUŠTVA

POZDRAVLJAJO PREBIVALSTVO SUHE KRAJINE IN VSEGA OKRAJA, ZELEC JIM, DA BI SE SE NADALJE TRUDILI ZA ČIMPREJŠNJI GOSPODARSKI, KULTURNI IN POLITIČNI NAPREDEK

TRGOVSKO PODJETJE »PREHRANA« Novo mesto

Z VSEMI SVOJIMI POSLOVALNICAMI ISKRENO CESTITA SVOJIM STRANKAM TER SE JIM TUDI V BODOČE TOPLO PRIPOROČA

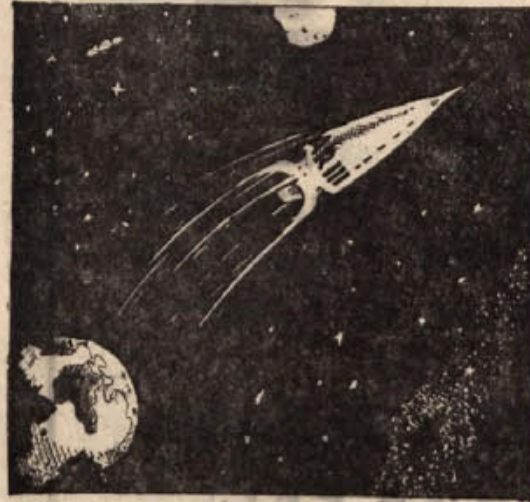

Splošna bolnišnica NOVO MESTO

čestita vsem delovnim kolektivom v podjetjih in ustanovah, vsem delovnim posameznikom, ki si prizadevajo s svojim delom za čimprejšnjo zgraditev socializma v naši domovini!

V ATOMSKI RAKETI NA LUNO

PRIPREJENO PO FANTASTIČNI ZGODBI R. O. FOHLERJA

19. — Medtem je brzela atomska raketa AR 3 s parabolično hitrostjo 11.18 km/sek skozi črno zvezajo praznino vesolja. Brezžični oddajnik je potihem oddajal črte in pike, kar je bila edina zveza s prisluskujočo materjo Zemljo. Ilming je pomagal v kuhinji Kitajcu, kolikor je mogel. Li Jin v resnici ni bil kuhar, temveč samo "doktor kemije", kot je zagotavljal. Da bi se lahko udeležil poleta, se je nalašč zato naučil kuhati in prebil več mesecev kot kuhar na raznih transatlantskih stratosferskih letalskih progah. Njegova pomočnica sta bila Steward Paul Limbu, črnci iz Konga, in Mongol Batu Nor. Oba sta bila sicer stratosferska pilota.

20. — AR 3 je bila zaradi pomanjkanja težnosti opremljena s posebno posodo. Mize so imele tračnice iz aluminija za jedilne posode, da ne bi utekle jedcem. Navzlic temu so v začetku letela po kabini rezine mesa, da so jih skušali z žlicami spet ujeti. Še večji problem je bil s pitjem, ker so se vse tekočine oprile posode. Pomagali so si s palicami, s katerimi so vsrkavali vse pijače. Pomanjkanje težnosti jim sicer ni povzročilo nobenih preglavic. Da se ne bi vsak njihov korak spreminil v skok, pri katerem bi človek izgubil tla pod nogami, je nosila posadka AR 3 železne podplate. Tudi tla so bila iz magnetičnega železa.

21. — Medtem je bil Ilming naprečel v stewarda. "Dober tek, gospod profesor Fabinius," je dejal, ko je prinesel kosilo svojemu profesorju. Slednji je osuplo pogledal izza naočnikov, ko je spoznal svojega študenta in rekel: "Zelo ljubo presenečenje, gospod Ron! Oče mi o tem ni nič rekel, toda..." — "Zal," se je namuznil Ilming in odšel po svojem poslu. Pomagal je namreč črncu stewardu pri serviranju in tako ga je zanesa pot tudi v kapitanovo kabino. "Kaj vidim, Ron?" ga je sprejel kapitan. "Torej ste že napredovali v stewarda? Lepo. Če vas zanima, pravkar brzimo s končno hitrostjo skozi prazno vesolje in oddaljeni smo od Zemlje 10.000 kilometrov. Do lune je še 274.000 kilometrov." — "Dober tek!" — "Hvala!"

Dva škafa vode na glavo!

Verjetno vas bo zanimalo nekaj letosnjih domačih meteoroloških rekordov. — Največ dežja v enem dnevu je padlo preteklo soboto: 49.9 mm ali preprosteje povedano 49.2 litra na kvadratni meter. Če primerjamo padavine po mesecih pa vidimo, da je padlo največ dežja v septembru: 227.3 mm. Tudi najnižjo temperaturo — če izzamemo zimske mesece — so meteorologi zabeležili pred nekaj dnevi ali točneje pretekli ponedeljek zjutraj, ko je živo srebro pokazalo 2.3 stopinje pod ničlo. Sploh najnižjo temperaturo v tem letu smo imeli 19. januarja, ko je pokazal termometer —18.2 stopinj Celzija. Deset dni kasneje (29. januarja) pa je znašala temperatura že plus 16 stopinj Celzija. Najvišjo temperaturo je zabeležila meteorološka postaja 27. septembra: 32.5 stopinj Celzija, najnižjo v istem mesecu pa 12

dni prej, ko je znašala le 9.3 stopinj Celzija. Sploh so bile temperature vse leto zelo spremenljive. Vsi naštihi podatki veljajo le za Novo mesto, dobili pa smo jih pri meteorološki postaji v Novem mestu. Seveda vas moramo še obvestiti, da je tudi prvi sneg pred nekaj dnevi pobelil Gorjance: v nedeljo zjutraj so se belili pred nami, čeprav nimajo rekorda. Vrh Lisca nad Sevnico je bil v letošnji mokri in hladni jeseni že kar dvakrat pobeljen!

Francozi so najbolj motorizirani

Po uradnih statistikah so v Evropi glede motorizacije na prvem mestu Francozi. Konec lanskega leta je prišlo na 1000 prebivalcev 111 avtomobilov. Na drugem mestu so Angličani — 95 avtomobilov na tisoč prebivalcev, na tretjem Nemci — 69 avtomobilov — in četrti Italijani s 33 avtomobilom na tisoč prebivalcev.

Domači germanium

Germanium je kemična prvina, ki jo veliko uporabljajo zlasti v elektroniki. Doselej smo ga morali uvažati, v kratkem pa ga bomo začeli pridobivati iz domačih surovin. Germanium ki je zelo redka kemična prvina, bodo prečiščevali v inštitutu »Jožefa Stefana« v Ljubljani, iz njega bo pa industrija za elektrovezve izdelovala tranzistorje in diode, majhne kristale germania, ki nadomestijo radijske cevi.

»Tarzan« je postal čuvaj

Slava je res krhka stvar. To velja tudi za Johna Weismüllerja, bivšega olimpijskega prvaka in najboljši slavnega Tarzana na filmskem platnu. O njem že dolgo ni bilo nič slišati, zdaj pa poročajo iz Las Vegasa, da je slavni Tarzan zaposlen kot čuvaj plavalnega bazena v nekem tamošnjem hotelu.

»Tolarji« iz naših krajev

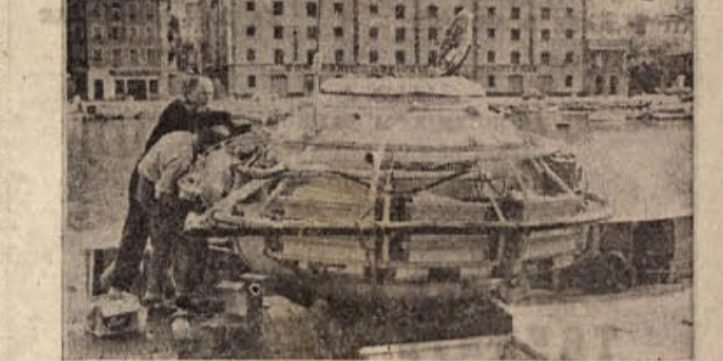
Zanimiva razstava znamk in denarja v Sevnici

V počastitev dneva republike in 10-letnice obstoja bo priredilo Filatelistično društvo v Sevnici od 29. novembra do 4. decembra v veliki dvorani gasilskega doma razstavo znamk in drugih filatelističnih posebnosti, združeno s razstavo denarja vseh časov iz ene največjih numizmatičnih zbirk Posavja. Iz razgovora s prireditelji povzemamo naslednje: Na razstavi znamk bodo videli popolno, nerabljeno zbirko izdaj nove Jugoslavije do zadnje vrednosti, večino predvojnih izdaj, nekaj odlomkov

klasičnih zbirk raznih držav Evrope z najstarejšimi znamkami, sestav raznih serij iz daljnih dežel in najlepše tematske zbirke kot cvetlice, šport in drugo; pisemske ovitke iz predfilatelistične dobe, razne spominke ovitke in posebne pečate in filatelistične pripomočke. Literatura in katalogi pa bodo pripomogli k pestrosti razstave. Seveda ne bo manjkalo tudi pionirskega koščka.

Tako nam bodo te male pisane silšice pričarale pestro zgodovino zadnjih 100 let, porast in propast narodov, kulturo, znanost, industrijo in gospodarstvo mnogih dežel, vladarje, državnike in velmože vseh časov in strank, floro vsega sveta, tehniko, športna prizadevanja in še marsikaj.

Numizmatična razstava nas popelje v dobo okrog 200 let pred našim letjem. V časovnem zaporedju se vrstijo kovanci starih Rimljanov in svekli srebreniki rimskih cesarjev vse do prvih stoletij našega šteta. Vzporedno bomo lahko videli kovance sosednjih »bar-

V malem zalivu v Nici na francoski obali so se dni radevedneži ogledovali čudno vozilo, ki ga je skonstruiral Francouz Cousteau. Gre za pomorski letični krožnik, ki se s precejšnjo naglico lahko giblje 400 m globoko v morju. Vozilo je opremljeno s močnimi reflektorji in s posebnimi jeklenimi šapami ter je namenjeno podmorskim raziskovanjem.

Poznate metliško črnino?

Metliška klet dobi še nove cisterne, s 1. januarjem 1961 pa se bo osamosvojila v samostojen obrat

Metliška vinska klet, ki je zdaj obrat »Vina« iz Brezice, je bila zgrajena po francoskem vzorcu. Namenjena je bila izdelanju metliške črnine pa tudi drugih vrst vin. Metliška črnina si je pridobila sloves doma in tudi v inozemstvu. Klet pa še vedno gradijo. Prihodnje leto bodo začeli graditi v njej še velike cisterne — največja bo imela prostornino za 15 vagonov vina — ki bodo sprejele 200 vagonov, skupno z že obstoječimi cisternami pa okoli 250 vagonov vina.

Kletne cisterne bodo napolnjevali z vinom, odkupljenim iz ožjega in širšega okoliša. V ožjem okolišu, ki zajema v glavnem metliško občino, bodo predvidoma odkupili 100 vagonov.

Nov vina, iz širšega pa 150 vagonov. Letos je klet z metliško črnino dokaj dobro založena, čeprav je bil odkup zaradi slabe letine manjši. Kvaliteta metliške črnine pa je letos znatno boljša od lanske.

Klet prodaja metliško črnino vsem belokranjskim gostilničarjem pa tudi drugim po Sloveniji. Tako je mogoče dobiti kvaliteto metliško črnino v vseh naših zdraviliščih in večjih krajih v republiki vsaj v enem lokalni. Prav zato, da bi zadostili domačemu trgu, letos metliške črnine ne bodo izvažali. Delovni kolektiv metliške kleti se bori za večji stoves svojih proizvodov. Delovni kolektiv je znal z dobrim vodstvom pritegniti med odjemalce vse gostinske obrate Bele krajine in večje obrate v okraju in izven okrajnih meja. Zaradi uspehov, ki jih je klet dosegla v zadnjem letu, je delovni kolektiv sklenil, da se bodo osamosvojili, se pravi, da bo metliška vinska klet z novim letom samostojen obrat.

NEKAJ OKROGLIH

ZALJUBLJENEC

»Oh, Marica, če bi jaz bil vi, bi jaz brez mene sploh ne mogel živetil!«

V TRGOVINI

»Želite veliko ali majhno tubo zobne paste?«
»O, kar majhno — veste, meni že precej zob manjka.«

ZAKONSKA LJUBEZEN

Ona: »Ov, najraje bi bila ptica...«
On: »Potem bi jaz bil rad puška!«

V DOBI »TEDNOV«

»Sosed, kako pa vj planirate prehrano za ves mesec?«
»Po tednih. Najprej imamo teden teletine, nato teden govedine, potem pa dva tedna korenja in krompirja.«

ŠKOTSKA

Ladjo je na odprtem morju zajel vihar in začela se je potapljati. Bogati Škot je zabel tolažiti ženo: »Draga moja, ladja tone in vse kaže, da nobene rešitve. Pomisli, kako je dobro, da sem vzel karče tretjega razreda, ne pa prvega, kot si ti hotela!«

PREBUJENJE

Po dolgih urah popolne nezavesti je bolnik odprl oči in vzkliknil: »O, ali sem že v raju?«

Zena se je zaskrbljeno sklonila nadenj in mu rekla: »Ni si, ljub! moč! Ali ne vidiš, da sem jaz pri tebi?«

HVALJELOST

»Kako pa da si temu staremu gospodu natehtal dve kili

mesa, zaračunal mi pa samo eno?« vpraša žena moža-mesarja.

— Če je res, da ste bili poslani od Organizacije združenih narodov, da bi od blizu proučili našo prehrano, se pač ne boste mogli pritoževati.

— Oho, draga moja! Tvoj plašč je pa letos kar za šest kilogramov težji...

Skoraj ne bi mogli verjeti, pravijo pa, da je res. Mala sedemletna Donna Karpiak na gornji sliki že sama pilotira letalo, kot trdi njen oče inženir, ki jo je naučil. Pravi, da je edini problem pri tem ker Donna nima dovolj dolgih nog, da bi dosegla pedala, in so ji morali zato napraviti posebne čevlje — nekakšne podajške noge. Oče pa ni povedal, če se mala deklica petje v letalu sama, ali pa jo morda on spremlja.

Toreador Antonio Ordonez je v seriji gostovanj po Južni Ameriki uspešno nastopil proti mnogim bikom, dokler ni našel na mojstra, ki mu je bil skoraj kos. Res je končno bil zabodel z mečem, toda tudi sam je skupaj pošene rane, na sliki je videti, kako biko boreca neso iz arene. Po Španiji in deželah Latinske Amerike so bikoborbe še vedno sebo v modi in temperamentalni Španci iščejo še vedno zabave v prvih koridih in trpinčenju živali.

V posebni obleki za prekomorske polete je 33-letni pilot Steward Sullivan podoben žabi. Svoj zrak in obleki omogoča letalce, da v primeru nesreče in padca letala v morje lahko ure in ure preživi na vodi in čaka pomoči, razen tega pa ga obleka varuje tudi pred mrazom. Obleko so izdelali v Angliji v Manchesteru.

Univerzalni panj

Cebelar Blažant iz Daruvara v Slavoniji je skonstruiral nov tip panja, ki nosi naziv »Univerzal No 3-A. Blažant« in vsebuje najboljše odlike vseh tipov panjev, ki jih danes rabijo po svetu. Ta res univerzalna konstrukcija daruvarskega čebelarja je odprta proti zimi, lahko prenosljiva in, kar je najvažnejše, daje 120% več medu kakor običajni panji. — Blažant je že star čebelar, s konstruiranjem panjev pa se ukvarja od leta 1942. Njegove panje prav radi uporabljajo čebelarji v mnogih evropskih deželah, posebno zanimanje pa je vzbudil z njimi na kongresu čebelarjev v Rimu leta 1958. Zdaj ima v delu spet tri nove tipe panjev.

Ptiči in letala

Jate ptičev so v letih po vojni povzročile šest velikih letalskih nesreč. Zadnje, in nedavno, so povzročili vrabci v Bostonu. Gosta jata vrabcev je onemogočila delovanje reaktivnih motorjev potniškega letala »Electra«. Letalo se je zrušilo in 60 potnikov je našlo smrt. Zdaj mednarodna letalska zveza proučuje, s kakšnimi ukrepi bi preprečili ptiče iz bližine letališč.

Strahote ciklona

Strahoten vihar, ciklon, je zadivjal nad obalo vzhodnega Pakistana in nad kakimi 600 otoki. Pihal je s hitrostjo 70 milj na uro in posledice: 12.000 mrtvih in 90 odstotkov do temelja porušenih hiš, zgrajenih iz bambusa in pokritih s ploščevino.